

YENİ ÇAĞ

- P. Auersperg, S. Mitra, J. Pittman: SBKP Oktobr bayrağını şerefle taşıyor
- D. Hanes: Barışın ve insanlığın hizmetinde demokrasi
- S. Sardesai: Hindistan'da sağcılar ve «solcular» birliğinin gerici özlüğü
- A. Dansoko, E. Pahad: Afrika'da Maocuların açığa vurulması
- A. Fava: Yığınsal partinin sınıfsal karakteri
- G. Kviatovski, O. Sançes: «Demokrasiyi savunma» sloganı altında sağdan saldırı
- F. Ferri, J. Schleifstein: Araştırmacıların uygulamacılara yardımı
- xx: Küba'da devrimin kazanımları
- xx: Kapitalist ülkelerde fiyat artışları
- xx: Uluslararası örgütler hakkında kısa bilgiler

Özel sayfalar

- xx: TKP Merkez Komitesinin çağrısı
- xx: TKP MK Genel Sekreteri İ. Bilen yoldaşın SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev yoldaşa mesajı
- xx: TKP MK Politik Büro üyesi A. Saydan yoldaşın ÇKP'nin XV. Kongresinde TKP Merkez Komitesi adına yaptığı konuşma
- S. Üstüngel: Sağlı — «Sollu» saldırılar

4 (142)

Nisan

1976

BARIŞ VE SOSYALİZM PROBLEMLERİ

SBKP Oktobr bayrağını şerefle taşıyor

P. Auersperg

Çekoslovakya Komünist Partisi MK üyesi

S. Mitra

Hindistan Komünist Partisi Ulusal Konseyi üyesi

J. Pittman

ABD Komünist Partisi MK Politik Komitesi üyesi

Moskova'dan bildiriyoruz: Biz «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi temsilcileri olarak SBKP XXV. Kongresine katıldık. Kongre henüz sona erdi. Edindiğimiz zengin izlenimleri derhal yansıtmak ve bunların bir sentezini yapmak elbette kolay değil; gözlerimizin önünde geçen olayın anlam ve önemini kısa bir zaman içinde her yönlü düşünmek ve enine boyuna yansıtmak elbette zor. Ama biz, yine de, Kremlin'in Kongreler Sarayı'nda görüp işittiklerimizi, günlerdir üzerinde durduğumuz ve arkadaşlarımızla konuşmalarımızda sürekli olarak konu edindiğimiz olayı en yaraşık biçimde sizlere anlatmaya çalışacağız.

Daha Moskova'ya doğru yola çıkarken, kongrede, SBKP'nin dış ve iç politikasına ilişkin problemler üzerindeki görüşmelerin uluslararası çapta bir olgu meydana getireceğini düşünmüştük. Sovyet komünistlerinin forumlarında daha önce de bulunduğumuz için, bunun her zaman böyle olduğunu aklımızdan çıkarmıyorduk. Ama kongrenin yalnız Sovyet halkının bugün ve yarınları bakımından değil, dünyanın yazgısı, devrimci davamızın yazgısı, her partinin ve her memleketin yazgısı bakımından çok büyük bir önem taşıdığını görerek, yine de hayran olmamak, kıvanç duymamak elde değildi.

Olayın bu tümel karakterinin verdiği duygu yüreklerimizi daha ilk gün doldurup taşırdı. Moskova'da dostlarımızla, dünyanın çeşitli ülkelerinden savaş arkadaşlarımızla buluştuk. Kongreye, 96 ülkenin komünist, işçi, ulusal-demokrat ve sosyalist partilerinden 103 heyetin gelmiş olduğu anla-

şıldı. Şimdiye değin hiç bir kongreye bu kadar büyük sayıda heyet katılmış değildi. «Gorki» Caddesindeki yeni otele yerleştirilmiş olan Basın Merkezi'nde, yeryüzünün her yöresinden, her ülkesinden en değişik yönlü gazete ve dergileri temsil eden gazeteciler görülebiliyordu. Burada, Kongreler Sarayı'nda olup bitenleri derhal bütün dünyaya duyuran 800 muhabir kayıtlıydı. L. İ. Brejnev yoldaş raporunu okumaya devam ederken, bu raporun ilk bölümü artık birçok ülkenin gazete basımevlerinde çeşitli dillerde basılmaya başlanmış bulunuyordu. Ne var ki, kafalarımızda yer eden kanı, tanık olduğumuz olayın evrensel bir önem taşıdığı kanısı, elbette salt bu dış durumların izlenimiyle, bu izlenimin etkisiyle oluşmuyordu.

L. İ. Brejnev yoldaşın raporunun daha ilk cümlelerindeki şu sözleri dikkat ediniz: «Dünya gözlerimizin önünde değişiyor, hem de daha iyiye doğru değişiyor. Halkımız, partimiz, bu değişmelerin pasif seyircileri değildirler. Hayır, biz bu değişmelere aktif olarak katılıyoruz. Komünizmi kurmakta olan Sovyet halkının emeği, SBKP'nin ve Sovyet devletinin uluslararası alandaki eylemi, tümüyle, toplumsal ilerlemeye yaraşık bir katkıdır.» Ve raporun biraz daha ötesinde şöyle deniliyor: «Sovyet halkının bugünkü işleri ve çalışmaları Ekim davasının dolaysız bir uzantısıdır. Bunlar büyük Lenin'in fikirlerinin pratikte gerçekleştirilmesidir. Bu davaya, bu fikirlere partimiz sadıktır ve daima sadık kalacaktır!»

Bu sözlerin ne kadar haklı ve doğru olduğunu biliyoruz. Birimiz (ABD Komünist Partisi temsilcisi olanımız), vaktiyle Moskova'da parti gazetesi muhabiri olarak çalışmış ve uzun bir aradan sonra da geçenlerde Sovyetler Birliği'nde bir gezi yapmış bulunuyor. Diğer ikimiz de bu memleketi sık sık gelmiş, gezip görmüş kimseleriz. Bu sayede, ülkede dün ile bugün kıyaslayabiliyor, V. İ. Lenin tarafından kurulan ve onun vasiyetlerine daima sadakatle çalışına partinin, gerçekten devrimci bir metanet ve azimle Ekim davasını nasıl devam ettirdiğini, eyleminin bütün boyutlarıyla nasıl geliştiğini gözlerimizle görebiliyoruz. Ve bunu, kongrede çok daha büyük bir güçle hissetmiş bulunuyoruz.

SBKP'nin yönetiminde Sovyet halkının ulaştığı başarıların gerçekten evrensel-tarihsel önemi vardır. Öyle ki:

– Komünizmin maddi-teknik altyapısını yaratmada, memleketin ekonomik gücünü ve kapasitesini artırmada, sosyalizmin kazanımlarını dış tecavüzlere karşı savunma güçlerini sağlamlaştırmada yeni başarı düzeylerine ulaşıldı;

– İnsanlığın henüz eşini görmediği yeni bir toplum yaratıldı. Bu, bunalımsız, durmadan serpilip gelişen bir ekonomisi olan toplumdur. Bu, olgun sosyalist ilişkiler ve gerçek özgürlük toplumdur. Bu geleceğe, parlak komünizm ideallerine sağlam bir güven ve inanç toplumu, halklar arasında sarsılmaz dostluk toplumdur;

– Ana vasıfları gerçek kolektivizm ve arkadaşlıktan, sıkı birlik ve dayanışmadan, dürüstlük ve samimilikten oluşan bir Sovyet yaşam tarzı meydana getirildi;

– Sosyalist gelişmenin en önemli sonucu, Lenin’in vasiyetlerini yerine getirmek için olanca gücünü esirgmeden çalışan, her özveriye hazır olarak komünizmi kurmakta olan, ideolojik inancını, büyük yaşamsal enerjiyi, kültürü, bilgiyi ve bunu uygulama hünerini kendinde birleştiren, yurtseverlik ve enternasyonalizm çizgilerini kendinde bütünleştiren Sovyet insanı oldu.

– Sovyet ülkesi, bütün halkların gözünde, barış, demokrasi ve ileriliğin durmadan sağlamlaşan kalesi olarak beliriyor.

SBKP Ekim bayrağını şerefle taşıyor. Kongrede söz alanların çoğu, partinin izlediği politikanın aşamaları arasındaki ilişkiyi, bu politikanın kuşaktan kuşağa geçiş ve ardıcılık karakterini önemle belirttiler.

Çekoslovakya Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Gustav Husak yoldaş şöyle dedi: «Yirminci yüzyılın, insanlığın gelişmesinde Büyük Ekim Sosyalist Devrimi’nin yeni bir çağ açtığı yüzyılımızın son çeyreğinin başlangıcını SBKP XXV. Kongresinin simgelemekte olması dikkate değer.» Bizler, Küba komünistlerinin yönetmeni Fidel Kastro Rus’un sözlerini de diğer delegelerle birlikte hararetle alkışladık. Kastro, SBKP’nin Yirmi Beşinci Kongreye nasıl hazırlanıp geldiğine değinerek, özetle şöyle dedi: «Bu âdetâ egemenliği hemen hemen 60 yıl önce ele geçirmiş olan parti değil, yeni ve tükenmez bir enerjiyle dolup taştan ve devrim yolunda her gün ilerlemekte olan bir partiydi; bu şüphesiz, şanlı «Avrora» zırhlısının ve Kışlık Saray’a hücum günlerinin heyecanıyla yaşayan partiydi.»

Hepimizde de bu izlenim vardı. Biz bu günlerde, öteden beri süregelen tarihsel tartışmanın apaçık ve belirgin biçimde çözüme kavuştuğunu görüyorduk: Leninci devrimci siyaset hattı üstün gelmişti; reformizmi ve oportünizmi, yani söz götürmez verimsizlikleri içinde kapitalizmi kurtarma çabalı modern reçetelerden başka hiç bir şey ortaya koyamıyan akımları yalanlıyarak bugün de pratikte üstün gelmeye devam ediyordu.

Çok şeyler başarmış insanların doğal gururu, kongre delegelerinde tez canlılık, beceriklilik ve fikir zenginliği çizgileriyle bağdaşıyordu. Sovyet komünistlerinin geleceğe yönelik atılımını, komünist uygarlık doruklarına yönelik atılımını gözlerimizle görüyor, hissediyorduk. İlk sosyalist ülkenin bu yöndeki yeni ileri hareketinin kaynağı yanında bulunduğumuzun bilincine varıyorduk. Ve şöyle düşünüyorduk: İşte hepimizin, bütün halkların ergeç geçeceği yüce sosyal ilerleme yolunda tarihsel aşama. SBKP kendi halkını ortak emel ve hedefimize doğru ilk olarak götüren partidir. Ve biz bugün onun yaşamına bakarken, kendi yarınımızı görür gibi oluyoruz.

Bu hareket aynı zamanda bütün insanlığın sosyal ilerleme yolu boyunca genel hareketiyle sınıksız bağlıdır.

Biz üç kişiyiz. Birimiz bir sosyalist ülkeden, birimiz en gelişkin kapitalist ülkeden, birimiz de gelişme halindeki bir ülkedeniz. Kongreyi uluslararası komünizmin ortak görüşleri açısından bakarak değerlendirmekle beraber, bir yandan olaya her birimiz kendi açımızdan, kendi gözlerimizle bakıyoruz. Sovyetler Birliği'nin yeni başarılarının, hazırladığı yeni plânların, çağdaş dünya gelişmesinin kesin etkeni haline gelen sosyalist topluluğun güçlendirilmesine değerli bir katkı olduğundan zerrece kuşkimuz yok. Dünyanın ilk sosyalist ülkesinin yeni işleri ve tasarımları, kapitalist dünyanın bunalım sarsıntıları fonu üzerinde bu ülkenin daha da belirginleşen sürekli ve kesintisiz sağlam gelişmesi, dünya arenasındaki olağanüstü başarıları kapitalist ülkelerindeki komünist partilerinin savaşımı için çok güçlü bir dayanak ve destektir. Bu gelişme ve başarılar, kurtuluşlarına kavuşan ve gelişme halinde olan ülkeler için çekici ve esinleyici bir örnektir. Öte yandan, kongrede belirtildiği üzere, yeryüzünde değişen sınıf güçleri oranı, ulusal kurtuluş hareketine Sovyetler Birliğinin ve diğer sosyalist topluluk ülkelerinin yapmakta oldukları yardım, bu hareketin başı için gerekli koşulları yaratmakta, kurtuluşlarına kavuşan ülkelerin sosyalist diktaya karşı koymalarına, âdil ekonomik ilişkilere, yani hak eşitliğine dayanan ilişkilere yönelmelerine olanak vermektedir.

Özcesi, objektif tarihsel mantık, SBKP'ye ve yönetmekte olduğu halka dünya devrimci sürecinde önemli bir yer veriyor. SSCB dış ve iç politikasının ilkesel doğrultularını belirleyen bu kongrenin kararları, dünyamızın toplumsal hayatının her yanı üzerinde olumlu ve yararlı bir etki yapacaktır.

SBKP XXV. Kongresinin olağanüstü büyük uluslararası önemini belirleyen esas çizgisi ardıcıl proletarya enternasyonalizmidir. Buna taarruz karakterli proletarya enternasyonalizmi de diyebiliriz.

SBKP Merkez Komitesi'nin eylem raporunda programsal siyaset hattı şu cümleyle belirtiliyor: «Biz Sovyet komünistleri, her Marksist-Leninist kişinin proletarya enternasyonalizmini savunmasını kutsal ödev, boyun borcu sayıyoruz.» Enternasyonalist mevzilerden gerilemeler açık ve ilkesel biçimde eleştiriliyor. Biz Sovyet komünistlerini destekliyoruz, kendileriyle dayanışma halinde olduğumuzu bildiriyoruz. Bu sorun uzlaşma götürmez.

SBKP için enternasyonalizm yalnız teorik bir ilke değil, aynı zamanda pratiktir. Kongrede sosyalist ülkeler delegeleri, kapitalist memleketler ve azgelişmiş devletler komünist ve işçi partileri temsilcileri bu konuya da değindiler. Biz, Küba Komünist Partisi, Viyetnam Emekçiler Partisi, Laos Devrimci Halk Partisi, Portekiz Komünist Partisi, Şili Komünist Partisi, Güney Viyetnam Ulusal Kurtuluş Cephesi, Angola Halk Kurtuluş Hareketi, Kongo Emek Partisi heyetleri yöneticilerinin ve diğer yoldaşların heyecan

dolu konuşmalarını, yürüttükleri savaşıma Sovyetler Birliği'nin gösterdiği dayanışmaya ve yaptığı çıkar gözetmez yardımlara şükranlarını yansıtan sözlerini son derece duygulanarak dinlemiş bulunuyoruz.

SBKP devrimci savaşçılara destek olarak, savaşan bir halkla gerçek proletarya dayanışmasının ve kardeşçe yardımın ne demek olduğunu eylemde gösterdi. Sovyetler Birliği bu yolda hiç bir zaman her hangi bir şart koşmuyor, bağlayıcı yükümler dayatmıyor, kendisi için çıkar aramıyor, ayrıcalıklar istemiyor, politik egemenlik peşinde koşmuyor, askersel üsler kurmaya da kalkışmıyor. Aramızdan, Hindistan Komünist Partisi temsilcisi olan arkadaşımız, kendi memleketini örnek göstererek, kongrede L. İ. Brejnev yoldaşın bu konuda söylediklerini en inandırıcı biçimde doğrulayabilir. Bu cümleden olarak, son zamanlarda, Hint Okyanusu'nu bir askersel üsler yaratma alanı haline getirmekten sakınılması dileğini ileri süren konuşmalar çoğalıyor. Ortada bu soruna ilişkin gerçek dışı savlar da az değildir. Ama kongrede, Sovyetler Birliği'nin Hint Okyanusu bölgesinde askersel üsler kurma niyetinde olmadığı kesinlikle duyurulmuş ve Birleşik Amerika da aynı tutumda hareket etmeye çağırılmıştır.

Biz kongre sırasında Şri Lanka'lı, Nepal'lı ve Porto Riko'lu yoldaşlarla da konuştuk. Onlar da Sovyet komünistlerinin gösterdikleri destek ve yardımın aynı özelliğini, karşılık gözetmezliğini, dürüstlük ve içtenliğini belirttiler.

SBKP'nin enternasyonalizminin bir esaslı çizgisi daha var. Kuzbâs'ta madenciler ekibi yönetmeni E. İ. Drozdetski'nin kongre kürsüsünden yaptığı konuşma çok dikkatimizi çekti. Sözcü, Sovyet işçileri için enternasyonalizmin sadece büyük bayramlarda anımsanan soyut bir kavram olmadığını, Sovyet işçilerinin bütün dünya işçi sınıfıyla, emekçileriyle aynı safalarda yürümekte olduklarını belirtti. Kongre kürsüsünden, Ukrayna'lı kolhozcu ekipbaşı A. V. Gitalov da, Sovyet komünistinin diğer ülkelerindeki kardeşlerinin başarılarına değer verdiğini söyledi. L. İ. Brejnev yoldaşın belirttiği gibi, SBKP'nin uluslararası eylemi tüm halk ölçüsünde bir dava oldu. Bu eylemin başarıları milyonlarca Sovyet insanının deney ve bilgisinin, ruh gücünün ve gergin çalışmalarının sonucudur. Kongre delegelerinin çoğu, bunlar arasında kendileriyle konuşabildiklerimiz birçoğu, şu veya bu biçimde uluslararası alanda çalışmış kimselerdi. Halen yabancı ülkelerde binlerce Sovyet yurttaşı (jeolog ve yapıcı, doktor ve öğretmen, madenci ve kimyacı, ulaştırma ve taşımacılık işçisi ve diğer uzmanlar) çalışıyor. Biz SBKP'nin gerçek enternasyonalistler eğitip yetiştirebildiğine gözlerimizle görerek inandık. Diğer halklarla dayanışma duygusu en geniş yığınların bilincinde derin kökler salmış bulunuyor. Bu gerçekten imrenilir bir tarihsel başarıdır.

Daha nice yoldaşlar da kongreden bizimki gibi izlenimler edinmiş bulunuyorlar. Kendileriyle konuşmalarımızda bize söylediklerinden bazı cümleler aktarıyoruz.

İrlanda Komünist Partisi Genel Sekreteri Michael O'Riordan:

– Enternasyonalizm ruhu bu kongrenin en önemli çizgisidir.

Guyana İlerici Halk Partisi Genel Sekreteri Cheddi Jagan:

– SBKP'nin proletarya enternasyonalizmine bağlılığı ve özellikle bu enternasyonalizmin pratikte seimgeleşmesi, Angola'da Sovyetler Birliği'nin uluslararası saygınlığını daha da artıracaktır.

Yeni Zelanda Sosyalist Birlik Partisi Ulusal Sekreteri George Jackson:

– Onuncu beşyillik plânın hayata geçirilmesi sosyalizmin üstünlüklerini bir kez daha ortaya koyacak ve bütün dünyada halkların güvenliğini garanti edecektir. Bu bizim ortak davamıza SBKP'nin enternasyonalist katkısıdır.

Güney Afrika Komünist Partisi Başkanı Yusuf Dadu:

– Irkçılığa ve aparteyd'e karşı savaşımın başarısı bakımından SBKP'nin bu kongresinin büyük bir önemi vardır. Bu kongre, Sovyet halkının bizim savaşımımızla dayanışmasına olan güvenimizi artırıyor.

Bu yazımızla yansıtmaya çalıştığımız olayın uluslararası karakterini belirliyen şey, Marksizm-Leninizm prensiplerine şaşmaz bir sadakatle bağlı olan SBKP'nin, bu XXV. Kongresinde, dünya olaylarını ve dünya devrim hareketi problemlerini bilimsel ve gerçek sınıfsal açıdan derinlemesine çözümliyebilmiş, ortak davamız için paha biçilmez teorik ve pratik önemi olan birçok hükümler getirebilmiş olmasıdır. Bunlar arasında şu kayda değer hükümler vardır: Devrimi geliştirme ve yeni toplumu kurma yasallıklarına ilişkin hüküm; yaratıcı bir yaşam ve her memleketin somut koşullarına göre bir bağdaşım bu yasallıklara dayanmaya ilişkin hüküm; parça-buçuk, geçici başarı hedefiyle oportünizme ödünler vermenin gizlediği tehlikeye ilişkin hüküm; uluslararası yumuşamanın barış ve sosyal ilerleme davası bakımından ne gibi bir önem taşıdığına, yumuşamanın sınıf savaşımıyla, halkların ulusal bağımsızlık ve ilerleme savaşımıyla bağintısına ilişkin hüküm; hak eşitliğini ve her partinin etkinliğine saygıyı öngören sağlam normlar çerçevesinde, aynı zamanda ilişkilerde ilkesellik gözeterek, komünist ideolojiyle ve Marksizm-Leninizmle çelişen görüş ve eylemlerle uzlaşmaya kapılmadan, gerçek yoldaşlık temeli üzerinde enternasyonalizme ve komünist hareketinin birliğine ilişkin hüküm; komünist olmiyan partilerle ve bu arada sosyalist ve sosyal-demokratik partilerle işbirliği prensiplerine, reformizme ideolojik ödünler vermekten kaçınma zorunluğuna ilişkin hüküm ...

Biz bu hükümlerin birçok ülkenin komünistleri tarafından derinlemesine çözümleneceğine ve bunlara kendi ülkelerinin koşullarına göre anlam kazandırılacağına inanıyoruz. Kongrede kendileriyle konuşabildiğimiz yoldaşlar, bu çözümlemenin, kendi teorik ve pratik çalışmalarına yeni bir atılım kazandıracığını söylediler.

Bilindiği üzere, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin kendi dış ve iç politikası üzerinde, iç ve dış politika problemleri ve bunların çözüm yolları üzerinde yaptığı çözümleme, anlaşılması hiç de zor olmayan nedenlerle, bütün ülkeler komünistleri arasında her zaman büyük bir ilgi uyandırmıştır ve uyandırmaktadır. Bu anlamda SBKP XXV. Kongresinde dikkate değer bulduğumuz hususlar vardır.

Her şeyden önce, kongre belgelerinin ve parti politikası üzerindeki bütün görüşmelerin insancıl yönelimi, iç politikada mı, dış politikada mı olduğuna bakılmaksızın, hep insana yönelim en çok dikkati çekiyor.

Kongre kürsüsünden (eylem raporunda ve yapılan konuşmalarda) hep barışın sesi ve sözü, yalnız Sovyet insanının değil, bütün insanlığın mutluluğu özeniyle dolup taşan ses ve söz yankılanıyordu.

Aramızdan biri, Çekoslovakya Komünist Partisi temsilcisi olanımız, SBKP'nin daha önceki XXIV. Kongresine de katılmıştı. O vakit, L. İ. Brejnev yoldaşın raporunda, daha sonra Barış Programı olarak dünya kamuoyunun bilincine yerleşen dava bütün boyutlarıyla ortaya konulduğu zaman, kafalardan ister istemez şöyle bir düşünce geçiyordu: Böyle önemli bir programı gerçekleştirmek için kimbilir ne kadar zaman ve çaba gerekecek! Ama bugün doğrudan doğruya şöyle diyebiliyoruz: Bu davayı gerçekleştirmede Sovyetler Birliği'nin beşyıllık bir dönem içinde yapabildiklerinin gerçekten kalımlı bir önemi vardır.

Ancak Barış Programı'nın ana hükümleri uzun süreli bir karakter taşıyor. SBKP XXV. Kongresinde, barış ve uluslararası işbirliği uğrunda, halkların özgürlük ve bağımsızlığı uğrunda daha öte savaşıma ilişkin doğrultu ve ödevler formüle edildi. Uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanmaktan kaçınılmasını öngören dünya çapında bir antlaşma imzalanması yönündeki öneriler, silâhsızlanma alanındaki yapıcı girişimler delegelerin özellikle dikkatini çekti.

Biz kardeş partilerden bazı yoldaşlarımızla bu yenilikleri de konuştuk. Bu konuşmalardan bazı yanıtları aktarıyoruz.

ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri Gus Haal:

– Barışı güçlendirme yolunda somut adımlar atılması için SBKP tarafından ileri sürülen öneriler, kapitalist devletler yöneticilerinin de izlemeleri gereken önemli bir örnektir.

Hindistan Komünist Partisi Ulusal Konseyi Başkanı Shripad Amrit Dange:

– Kongrede, Asya kıtasında güvenliğin sağlanması sorununun önemi belirtildi. Hint Okyanusu'na ilişkin öneriler özellikle dikkat çekti. Bütün bunların Hindistan halkı için büyük bir önemi vardır.

Kanada Komünist Partisi Genel Sekreteri William Kashtan:

— Kongre, halklar arasında barış içinde yanyana yaşama ve işbirliği yolunda, bu arada Kanada-Sovyet dostluğunun güçlendirilmesi yolunda yeni olanaklar açıyor.

SBKP'nin iç politikasının yüksek hümanizminden ne kadar çok söz etmek yeridir. Kongrece kabul edilen belgelerin her sözcüğü ve rakamı bunu gösteriyor. Ne var ki, reportajımızın dar çerçevesi bizi sadece en parlak izlenimleri belirtmekle yetinmek zorunda bırakıyor.

Emeğe ve insan kişiliğine saygı kongrede eşsiz bir güçle dile getirildi. Toplantı salonuna bir tek bakış bile birçok şeyi kavramaya yetiyordu: Her şeyden önce delegelerden çoğunun göğüslerini süsleyen nişan ve madalyalar göz alıyordu. Evet, en yüksek parti forumuna kendi temsilcilerini gönderen komünistlerin, öncelikle insanın emeğe olan ilişkisini, onun sosyal ve politik aktifliğini en önemli prensip edindikleri besbelliydi. Ve SBKP Merkez Komitesi'nin eylem raporunda, baştanbaşa emekçi insanı, yeni, komünist toplumu kurmakta olan insanı terennüm eden gerçek bir marş yankılanıyordu. Sovyet insanının yaşam ve çalışma koşulları üzerinde kongrenin büyük bir dikkatle durmasında şaşılacak bir şey yoktu.

Bazı burjuva ideologları, Sovyetler Birliği'nin tüketim toplumu ideallerine doğru kaydığında söz etmeyi seviyorlar. Biz, kongre çalışmalarını gördükten sonra, büyük bir güvenle şunu söyleyebiliriz: Böyle şeyler konuşanlar, kendi arzuladıkları şeyi gerçeklik sayıyorlar. Evet, tarih, Sovyetler Birliği'nde önceki beşyılıktaki hayata geçirilen kadar büyük ve geniş bir sosyal program ve hele şimdi yeni beşyillik dönem için belirlenen ölçüsünde bir sosyal program tanımıyor. Bu program, halkın maddi refah düzeyini yükseltme konusunda partinin gösterdiği özeni ve aynı zamanda bu özenin, insanın mânevi gelişmesine, eğitim, kültür ve ahlâkına gösterilen özenle nasıl bağdaştırıldığını yansıtıyor. Bunun, insanların refah düzeyinin yalnız haftalık kazancı karşılığında kaç kostüm ve ayakkabı alabildiğiyle ölçülmekte olduğu burjuva toplumundaki düpedüz tüketimcilikle hiç bir ilişkisi yoktur. SBKP Sovyet halkının refah düzeyini yükseltmeyi, kişiliği geliştirmenin, sahip olduğu bütün olanak ve yetenekleri geliştirme ve gerçekleştirme temeli ve ana koşulu sayıyor. Üretim etkinliğini ve malların kalitesini yükseltmekle, halkın yaşamını iyileştirmekle, sosyalist demokrasiyi geliştirmekle ilgili olarak SBKP kongresi tarafından ortaya konulan sorunlar, insanların düşünsel-moral ve kültürel düzeyiyle, mânevi hayat, edebiyat ve sanat alanında gelişmeyle ilgili olarak kongrece ele alınan problemler, bize birbirini bütünüyen bir genel anlam, bir genel dizi ve uyum, kopmaz birlik içinde göründüler.

Kongrede, sosyalist toplumun geliştirilmesine ilişkin çağdaş problemler bilimsel bir derinlikle çözümlendi, komünistlerin çalışmalarındaki yetersizlikler özeleştirisel ve ilkesel açıdan belirlendi ve delegeler çalışmaların nasıl iyileştirileceğine ilişkin somut önerilerde bulundular. Biz bütün bun-

ları dinlerken, burada, günlük somut sorunların çözümünün, yarın komünizm kuruluşu deneyi hazinesine girecek olan hükümlerin işlenmesiyle nasıl sınıksız örüldüğünü düşünüyorduk. Bu örülme olanağı söz götürmez, çünkü parti, kongreden önce, Leninci bir partiye yaraştığı gibi, pragmatizmden değil, günlük, bir anlık gereksinme ve yararlar gözetmeden de değil, hareketin ana hedefine ilişkin belgin bir görüşten hareket ederek, büyük bir hazırlık çalışması yapmış bulunmaktadır.

Sovyetler Birliği'nin parlak başarıları, bütün dikkatleri yine özellikle Lenin'in partisinin deneyimi ve çehresi üzerinde topluyor. Biz bu partinin bugünkü çehresini, bu parti için tipik olanı görmeye çalıştık.

SBKP MK eylem raporunun ilkesel bir hükmü de özellikle dikkatimizi çekti: Gelişmiş sosyalizm koşullarında komünist partisi bütün halkın partisi oldu, fakat sınıfsal karakterini asla yitirmedi. SBKP iç nitelik bakımından işçi sınıfının partisiydi ve bu sınıfın partisi olarak kalmaktadır.

Partinin, parti Merkez Komitesi'nin, MK Politik Bürosu'nun ve Genel Sekreter L. İ. Brejnev yoldaşın eyleminde, parti kuruluşuna Leninci biçimde yaşam ve Leninci tarzda çalışmanın karakteristik çizgileri açıkça görülüyor.

Parti, kongre delegelerinin kişiliğinden oluşan bütünlükle karşımdaydı; biz onu bu delegelerin yüzünde gördük. Oturum salonunda 15 milyon 694 bin Sovyet komünistini temsil eden 4.998 delege vardı. Kimdi ve neydi bunlar?

Kongre delegelerinin çoğu doğrudan doğruya maddi üretim alanında çalışmakta olan kafa ve kol emekçileriydi. Sanayide çalışanlar % 34,1'i buluyor, hemen hemen % 77'si kongreye doğrudan doğruya makine başından, yüksek fırınların önünden, maden ocaklarından, Baykal-Amur ana demiryolu hattı vb. gibi en önemli yapıcılık öbeklerinden geldiler. Delegelerin 887'si köy ekonomisinde çalışan emekçilerdi. Bunların % 70'inden çoğu kongreye doğrudan doğruya tarlalardan ve fermalardan geldiler. Delegeler arasında 103 akademisyen ve çeşitli akademiler yedek üyeleri, 442 doktor ve bilimler adayı, edebiyatçı, sanatçı, eğitimci vardı. Bunlar arasında, 11'i Sovyet astronotu olmak üzere, Sovyetler Birliği kahramanları, Lenin Armağanı ve SSCB Devlet Ödülü almış seçkinler göze çarpıyordu. Delegelerin bir çeyreğini kadınlar oluşturuyordu. Kongreye memleketin 60 ulus ve halk grubunun temsilcileri katıldılar.

Delegelerin öğrenim durumlarına ilişkin veriler de dikkate değer. Bunların hemen hemen % 90'ı yüksek, yarı yüksek ve orta öğrenimliydi. Her biri kendi mesleğini ve işinin seçkin bir uzmanıydı.

Bir ara «V. İ. Lenin» Müzesi'ni gezdik. Bize orada, Lenin Hükümetinin dünyanın en öğrenimli ve bilgili hükümeti olduğunu hatırlattılar. Bunun şimdi tüm Sovyet komünistlerinin partisi için de aynen söylenebileceğini sanıyoruz.

Bu insanların kongre kürsüsünden yaptıkları konuşmaları, başarıları dile getiren kıvançlı sözlerini, yetersizlikleri ortaya koyan sözlerini, ilkesel eleştirilerini ve yapıcı önerilerini dinlerken, burjuva basının, SSCB'de komünist olmanın bencil emellere ulaşmaya omuz veren bir ayrıcalık olduğu yollu savlarının olanca yalancılık ve tutarsızlığıyla nasıl sırttağını düşünüyorduk. Evet, SSCB'de komünist olmak bir ayrıcalıktır, ama halkına herkesten daha çok ve daha büyük bir özveriyle hizmet edebilmek için, SSCB'de komünist olmak, yalnız kendi kesimindeki somut işin bakımından değil, halkının yazgısı bakımından, dünyanın yazgısı bakımından en yüksek sorumluluğun altına girmek demektir.

Parti, saflarına üye alırken iyilerin en iyilerini seçiyor. Sınamalara dayanamayan, yılgınlık ve yeteneksizlik gösterenleri, yüksek komünist nitelik ve şanına yaraşık olmadıkları anlaşılanları da hiç tutmadan saflarından çıkarıyor. Parti kimlik belgelerinin yenilenmesi sırasında, hemen hemen 347 bin kişi (parti yaşam ve çalışma normlarından sapanlar) yeni parti cüzdanı alamadılar.

Yığınlarla sıkı bağlantı Leninci partinin geleneğidir ve partinin büyük gücü de bundadır. Biliyoruz ki, burjuva propagandasının bir yönü de, sosyalist ülkeler komünist partilerini toplumun geliştirilmesine ilişkin bütün problemleri halkın ardında çözen bir grup insanın dar çevresi olarak gösterme yeltenişidir. Fakat gerçeğin ta kendisi kongrede çınlayan şu sözlerdedir: Partinin halktan gizli bir şeyi ve işi yoktur; bütün Sovyet insanların partinin işlenimi, plânlarını bilmesinde, bunlar hakkında kendi fikirleri olmasında partinin yararı vardır.

Burjuva propagandasının uydurmalarını, kongre hazırlığı ve kongre çalışmalarını da yalanlıyor: Kongre belgelerinin peşin görüşülmesine, sözün tam anlamıyla, memleketin ergin yaşlı bütün nüfusu katılmış, okunan raporlar ve delegelerin konuşmaları derhal basında yayımlanmış ve görüşme konusu yapılmış bulunuyor. SBKP'yi halktan koparmak isteyenler, bu sorunda da kendi arzularını gerçeklik gibi gösterme çabasındadırlar.

SBKP şimdi yüksek savaşım yeteneğine sahip, dinamik bir organizmdir. L. İ. Brejnev yoldaşın raporunda şu cümle var: «Doğaldır ki, partinin kendisi de, eyleminin karakteri de hareketsiz ve değişmez bir şey değildir. Her aşamada partinin çalışması yeni bir içerik kazanmaktadır.» Biz bunun nasıl olduğunu kongrede gördük. Yaratıcı Marksizm-Leninizmin ana l  boratuvarını, en yüksek aşamasında, yani komünizme doğru harekette sosyal ilerlemenin yollarını kolektif çalışmayla belirleyip değerlendirmek aktif sürecinin geçmekte olduğu l  boratuvarı gördük. Düşünsel zenginliklerinden bütün dünya komünistlerinin ve ilericilerinin yararlanacakları devrimci deney hazinesini gördük. 1917 Ekim'uyla açılan, Lenin'in dehasıyla aydınlanan yolda yüce bir halkın nasıl önemli ve büyük bir adım daha attığına tanık olduk.

Barişın ve insanliğın hizmetinde demokrasi

Dalibor Hanes

*Çekoslovakya Komünist Partisi MK üyesi, ÇSSC Federal
Meclisi'ne bağlı Uluslar Kamarası Başkanı*

Bugün demokrasi problemi gibi tartışmalara yol açan problem parmakla sayılacak kadar azdır. Helsinki Toplantısı uluslararası gerginliğin azaltılmasında önemli bir rol oynadı. Gerek uluslararası gerginliğin azalması koşullarında, gerekse kapitalist dünyayı saran ve kapitalizmin yalnız ekonomik temelinin değil, aynı zamanda politik, mânevi ve ahlâki temellerinin zayıfladığını açığa vuran ekonomik bunalım koşulları altında demokrasi konusunun öncelliği gözle görülür bir hal aldı. Son yıllarda kapitalist propaganda pazarında «arık demokrasi», «politik güçlerin özgür hareketi» gibi efsanelerin, plüralizm ve totalitarizm sorunlarının tekrar piyasaya sürülmesi hiç de rastgele değildir, sosyalist demokrasiyi burjuva demokrasisi ölçütleriyle değerlendirme yeltenişleri de bir rastlantı sayılmaz. Bu ideolojik manevraların içyüzü bilinmektedir. Kapitalist dünya dayandığı mevzilerin zayıfladığını hissettikçe onun propaganda merkezleri daima kapitalist sistemi değiştirip yerini almakla tarihsel bakımdan ödevli olan toplumsal sistemi gözden düşürmek üzere her araca başvurmaya başlıyor. Bu nedenle, sosyalist ve kapitalist dünyada demokrasi problemlerinin çözümüne yanaşım tarzlarını ayırdetmenin bugün de ilkel bir önemi vardır. Bunun, hangi sosyal ve politik güçlerin demokrasiyi geliştirmek ve hangi güçlerin bunu engellemek istediklerini, yığınların devlet yönetimine katılmasına hangi toplumsal sistemin olanaklar açtığını ve hangi sistemin buna yol vermediğini açıkça göstermeye yardımcı olacaktır.

Dünya tarihinin bütün deneyi ve günümüzde milyonlarca insanın eylemi, burjuvazinin, bir sınıf olarak, toplumsal gelişmeye yönverme olanaklarını yitirdikten sonra, ilerlemeyi köstekliyen bir güç haline geldiğini en inandırıcı biçimde ispatlıyor. Bu sınıfın tekelci kalburüstü zümresi, toplum hayatının bütün alanlarında (ekonomi, devlet egemenliği ve yönetim, kültür, dış politika) alabildiğine gerici bir rol oynuyor. Bu zümre memlekette ve uluslararası alanda köklü demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilmesini engelliyor.

V. İ. Lenin, savaş ve bariş konusundaki yanaşım ve davranışı devletin demokratizminin esas ölçütlerinden biri sayıyordu. Ve şöyle diyordu: Sosyalizmin yandaşları «Halklar arasında savaşları barbarca ve canavarca bir iş olarak daima kınamışlardır.» ⁽¹⁾ Proletarya devleti, kendi demokratik

⁽¹⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 26, s. 311.

özlüğü gereği olarak, yalnız kurtuluş savaşlarını, devrimci savaşları haklı sayarak, bütün halklar için sürekli barış öneriyor. Savaş ve barış problemlerine böylesi bir yaklaşım, dünyada güçler dengesinin sosyalizm yararına değiştiği ve bütün dünya halklarının çıkarlarına uygun olarak uluslararası gerginliği azaltma sürecinin geliştiği günümüz koşullarında özel bir önem kazanıyor.

Dünyada gerginliğin azalmasının, yumuşamanın yandaşları olduğu gibi, gelişmesini durdurmaya çalışan düşmanları da vardır. Bugün gerginliğin azalmasına karşı çıkanların ve «soğuk savaş» zamanına dönülmesini isteyenlerin en önünde yine aynı güçlerin, yani kendi ülkelerinde ve aynı zamanda ülkeleri dışında demokrasiyi sınırlamaya çalışan, gerici rejimlerin koruyucuları ve bağışıkları olarak hareket edenlerin yürümekte olduklarını görüyoruz. Bununla her şeyden önce emperyalist burjuvaziyi ve bu burjuvaziye bağlı tabakaları kastediyoruz. Emperyalist burjuvazinin sınıfsal çıkarları ve bu çıkarlara uygun politikasıdır ki, yeryüzünün çoğu ülkelerini insanlık tarihinin gördüğü en dehşetli iki savaşa sürükledi ve bu savaşlar onmilyonlarca insanın hayatına mal oldu. Cezayir'de, Viyetnam'da, Kore'de, Kamboç'ta, Laos'ta barbarlık savaşlarını hep emperyalist burjuvazi açtı. İspanya'da, Portekiz'de, Yunanistan'da ve Şili'de demokrasiyi emperyalist burjuvazi boğuyor, faşist diktatör rejimlerinin kurulmasına yardım ediyordu; İspanya'da ve Şili'de hâlâ boğuyor ve yardım ediyor. İsrail saldırıganlarını, bu saldırıganların hürriyetsever Arap halklarına karşı giriştikleri provokasyonları destekliyen, demokratik rejim ve hükümetlere karşı tertiplenen karşı-devrimci komploların perde arkasında yer alan, bütün dünyada kurtuluşçu ve demokratik hareketleri boğmak için her araca başvuran hep emperyalist burjuvazidir. Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Genel Konferansı'nda alınan sonuçların sosyalist ülkelerde olumlu yankılar uyandırması, demokratik ve barışsever güçler tarafından olumlu karşılanması, buna karşılık bu sonuçların gericiler, silâh yapımcısı tekelciler ve ateşi başına vurmuş generaller tarafından, bunların çıkarlarını yansıtan basın temsilcileri ve politikacılar tarafından kıyasıya eleştirilmesi ve hücumlara uğraması rastgele değildir.

Burjuvazinin tekelci iktidar zümresine özgü anti-demokratizmin kökleri, uluslararası gerginliğin sürüp gitmesinden, tüm toplumsal hayatın askersel raylar üzerine bindirilmesinden bu sınıfın umduğu «maddi» çıkarda gizleniyor. Böyle bir atmosfer içinde, dev konserleri zenginleştiren ve taşınmaz bir yük halinde emekçi yığınlarının sırtına çöken askersel harcamalar için parlâmentonun ödenek ayırması isteklerini kanıtlamak elbette daha kolaydır. Tekelci burjuvazinin bencillik ve çıkarıcılığı, Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere yönelttiği suçlamalarda, güya bu ülkelerin uluslararası yumuşamadan tekyanlı yararlar sağladıkları, buna karşılık Batı'nın bundan zararlı çıktığı yollu suçlamalarda da kendini gösteriyor. Oysa, hayat, bir nükleer savaş tehlikesinin zayıflamasının ve top-

lumsal sistemleri ayrı devletler arasındaki ilişkilerde iyi komşuluk ve karşılıklı yarara dayalı işbirliği prensiplerinin yerleşmesinin insanlığın daha büyük bölümünün çıkarlarına uygun olduğunu en inandırıcı biçimde ispatladı. Uluslararası havanın iyileşmesinden hoşnut olmayanlar, silâhlanma yarışı sayesinde aklın almayacağı kadar büyük vurgunlar vurup servetler yığan emperyalist burjuva gerici çevrelerinden, prensipsiz görüş ve tutumları kendilerini koyu gericilikle aynı saflarda birleştiren Maoist iktidar zümresinden başkası değildir.

Demek ki, yumuşamayı daha öte sürdürüp geliştirmek demokrasi savaşıyla ayrılmaz biçimde bağlıdır. Çünkü hem yumuşamayı sürdürmede, hem de demokrasi savaşımında emekçi yığınlarının karşısında bir tek baş düşman yer almaktadır; Gerici tekeli burjuvazi. Yumuşama, emperyalizmin saldırgan ve gerici güçlerinin manevra olanaklarını sınırıyor, karşı-devrim ihracını bir hayli güçleştiriyor ve bu açıdan demokratik ve devrimci dönüşümler uğrunda savaşım için daha elverişli koşullar yaratıyor.

Ne var ki, burjuvazi ve anti-demokratik burjuva iktidar sistemi tarihsel gelişme objektif gereksinmeleriyle uzlaşmaz çelişkili olsa bile, bu sömürücü sınıf sosyal süreçlerin pasif bir seyircisi değil, yaşamsal yeteneği kendi sınıfsal varlığını sürdürme güdüsünden ileri gelen aktif bir güçtür. Bu sınıf, sahip olduğu bütün güçleri ve araçları seferber ediyor. Bu araçlar güçlüdür bunlar devlet cihazından, ordudan, polisten, eğitim sisteminden, kiliseden, parlâmentodan, basından, radyo ve televizyondan oluşuyor. Bu sınıf, hedeflerine ulaşabilmek için, faşist örgütlerden, işçi sınıfının ve diğer emekçi tabakalarının saflarındaki döneklerden ve sınıfından ayrılıp soysuzlaşmış elemanlardan yararlanıyor. Burjuvazinin bütün sınıfsal egemenlik araçları son çözümde anti-demokratiktir, zira onun politik egemenliğinin tutunup devam etmesine, özel mülkiyetin ve bu mülkiyetten doğan sömürünün, yani insanın insanı sömürmesinin sürüp gitmesine, burjuva yasallığının ve burjuva yasallığının ve burjuva moralinin korunmasına hizmet etmektedir. Bu araçların hedefi, dar bir çevrenin, emperyalist burjuva zümresinin bencil çıkarlarını emekçi yığınlarının çıkarlarından üstün tutan toplumsal sistemi sonsarızlaştırmaktır.

Öte yandan, işçi sınıfı başta olmak üzere emekçi yığınlarının dirençli savaşımı içinde, demokratik güçler, halkın çıkarlarını burjuva politik sisteminin kurumlarıyla (kapitalist dünyanın çeşitli memleketlerinde birbirinden ayrı ölçüde) şu veya bu derecede dile getirme ve savunma olanağı buluyorlar. İlerici güçler, bu amaçla, toplumsal örgütlerden ve yığınsal enforsasyon araçlarından parlâmento kürsüsüne kadar bütün legal yollardan yararlanmaya çalışıyor, bir yandan da yalnızca bir dizi demokratik tedbirleri, giderek en önemli olanları bile gerçekleştirmenin burjuva egemenliğini ortadan kaldırmaya yeterli olamayacağını kavıyorlar.

Kapitalist düzenin yeminli savunucuları, bu düzeni «demokrasinin dayanağı», «özgürlüğün güvencesi» gibi göstermeye çalışıyorlar. Evet, burjuva demokrasisi uydurma bir kavram değildir; zamanımız dünyasında bu da bir gerçekliği oluşturmaktadır. Kapitalist toplumda varolan hak ve özgürlükler, vaktiyle, ilerici olan burjuvazi ile ölüp gitmekte olan feodalizm arasında, dolayısıyla sömürücü sınıflar ile emekçi yığınları, öncelikle proletarya arasındaki savaşımın elde edilmiş kazanımlarıdır. İşçi sınıfı bugün de kapitalizm çerçevesinde demokrasinin genişletilmesi için savaşım yürüten güçlerin en önünde eylem göstermektedir.

Ne var ki, temel üretim araçları ve bu arada toprak üzerinde mülkiyet bir avuç kapitalistin elinde kaldıkça, demokrasi tam olabilir mi? Özel mülkiyetin egemenliği sosyal, kültürel ve politik eşitsizliği doğurur ve beslerken, uzlaşmaz sınıfsal zıtlığı sonsuzlaştırırken ve emperyalist savaşların kaynağı olup dururken hangi gerçek demokrasiden söz edilebilir?

Bu tarihsel aykırılık gitgide güçlenen bir demokratik hareket doğuruyor. Köklü demokratik dönüşümler için savaşımın, tekelci burjuvazinin mutlak egemenliğini önemli derecede zayıflatmayı ve sarsmayı amaçlıyan ilerici ve anti-monopolist güçlerin geniş koalisyonu oluşuyor. Örneğin, sanayi kuruluşlarının millileştirilmesi, bunların yönetimine işçi sınıfı ve diğer emekçiler reel olarak katılma ve işletme eylemini kontrol olanağına kavuştukları takdirde, gerçekten demokratik bir eylem karakteri kazanıyor, zira bu durumda burjuvazinin egemenliği sınırlanmış oluyor. Sermayenin egemenliği sınırlanmadan, daha sonra da ortadan kaldırılmadan, toplumun gerçek demokratikleşmesi sağlanmaz. Tarih, bu yönde her çabanın, egemen sınıflarda hırslı bir direnç yarattığını ve yaratmakta olduğunu; anti-monopolist güçler burjuvazinin egemenliğini sınırlama sorununa ne kadar kesinlikle ortaya koyarlarsa, bu direncin de o oranda çetinleştiğini gösteren epey örnekler veriyor. Devrimci harekette son yılların deneyi, tekelci burjuvazinin, egemenliği reel bir tehlike karşısında kaldıkça, sırf egemenliği elinden kaçırmamak için, her şeyi göze aldığını ve her araca başvurduğunu apaçık ortaya koyuyor. Birçok ülkede demokratik güçlere karşı girişilen kıyıcı baskılar bunun kanıtlarıdır.

Burjuva ideolog ve propagandacılarının sosyalizme hücumlarında sık sık başvurdukları yollardan biri, proletarya diktatörlüğünü demokrasiye karşı koymalarıdır. Sorunu böylece ortaya koymak temelden yanlış ve tutarsızdır. Gerçekte, ayırım çizgisi, belirli biçimlerinden biri burjuva demokrasisi olan burjuva diktatörlüğü ile işçi sınıfının yönetimi altındaki emekçilerin egemenliği, yani şu veya bu biçimiyle proletarya diktatörlüğünü oluşturan egemenlik arasından geçiyor. Burjuva ideologları ve sosyal-demokrat teorisyenlerin iddia ettikleri «arık» veya «yetkin» demokrasi yoktur.

Oportünistler, sağ ve «sol» revizyonistler ve sağcı sosyal-demokrat ey-

lem adamları, reel sosyalizme hücum ederken, demokrasiye ilişkin sınıfsal ölçütleri biçimsel-hukuksal ölçütlerle değiştirmeye yelteniyor, sosyalist devletin özünü yozlaştırmaya çalışıyorlar. Sözümona «demokratik sosyalizm» fikirleri memleketimizde politik akımlar üzerinde güçlü etkiler yaptı. Bunun yandaşları, devrimci gelişmenin daha ilk yıllarında, 1945–1948 yılları döneminde «totaliter rejim»e karşı yaygaralı bir kampanya açtılar. Bunlar «totaliter rejimi» derken, komünist partisinin yönetmenlik rolünü kastediyor, işçi sınıfına yeni halk egemenliğini güçlendirme yerine Mazarik'in öğüdüne «kafalarda ve kalplerde devrim» yapmayı salık veriyor ve gerçekte 1948 Şubatında uç veren karşı-devrim denemesini hazırlıyorlardı. Bilindiği gibi, bu darbe denemesi tam bir başarısızlığa uğratıldı. Bu ideolojinin doğurduğu tehlikeyi 1968–1969 bunalım döneminde yeniden hissettik. O yıllarda, memleketimizdeki karşı-devrim, bilindiği gibi, «demokratik Çekoslovak sosyalizmi» şiarları ardına gizlenerek, komünist partisinin ve işçi sınıfının yönetmenlik rolüne karşı çıktı; proletarya enternasyonalizmini küçük burjuva milliyetçiliğiyle, reel sosyalizm politik sistemini burjuva-demokratik plüralizmiyle değiştirmeye kalkıştı. Ne var ki, parti, demokrasi konusunda Leninci, sınıfsal yanaşımın üstünlüğünü yeniden sağlayabildi, işçi sınıfının ve tüm halkın egemenliğini güçlendirmeyi başardı. ÇKP MK Genel Sekreteri G. Husak yoldaş şöyle dedi: «Sınıflara bölünmüş toplumda, sorun, daima ,kimin için özgürlük, kimin için demokrasi?» biçiminde ortaya konulmuştur ve bugün de böyle konuluyor. Ve biz açıkça şöyle diyoruz: Emekçiler için, işçiler için, köylüler için, aydınlar için özgürlük ve demokrasi. Asalaklığı sürdüren tabakalar için özgürlük de yok, demokrasi de yok.» (2)

Burjuvazi, burjuva demokrasisi sistemini demokratizmin doruğu olarak göstererek, onun özel mülkiyetçi maddi temelini ve sınırlı sınıfsal karakterini maskeliyerek, bu yönetim biçiminin dar çerçevesini aşmayı, emekçileri yönetime çekmeyi amaçlıyan her şeyi, her çabayı savsaklamaya çalışıyor. Çağdaş koşullarda, burjuvazinin, politikasındaki bütün manevralara karşın, kendi memleketlerinin ekonomik ve politik yaşamı üzerinde etki yapmak üzere savaşım yürüten emekçilerin girişimini engellemeye çalıştığı görmezlikten gelinemez. Burjuvazi toplumda yurttaşın rolünü biçimsel bir seçmenlik işlevine, yani iktidarın işlevi ve sınıfsal özlüğü üzerinde pek etkisi olmayan bir duruma indirmek istiyor. Bu oldum olası tekeldilerden oluşan doruğun çıkarları için çalışan, dolayısıyla halkın daha büyük bölümünün çıkarlarını çiğniyen iktidardır. Olağanüstülük, ayrıcalıklı ise, demokrasi, hümanizm ve özgürlükle büsbütün çelişki halindedir.

Kendi haklarına saygı gösterilmesini isteyen herkes, herkesin haklarına saygılı olmaya özen göstermelidir. Oysa burjuva toplumunda ne görüyo-

(2) «Rudé pravo», 16 ùnora 1976.

ruz? Burjuva devletlerinin çoğu anayasalarına bir göz attığımızda, bunların çeşitli yurttaşlık hak ve özgürlüklerini öngördükleri halde, bu hak ve özgürlüklerin ikisini, en önemlilerini, yani sömürden azatlık ve çalışma hakkını «unuttukları»nı görürüz. İşte yönetici çevrelerinin «bolluk toplumu», «refah devleti» vb. yarattıkları teranelerini dilden düşürmedikleri ülkelerde, burjuva demokrasisinin sosyal güvensizlik gibi, açlık ve yoksulluk gibi onmak bilmez illetlerinin kaynağı budur. Bu durumda kendiliğinden bir soru doğuyor: O halde, sömürü sisteminin dokuñulmazlığına toz kondurmamak için titreyip duranların, kendilerini demokrasi savunucusu, hümanizm ve özgürlük savaşçısı olarak göstermeye ne hakları vardır? Bugün, dünya kapitalist sisteminin, özellikle bu sistemin kalesi olan Amerika Birleşik Devletleri'nin, ekonomik gelişme tempolarında ve diğer bazı temel ekonomik göstergelerde bir zamanki üstünlüğünü ve aynı zamanda döviz-fınans istikrar ve sağlamlığını yitirdikten sonra, alabildiğine çetinleşen yakıt-hammadde ve enerji problemleriyle başı derde girdikçe, artık politik skandal gibi, iktidarı kötüye kullanma, ahlâk düşkünlüğü, temel yurttaşlık haklarını çiğneme, ırk ayırımı, politik cinayetler işleme gibi, ensonu politikaları uluslararası tekerci burjuvazinin çıkarlarına uymıyan ülkelerde hükümetleri devirmek üzere karşı-devrimci komplolar örgütleme gibi alanlarda «başarı»yı gitgide artırdığını her akklı başında ve azçok bilgili kimse görmekte ve anlamakta değil midir? Zaten «serbestçe» seçilen parlâmentoların sırf varlıklı sınıfların çıkarlarını savundukları, insanın insanı sömürmesine de (bugün 15 milyon kişi emek hakkından «serbest» bulunduğu, işsiz olduğu halde) «emek serbestliği» adını veren memleketlerin burjuva demokrasisi işte budur. Bu, burjuvazi için, emekçilere karşı işliyen demokrasidir. Bunun özlüğüne inmek, cibilliyetini kavramak, biricik doğru, devrimci sonuca varmak demektir.

Yığınların gergin sınıf savaşımı koşulları içinde köklü demokratik dönüşümler programının ardıcıl olarak gerçekleştirilmesi, yeni, sosyalist topluma geçiş, ufukları açıyor ve bu da yeni, daha yüksek tipten demokrasi, sosyalist demokrasiyi doğuruyor.

Bu demokrasinin devrimci içeriği, devletin ve toplumun yönetimine tüm halkın aktif olarak katılmasında ve aynı zamanda bu demokrasinin olgunlaşma süreci boyunca, insanların toplumsal örgütlülüğü politik biçim ve kurumlarının durmaksızın yetkinleşmesinde toplanıyor. Sosyalist demokrasi yalnız bir durum değil, aynı zamanda bir süreçtir. Yetkinleşmesi, derinleşmesi ve hümanistleşmesi de objektif bir yasallıktır.

Sosyalist demokrasinin hümanizmle derin ilişkisi birinci plâna çıkıyor. Emek (çalışma) hakkı, öğrenim, zengin bir kültürel yaşam, hastalık veya kocama hallerinde bütün yurttaşlara her bakımdan yardım, parasız sağlık yardımları, geniş ölçüde sağlanan ve yaşamda gerçekleştirilen politik hak ve özgürlükler, tümüyle, sosyalist sistemi ve sosyalist demokrasiyi kapita-

list sistemden ve burjuva demokrasisinden ayırdediyor, emekçilerin yarına güvenle bakmalarını sağlıyor.

Sosyalizmde demokrasi sırf kendine dönük bir amaç değil, sosyal ve ekonomik ilerlemenin eylemsel bir aracıdır. Kişiliğin her yönlü gelişmesine yardım eder. Marksist-Leninistler, sosyalist demokrasinin ana öte genişletilip geliştirilmesini, daha fazla derinleştirilmesini, toplumsal, politik, ekonomik ve kültürel hayatı yetkinleştirmenin zorunlu bir aracı, toplumsal dönüşümlerin gerçekleştirilmesine emekçilerin geniş ölçüde ve aktif olarak katılımının aracı sayıyorlar. Sosyalist demokrasi sosyalizmin gelişmesinde bir yasallık ve onun aynısı olan bir politik sistem orgutüdür.

İnsanın bütün somürü ve ezgi biçimlerinden azatlanması, kişiliğinin geliştirilmesi, yaratıcı güçlerine ve yeteneklerine gelişme olanakları açılması, komünist partisinin ve bu partinin yönettiği devletin bütün politikasının en yüksek hedefidir. Bir yandan, parti ve sosyalist toplumun bütün kurumları, sosyalist toplumsal ilişkiler tarafından yaratılan bütün objektif koşullardan yararlanarak, işçi sınıfının bilimsel dünya görüşü olan Marksizm-Leninizme uygunlukla kişiliğin ertatlı gelişmesini sağlamaya çalışıyorlar. Bu anlamda, insan, bir yere kadar toplumsal dönüşümlerin öbeği, konusudur. Öte yandan, sosyalizm koşullarında, bütün güçlerini ve yeteneklerini maddi ve manevi değerler yaratmaya hasreden, bunu bilinçle yapan, komünist ideallerin gerçekleşmesi için çalışan aktif kişilik, insan oluşuyor. Gerçekliğe, hayata olan bu ilişki ve yansımla, insan, toplum üzerinde ters ekli yapıyor, toplumsal dönüşümlerin aktif öznesi oluyor.

Marksist-Leninistler, özgürlüğü, belirli tarihsel gelişme yönünü bilinçle seçebime olarak anıyorlar. Gerçek özgürlük ve bu arada kişi özgürlüğüne gotüren yol, doğa ve toplum objektif kanunlarını tanımak ve uygulamaktan geçiyor. Bu tanıma ve uygulama ancak sosyalizmde olanaklıdır. Sosyalizmin kuruluması, gelişme ve yetkinleşmesi boyunca, demokrasi de aeriñleşip gelişiyor, özgür kişilik oluşuyor. Gerçek özgürlük böylece aoguyor. Bu da, sosyalizmin ve komünizmin kuruluması savaşımına milyonlarca insanın bilinçli ve gönüllü olarak katılmasını gerektiriyor.

V. İ. Lenin, emekçilerin ezici çoğunluğu toplumu ve üretimi yönetmeyi öğrenenikten sonra, yaşamın temel normları alışkanlık haline gelikten sonra, «komünist toplumun birinci aşamasından yüksek aşamasına doğru geçilmesi için kapı açılacağı»nı ⁽¹⁾ öngörüyordu. Ama bu perspektifi gerçekleştirmek için sosyalist demokrasinin durmaksızın geliştirilmesi gerekiyordu. Zira toplumsal işlerin yönetilmesine katılma alışkanlıkları ve iç gereksinmesi ancak bu süreçte oluşuyor. Sosyalizm, işçi sınıfının tarihsel neadetine, komünizmin kuruluması hedefine ulaşmak üzere, gitgide daha reel politik koşullar ve yalnız politik değil, aynı zamanda ideolojik, maddi ve sosyal önkoşullar yaratıyor.

(¹) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 33, s. 102.

Bu yasallık, sosyalist ülkelerin çoğunun gelişmiş sosyalizmi kurma dönemine girmiş oldukları, Sovyetler Birliği'nin ise komünizm kuruluşu sorunlarını başarıyla çözmekte olduğu günümüzde en belirgin biçimde ortaya çıkıyor. Bu aşamada yığınların sosyal aktifliği sosyalist toplumun daha öte geliştirilmesi bakımından olağanüstü bir önem kazanıyor. Bu nedenle, yakın geçmişte yapılan kardeş ülkeler iktidar partilerinin kongrelerinin belgelerinde sosyalist demokrasinin daha öte geliştirilip yaygınlaştırılması en önemli politik ödevlerden biri olarak saptanıyor.

Demek oluyor ki, özgür insanın oluşması objektif gerekliliğini sosyalizmin kendi karakterinde yer alıyor. Bu gerekliliğin maddi temeli, emeğin özgürlüğü, insanın insanı sömürmesine son verilmesi ve üretim araçları üzerinde toplumsal mülkiyettir. Ne var ki, diğer her sosyal yasallık gibi, özgürlüğün oluşma ve gelişmesi süreci de otomatikman olmuyor, kendiliğinden ilerlemiyor; iktidardaki komünist partisinin, gereken elverişli sosyal-ekonomik, kültürel ve tinsel koşulları yaratmak, bu süreci engelleyen her şeyi bertaraf etmek üzere, bilinçli, amaca yönelik bir politik ve ideolojik çalışma yapmasını gerektiriyor. İşte sosyalist toplumda özne ile nesne arasındaki yeni diyalektik karşılıklı ilişki budur. Bu ilişki insanların önünde kendi gelişmelerini bilinçli olarak kendileri yönetme olanaklarını açıyor ve alabildiğine genişletiyor.

Sosyalizmin karakteristik çizgisi olan bir gerçek vardır: Toplumun yetkinleştirilmesi ve dinamik gelişmesi, maddi ve mânevi potansiyelinin artırılması her insanın etrafı gelişmesini hızlandırıyor. Öte yandan, insanların kabiliyetlerinin gelişmesini teşvik edici koşulların yaratılması bir bütün olarak toplumun ilerlemesine olumlu biçimde yansıyor. Toplum ile kişi arasında karşılıklı ilişkinin bu diyalektiği sosyalizmin önemli bir üstünlüğüdür. Sosyalizm pratiği, sosyalizmde kişinin «yığın» içinde eriyip gittiği, «bireysellikten yoksun edildiği» ve kolektifte «zorla harman edildiği» yollu iftiraları tamamiyle yalanlıyor. Sosyalist toplumda kolektifin çabası ile insanların bireysel eylemlerinin birleştirilmesi, onların yaşamını kat kat zenginleştiriyor, bu yaşama derin bir anlam kazandırıyor ve kişiliğin yitirilmesine yol açmak şöyle dursun, tam tersine, yaratıcı bireyselliğin gelişmesi için gerekli koşulu oluşturuyor.

Sosyalizmde bütün güçlükler, problemler, çelişkiler, tekbaşına bireyin kendisine düşman çevreyle savaşımı yoluyla değil, üretim güçlerinin geliştirilmesini amaçlayan toplumsal eylemin sonucu olarak, çalışma ve yaşama koşullarının iyileştirilmesiyle ve son çözümde en büyük zenginlik olan insanın geliştirilmesiyle çözülüyor. Bu nedenle, komünist partileri, sosyalist demokrasinin insancıl özlüğünü derinleştirme yönünde, insanlar arasında kolektivizm ve dostluk ilişkilerini oluşturma yönünde ardıcıl bir hareket hattı izliyorlar. İnsana özen, insan onuruna yalnız sözde değil, eylemde de saygı, zengin kişilik sahibi, ama bireycilik duygularından azat insanlar

yetiştirme sorunlarını, insanlığın yüzyıllar boyunca düşlediği bu idealleri sosyalist ülkeler komünist partileri güvenle gerçekleştiriyorlar.

Sosyalist demokrasi, yalnız insanın politik, ekonomik ve kültürel yaşama aktif olarak katılmasını gerektirmekle kalmıyor, aynı zamanda herkesin toplum ve devlet karşısında bir sorumluluk yüklenmesini, varolan hukuk düzenine saygı gösterilmesini, kanunlara ve toplumsal yükümlere uygun hareket edilmesini istiyor. Zira «bir toplumda yaşamak ve aynı zamanda bu topluma bağımlı olmadan hareket etmek olanaksızdır.»⁽⁴⁾ Ne var ki, insan ile sosyalist toplum arasındaki ilişki baştanbaşa demokratiktir. Çünkü bu ilişki, günden güne daha büyük ölçüde, sosyalistçe birlikte yaşamın hukuksal ve diğer kural ve prensiplerini bilinçli ve gönüllü olarak koruma ve uygulama temeline dayanıyor. Bu bilinçlilik, sosyalist yaşam tarzının sözün tam anlamıyla insancıl prensipinden, yani «toplum insan için, insan toplum için» diye tanımlanan prensipten doğuyor.

Sosyalist halk egemenliği, devletin örgütlenmesinde ve eylemindeki demokratizmde kendini gösteriyor. Sosyalist toplumda bütün sınıflar ve sosyal zümreler, bütün halklar ve halk grupları ortak temel çıkarlara ve tek sosyalist ideolojiye sahiptirler. Devlet bunları simgeleştirmek ve gerçekleştirmekle yükümlüdür. Bundan ötürü, sosyalist devletin yığınların bilinçliliği sayesinde güçlü olduğu hakkındaki Leninci düşünce ve yargı şimdi her zamankinden daha günceldir.

Sosyalizmde demokrasi ve devlet diyalektik bir birlik içinde gelişiyor. V. İ. Lenin şöyle der: «Demokrasi ne kadar daha tam olursa, onun gereksiz olacağı an o kadar daha yaklaşıyor demektir. 'Devlet' ne kadar demokratik olursa ... her devlet o kadar daha çabuk ölüp gitmeye başlıyor.»⁽⁵⁾ Bu yargı, sosyalist devletin komünist toplumsal yönetime dönüşmesi yasallığını ortaya koyuyor. Sosyalist ülkeler komünist partileri, ardıcıl bir çabayla sosyalist demokrasiyi geliştirme yolundan yürürken, bir yandan çağdaş koşullarda devletin önemli bir araç, ekonomik kuruluşu, bilimsel-teknik ilerlemeyi yönetme aracı, sosyal politikayı gerçekleştirme, halkın öğrenim ve kültürünü geliştirme aracı olduğu düşüncesinden hareket ediyorlar. Sosyalist ülkelerin deneyi, sosyalist devleti yetkinleştirmenin de, kendi payına, sosyalist demokrasinin geliştirilmesi üzerinde olumlu bir etki yaptığını kanıtlıyor.

Emekçilerin seçimli örgütleri, yani halk temsil organları, sosyalizmde devlet egemenliğinin sağlam temelidir. Bunlar Sovyetler Birliği'nde Emekçi Delegeleri Sovyetleri; Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti'nde Ulusal Komiteler, Polonya Halk Cumhuriyeti'nde Halk Şûraları vb. adını alıyor. Temsili demokrasi kurumları, devletin halkla dolaysız ilişkisini, toplum ve

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 12, s. 104.

⁽⁵⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 33, s. 102.

devlet sorunlarının çözümüne emekçilerin aktif olarak katılımını sağlıyor. Halkın devlet egemenliği iletkenleri olan bu yığınsal örgütler, sosyalist toplumun en geniş demokratizmini çok iyi biçimde yansıtır. İşçilerden, köylülerden, sosyalist aydınlar temsilcilerinden ve diğer emekçilerden oluşan bu örgütlerin bileşimi, halk egemenliğinin simgesi ve onun pratikte kendini göstermesidir.

Sosyalizmde, halk, yönetime katılımı ve demokratik kontrol işlevini yalnız devlet organları vasıtasıyla değil, aynı zamanda komünist partisinin yönetimi altındaki toplumsal ve politik örgütler vasıtasıyla gerçekleştiriyor.

Kapitalizmin övgücüler ve sosyalist düzeni eleştirenler, komünist partisinin devlet ve toplum konusunda yönetim kılavuzu edindiği hükümden tedirgin oluyor ve bu olayı, sosyalist demokrasinin «biçimsel» olduğu yolundaki savlarını kanıtlamak üzere sövmeye çalışıyorlar. Ama bu yeltenişler boşunadır, zira partinin yönetmenlik rolü prensipi subjektif niyet ve çabaların sonucu değildir. Bu prensip tarihsel pratikten doğmuş olup, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin egemenliğini gerçekleştirmeye hizmet ediyor. Her yönetici sınıf, devlet yönetme işini, sınıfının çıkarlarını kavrayan ve bunları ardıcılıkla gerçekleştiren kendi politik öncüsüne havale ederek egemenliğini gerçekleştiriyor. Bu, işçi sınıfı için de böyledir. Marksist-Leninistler bu tarihsel gerçekliği açıkça tanıyorlar. Onların gizlenecek bir şeyi yoktur; zira ulaşılması için komünist partisinin çabalar harcadığı hedefler, işçi sınıfının ve bütün halkın çıkarlarıyla tam bir uyum halindedir.

Toplumun karşı karşıya bulunduğu sorunların çözümünde ana cephe ekonomidir. Sosyalist demokrasi toplumsal hayatın bu en önemli alanı ile sıkı sıkıya bağlıdır. V. İ. Lenin der ki: «Tekbaşına alınan hiç bir demokrasi sosyalizm getirmez, amma hayatta demokrasi hiçbir zaman «tekbaşına ele alınamaz, ancak ,birlikte ele alınır' ekonomi üzerinde de etkisini gösterir ve onun yenibaştan kurulması gerekliliğini dayatır, ekonomik gelişmenin etkisi altında kalır». (6) İyice bilindiği üzere, ekonomide ulaşılan başarılar bir yere kadar yığınların aktiflik atılım ve hızıyla koşuludur. Öte yandan, sosyalist halk ekonomisinin sürekli dinamik kalkınması da demokrasinin gelişmesinin önemli koşuludur.

Bundan ötürü, komünist partileri, maddi üretimde, toplumsal zenginliklerin yaratıldığı fabrika ve işletmelerde demokrasiyi geliştirip yaygınlaştırmak için büyük çabalar harcıyorlar. Aktiflik ve girişkenliğin artırılması, ekonomik plânların fazlasıyla yerine getirilmesi, emekçilerin sosyalist vaatler yükümlenmeleri ve en önemlisi yığınsal sosyalist yarışları üretim yönetimine emekçilerin eylemsel katılımının somut belirtileridir; pratikte sosyalist demokrasi de budur.

Emeğin kurtuluşu sürecinde, sosyalizm, herkes için, insan onuruna say-

(6) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 33, s. 79.

gıyı, hak ve özgürlüklerin gözetilmesini garantiliyor. Bu hakların eksiksiz ve engelsiz olarak kullanılması, sosyalist devletin yurttaşlarına egemenliğin gerçekleştirilmesine katılma olanağı veriyor. Bu olanak ve katılım, onların kabiliyet ve yeteneklerini geliştirmenin temelidir. Bu olanak ve katılım, diğer sosyalist halklarla ve dünyanın bütün demokratik güçleriyle kardeşçe dayanışma ve dostluğun güçlendirilmesine yardım etmektedir. Biz, kişi özgürlüğü ve halk egemenliği koşullarını yaratma ve genişletmede sosyalizmin ulaştığı başarıları değerlendirirken, bu tarihsel hedefin tamamen gerçekleştirilmesi bakımından daha pek çok yapılacak şey olduğunu elbette gözönünde bulunduruyoruz. Ama toplumumuzda özgür emeğin sağlanmış ve yerleşmiş olması, bu hedefe ulaşılacağına garantisidir.

Bir toplum, ancak, kendi çerçevesi içinde emeğin meyvalarından işçi sınıfının, emekçilerin, her insanın yararlandığı takdirde gerçekten insancıldır. İşte sosyalizm ile kapitalizmin hedefleri ve sonuçları arasında, sosyalist demokrasi ile burjuva demokrasisi arasındaki karşıtlık yalnızca bu ölçüt açısından en belirgin biçimde ortaya çıkıyor.

Bir yanda, gelecekte korkusuyla, uzlaşmaz sınıfsal çelişkileriyle, maddi ve sosyal değerlere karşı, doğanın en yüksek eseri olan insana karşı yırtıcılara özgü ilişki ve davranışıyla kapitalizm yer alıyor. Öte yanda, ilerilik yolunda mesafe almakla ilişkili en karmaşık problemleri başarıyla çözmekte olan, insan için, onun gençliği için, sınırsız olarak tinsel yetkinleşmesi için vargüçüyle çalışmakta olan dinamik gelişimli sosyalizm yer alıyor.

Bir yanda, bunalımlarla sarsılan, dayanıksız bir maddi temel üzerinde kurulmuş bulunan burjuva demokrasisi var. Bu demokrasi bütün araçlara (en kötücül ve iğrenç olanlar da dahil) başvurarak, tarihsel bakımdan zamanını yaşamış toplumsal ilişkileri kurtarıp sürdürmeye çaballıyor. Halk düşmanı bir azınlığın çıkarlarına hizmet ettiği için de sınırlı ve eksiktir. Burjuva demokrasinin şimdiki bunalımı, kapitalizmin genel bunalımının organik, birleşik bir bölümüdür. Öte yanda, nitel bakımdan yeni, toplumsal mülkiyet temeline dayalı, tüm halkın çıkarlarını ve iradesini yansıtan kurumlar yoluyla gerçekleştirilen bir demokrasi var. Bu, kendi sosyalist kanunlarıyla yaşayan, kendi sosyalist kriterleriyle ölçülen politik demokrasinin en yüksek biçimidir.

Olgun sosyalizme doğru daha hızlı tempolarla ilerleme döneminde sosyalist demokrasinin karakteristik çizgisi, insanın etrafı gelişmesi için, bilgilerinin artırılması, aktifliğinin ve sorumluluk duygusunun yükseltilmesi için, hak ve özgürlüklerin genişletilmesi için, haklar ve ödevler arasındaki karşılıklı ilişkinin yetkinleştirilmesi için, kişiliğin heryönlü özgürlüğüne ilişkin maddi güvencelerin sistemli olarak genişletilmesi için toplumun durmadan büyüyen bir özen göstermesidir. Bu süreçte, toplumsal gelişmenin tarihsel hedefine, komünizmin kurulmasına ulaşmak üzere, tüm toplumun çabaları, her insanın kabiliyet ve yetenekleri birleşip yoğunlaşmaktadır.

Hindistan'da sağcılar ve «solcular» birliğinin gerici özlüğü

Srinivas Sardesai

*Hindistan Komünist Partisi Ulusal Konseyi
Merkez Yürütme Komitesi üyesi*

Hindistan hükümeti, parlâmentoya, sıkıyönetimin yürürlükte kalmasını ve 1976 Martında yapılması kararlaştırılan genel seçimlerin ertelenmesini önerdi. Parlâmento 1976 Şubatında bu öneriyi görüştü ve kabul etti. Bu olay, sağcı ve «solcu» iç muhalefetin ve uluslararası emperyalist çevrelerin iktidar partisi yönetiminin, yani Hindistan Ulusal Kongre Partisi'nin (HUKP) siyaset hattına karşı hücumlarının şiddetlenmesi için yeni bir vesile oldu. Hem iç gericilik, hem emperyalist çevreler, Hindistan demok-rasisi için sahte gözyaşları döküyor, bu memleketin «saltçılık» rejiminin gelmesi tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu savlıyorlar. Aynı zamanda, sağcılar ve «solcular» gerçek devrimci fikirlere karşı hücumlarını alabildiğince şiddetlendirmiş bulunuyorlar.

Politikada deneyi yetersiz olanlar soruyorlar: Görünüşte karşıt yanları oluşturan güçler nasıl olur da birleşirler? Gelgelelim, uzun yılların tarihsel deneyi, çağdaş politik savaşım, biçimsel olarak birbirine düşman grupların prensipsiz ve doğallığa aykırı birlik ve ortaklıklar kurduklarına dair birçok örnek veriyor. Bunlardan biri de, sağcı gericiler ile aşırı solcuların, bilimsel sosyalizme ve sosyalizmi temsil eden politik güçlere karşı elbirliğiyle giriştikleri eylemlerdir.

Bundan başka, yıldan yıla daha yaygaracı olan sözde solcular, bilimsel sosyalizme karşı, açık oportünist ve serüvenci plâtfom mevzilerinden hü-cumlara geçiyorlar. Sağcılar, bilimsel sosyalizme hücumlarında «ulusal» kılığa bürünmeyi, şu veya bu memleketin özel koşullarındaki ayrımlarla spekülasyon yapmayı tercih ediyorlar. Bir yandan da tarihsel olay ve kanıtları kötücül niyetlerle değiştirmekte sistemli bir çaba gösteriyor, çağ-daş problemlerin içeriği üzerinde de aynı kalpazanlığı yapıyorlar. Sağ-cıların ve «solcuların» «teori»lerinin ve pratik eylemlerinin son ürünü aç-tıkları ve hız verdikleri anti-komünizm ve anti-sovyetizm kampanyasıdır. Bu kampanya, ilerici ve anti-emperyalist güçlerin birliğini parçalama ve gerici dikta rejimi kurma araçlarından biri olarak kullanılıyor. Ve bu ey-leimde kullanılan «teorik» düşünce ve politik oyunlar ne kadar çeşitli olursa olsun, bunlar, bu gibi eylemlerin, örneğin gelişme halindeki ülke-lerde, emperyalizmin, öncelikle ABD emperyalizminin uyguladığı yeni-sömürgecilik genel siyaset hattının organik bir parçası olduğu gerçeğini

gizliyorum. Hindistan'daki 1975-1976 olayları bunu elle tutulurcasına gösteriyor.

Hindistan'da demokrasinin ve sosyalizmin, ilerici ve yurtsever güçlerin doğrudan doğruya karşısında yer alan en güçlü ve tehlikeli gerici akım Hindu dinsel şovenizmidir. Bu şovenizm Hindu milliyetçiliği kılıfına bürünüyor. Hindu milliyetçiliği de, bilindiği gibi, hâlâ ataerki geleneklerin kısıcında bulunan ve kast hurafeleriyle parçalanmış toplumda elverişli bir ortam buluyor. Gemi azağı alan Hindu gericiğinin başlıca iletkenleri «Bharatiya Jan Sangh» (BJS) politik partisi ve bu partiye bağlı yarı-askerel, faşist bir örgüt olan «Rashtriya Svayamsevak Sangh» (RSS)'tir.

BJS liderleri bilimsel sosyalizmin azılı düşmanlarıdır. Bu liderler Marksizm-Leninizmi «yabancı doktrin» sayıyor ve böyle tanıtıyorlar. Onlara göre, bu doktrin, Hindistan halkına, onun kültürüne ve ulusal geleneklerine «yabancı» bir zorkullanım ve ezgi öğütüyor. BJS liderleri, komünistleri Sovyetler Birliği'nin «ajanı» olarak göstermeye çalışıyorlar. Bununla da kalmıyor, çoğu kez politik hasımlarıyla savaşında faşist metotlara, partinin militanlarını öldürme, parti binalarına baskınlar yapma ve kundaklama gibi şiddet eylemlerine de başvuruyorlar.

Memleketimizde ekonomik ve sosyal plânlama fikir ve yöntemleri BJS tarafından eleştiriliyor; bu fikir ve yöntemlerin «Hint malı olmadığı»nı, sosyalist ülkelerden kopya edildiğini ileri sürüyorlar. BJS liderleri, bu fikir ve yöntemlere karşılık, kendi plânlarını, yani devlet kuruluşlarının «yerli» sermayecilere peşkeş çekilmesini, serbest (yani spekülâtif) zahire ticaretine izin verilmesini, büyük toprak mülkiyetinin korunmasını öngören «Hint plânı»nı ileri sürüyorlar. Bu plânın ana yönleri, BJS'nin kimin çıkarlarını savunduğunu ve başlıca dayanağının kimler olduğunu apaçık gösteriyor. Bu parti, Hindistan toplumunda koyu gerici güçlerin, yani büyük toprak sahipleri ile tekellerin vurucu gücüdür.

Memlekette müslüman azınlığı ⁽¹⁾ BJS'nin ve RSS'in hücumlarının daimi boy hedefidir. Bunlar her bahaneden yararlanarak, müslümanlara karşı zorkullanımı tahrik ediyor ve müslümanlara karşı yürütülen kampanyalar maskesi altında, ilerici ve demokratik hareketleri vurmaya çalışıyorlar. BJS'nin ideologları, yalnız Hindu'ların gerçek Hindistan yurttaşları olduklarını ve Hindistan'ın onlar için yalnız ana yurt değil, aynı zamanda kutsal toprak olduğunu savlıyorlar. Bu ideologlar ulusal kültürü Hindu kültürüyle sınırılıyorlar. Ve müslümanları «yabancı soydan» ve «anti-ulusal» elemanlar sayıyor ve böyle tanıtıyorlar. Memlekette islâmîyetin yayılmaya başlamasından sonraki ⁽²⁾ Hint tarihi, BJS liderleri tarafından, müslüman

⁽¹⁾ Müslümanlar halkın % 10'undan biraz fazlasıdır. *Not red.*

⁽²⁾ Arap müslümanları Hindistan Yarımadasında ilkönce Sind bölgesine çıkmışlardır (VIII. yüzyılın başlangıcı). *Not. red.*

yayılcılar ile Hindu yurtseverleri arasında sürekli ve kesintisiz bir savaşım tarihi olarak gösteriliyor.

Hindistan halkını Hindular ve müslümanlar olarak «iki ulus»tan oluşur gösteren «teori» daha sömürgecilik zamanında ortaya çıktı ve propaganda edilmeye başlandı. Bu «teori», sömürge Hindistan'da bütün halkların bağımsızlık amaçlı genel hareketinin doğuşuna ve gelişmesine sömürgecilerin cevabı olarak ileri sürüldü. Netekim, İngiliz emperyalizmi ve yerli gericilik (Hindu ve müslüman) tarafından bir âlet olarak kullanıldı ve 1947'de memleketin din-cemaat prensipi gözetilerek ayrılmasının başlıca dayanaklarından biri oldu. Hindistan ve Pakistan'ın bağımsızlıklarını elde etmelerinden sonra ise, bu «teori», aynı güçlerin elinde, iki devlet arasında iyi komşuluk ilişkileri kurulması yönündeki her türlü karşıkoyma aracına dönüştü. Hindu gericileri Hindistan'da yaşamakta olan müslümanları «beşinci kol» olarak ilân ettiler. Buna dayanarak devlet dairelerinden «düşman ajanları»nı kovmaya kalkıştılar. Ve bu propagandayı «Hint yurtseverliği» ve «ulusal çıkarlar» gibi palavralarla süslemeye çalıştılar.

BJS'nin sözde yurtseverliği, koyu gericiliği, Bangladeş halkının bağımsızlık savaşımına kalktığı dönemde apaçık kendini gösterdi. Bu partinin yöneticileri, ilkönce, müslüman yığınlarına ve onların önderi Mucibur Rahman'a inanmaya gelmiyeceği yollu bir iftira kampanyasına giriştiler. Bir başka deyişle, pratikte, Pakistan gericiliğinin ve onun arkasında duran ABD emperyalizminin politikasından yana çıktılar. Bundan sonra BJS âdeta 180 derecelik bir dönüş yaparak Bangladeş halkının kurtuluş savaşımını desteklediğini açıkladı. Ama parti, bir yandan, 1971 yılında imzalanılan Hindistan-Sovyet barış, dostluk ve işbirliği antlaşmasını iftiralarla gözden düşürmeye, Birleşik Amerika'nın Pakistan gericiliğinden yana dolaysız bir müdahalede bulunması tehlikesinin bu antlaşmanın varlığı sayesinde savuşturulduğu gerçeğini gözlerden saklamaya çalışıyordu. Bangladeş'in bağımsızlığına kavuşmasından sonraysa, BJS, bu ülkede kurulan cumhuriyet rejimine ve cumhurbaşkanı Mücibur Rahman'a karşı hücumlara geçmeye başladı. BJS yöneticileri, Bangladeş'te 15 Ağustos 1975'te yapılan askersel darbeyi ve bunu izleyen feci olayları birtek sözle bile suçlamadılar.

BJS yöneticilerinin dış politika görüş ve tutumları da çoktan belirlenmiş durumdadır. Onlar Birleşik Amerika'yı «özgür demokrasi» ülkesi olarak övüyor, Sovyetler Birliği'ni «totaliter» devlet sayıyorlar. Bu liderlerin Çin-Hindi halklarının kurtuluş savaşımına düşman oldukları, İsrail tarafından işgal edilmiş olan topraklarını geri almak için savaşan Arapların haklı dâvasını benimsemedikleri de biliniyor. Bundan başka İndira Gandhi hükümetinin dış ve iç politikasını şiddetle eleştiriyorlar. BJS liderleri, bu politikayı, SSCB ve diğer sosyalist ülkelerle dostluk ve işbirliği öngörmesinden

ötürü suçluyor, bu tutumun ABD ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni Hindistan'dan soğuttuğunu söylüyorlar.

Hindistan'da anti-komünizmi besliyen bir başka kaynak da dil ayrılıkları («dil şövenizmi») zemini üzerinde kızıştırılan şövenizmdir.

Memleketin kapitalizm yolunda gelişmesi, ilkönce işsizliğin gerek köylerde (yoksul köylüler arasında), gerekse kentlerde (özellikle öğrenimlerini bitiren orta tabaka kökenli gençler arasında) süratle artması sonucunu doğurdu. İkincisi, kapitalist gelişme, ülkenin çeşitli eyaletleri arasında ekonomik ve sosyal eşitsizliğin derinleşmesine yol açtı. Öyle ki, bazı eyaletlerde çağdaş sanayi üretimi meydana getirilirken, diğer eyaletlerin eskisi gibi geri tarım bölgeleri olarak kaldıkları görülüyor. Bu nedenle, tarım bölgelerinden akın eden yoksullar sanayi bölgelerinde işsizlerin rakibi durumuna girmekte ve bu da çok çeşitli karmaşık sorunlar doğurmaktadır. Üstelik, bu işsizler çeşitli uluslara mensuptur ve çeşitli diller konuşmaktadırlar.

Burjuva ve çiftlikçiler sınıfının gerici çevreleri, bu durumdan kendi çıkarları için yararlanıyorlar, uluslara mensup insanlar arasında düşmanlık ve nefret duygularını körüklüyorlar. Örneğin, Marathi dilini konuşan gençler, «iş yalnız bu toprağın oğullarına» sloganı ile gaflete düşürülerek, başka eyaletlerden Bombay'a iş aramaya gelenlere karşı kışkırtılıyor. Tamiland (yanmadanın güney kesiminde bir eyalet) ahalisi ise, Kerala'dan ve diğer eyaletlerden gelme «yabancı elemanlar»ın karşısına dikilmeye zorlanıyor.

Sanayi bölgelerinde ve kentlerde «dil şövenizmi» çok çirkin biçimler alıyor. Sermayecilerin elinde bu şövenizm sınıfsal dayanışmayı sarsma ve atılımlı sendikalara karşı savaşım aracına dönüşüyor. «Bizden» sanayici «kendi» işçilerine iş veriyor. İşçiler birbirine karşı kışkırtılıyor, örgütlenmelerine, «bizden» ve «yabancı» sömürücülere karşı, demokratik hakları için savaşım yürütmek üzere birleşmelerine engel olunuyor. Böylelikle, «dil şövenizmi», Hint proletaryasının sınıfsal savaşımına karşı sermayenin cepheden saldırıya geçmesine yardımcı oluyor, anti-komünizm aracı olarak kullanılıyor. Bununla birlikte, gericiler, sınıfını, sınıfsallığını yitirmiş elemanları hizmetlerine alıyor ve onları anti-komünist çıkışlara yöneltiyorlar. Bu gibi çıkışlar çoğu kez polis yetkililerinin de bilgisi ve onayı altında yapılıyor.

Gericiler örgütlerin çok tehlikeli olanlarından biri de, komünistlerin ve iktidar partisi mensubu ilericilerin öldürülmesinde «uzmanlaşmış» olan «Anand Marg» örgütüdür. Bu örgütün yöneticileri, Hindu'lara özgü eski dinsel tapma görenek ve ibadetlerine bağlı oldukları demagojisine sığınarak kendilerini haklı göstermeye çalışıyorlar. Tanrıyı merhamete getirmek ve günahları affettirmek için, ona, ancak kasıtlı adam öldürerek elde

edilebilecek başlar kurban etmek ve sunmak gerektiğini söylüyorlar. «Anad Marg»'ın eylemi CIA tarafından finanse ediliyor.

Din ve kast temeline dayanan diğer bazı gerici politik partilerin, yersel milliyetçilerin («dil şövenleri») ABD istihbarat servisleriyle sıkı ilişkileri olduğu belgelerle kanıtlanmış bulunuyor.

1973 yılı ortalarında, sağcı partiler ve güçler, Hindistan'da parlâmenter demokrasiye karşı genel saldırıya geçmek ve iktidarı almak üzere bir blok kurdular. ⁽³⁾ Bu niyetlerinde memleketteki ekonomik ve politik durumun gayet sallantılı olmasından da yararlanmak istiyorlardı. Önüne geçilmez enflasyon, dötrnala fiyat artışları, yığınsal işsizlik, gitigide genişliyen ahlâk düşkünlüğü, yolsuzluk ve spekülasyonlar halkta büyük bir hoşnutsuzluk uyandırıyordu. Parlâmento ve eyalet yasama meclisleri, gemi aızıya alan gerici grupların sorumsuz davranışları yüzünden hemen hemen felce uğramış durumdaydılar. Sabotajlar ve gericilerin dürtüklediği grevler sonucu olarak, taşımacılık ve ulaşırmada normal çalışmalar aksamıştı. Anarşi ve zorbalık dalgası bir eyaletten ötekine geçiyordu.

Sağcılar vargüçleriyle yangına körükle gitmeye çalışıyorlardı. Her şeyden önce ahlâk düşkünlüğüyle, yolsuzluklarla, işsizlikle ve fiyat artışlarıyla savaşımlı istiyerek demagojik sloganlar ortaya atıyorlardı. Hükümetin eylemini suçluyor ve hücumlarında ilkönce Başbakan İ. Gandi'yi kendilerine boy hedefi yapıyorlardı. Onu her şeyden önce «Moskova'nın ipinde oynamak»la ve «Moskova ajanı komünistler»in sözünü dinlemekle suçluyorlardı.

Ne var ki, sağcı partilerin geçmişi, vaktiyle skandala eşit halk düşmanı eylemlerde bulundukları biliniyor. Bu yüzden gözden düşen sağcı partiler, ilerici ve demokratik güçlere karşı memleket çapında faşist tipi bir genel saldırı örgütlemeye ve geliştirmeye muvaffak olamadılar. Bunun için de, kendilerine, popüler isteklerin yandaşı görünerek gerici çıkışlarına önayak olacak yeni bir önder aramaya koyuldular.

Ensonu, bu önderi, «solcular»ın bir zamanki eylem adamı olan Jayaprahash Narayan'ın kişiliğinde buldular. Narayan 1930'ların başında güya komünistlere meyilli bir sosyalist olarak Hindistan Ulusal Kongre Partisi'ne girmiş, 1942'de hapisten kaçmış ve bir illegal devrimci yönetmen ününü kazanmaya muvaffak olmuştu. Hindistan'ın bağımsızlığa kavuşmasından sonra, kendi sözlerine göre, politikayı artık «çok bataak» bulduğu için bu alandan çekilmiş, zorlamasız direniş hareketine geçmiş, büyük çiftlik sahipleri topraklarının gönüllü olarak köylülere verilmesinden yana olduğunu açıklamıştı. Böylece temizlik ve ahlâk simgesi olarak tanınmış ve nerdeyse aziz mertebesine yükseltilmişti.

(3) Bu konuda, R. Rao, «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinin 1975 yılı 5. sayısında çıkan «Tarihsel sorumluluk bilinci» başlıklı yazısında ayrıntılı bilgi vermiş bulunuyor.

Fakat aktif politik eyleme döndükten sonra, J. Narayan, açıktan açığa anti-sovyetik, Pekin'ci ve Amerikan'cı bir tutum takındı. Sovyetler Birliği'ni «devrime ihanet»le suçlamaya kalkıştı. Pekin liderlerini «gerçek komünist ve devrimciler» olarak göklere çıkardı. Kendisini de zorkullanımı reddeden bir devrimci olarak ilân etti. Fırsatını buldukça da, kendisinin «Marks, Lenin, Gandhi ve Mao'nun takipçisi» olduğunu, kafasında bunların felsefi öğretilerinin bir sentezini yaptığını ileri sürmekten çekinmedi. Ama bütün bu savlar, Narayan'ın, çeşitli ABD yardım fonlarından açıkça para almasına, CIA tarafından finanse edilen «Uluslararası Af Örgütü» tipinden gerici örgütlerin savunucusu kesilmesine engel olmadı. Gericilik isabetle seçilmiş birini bulmuştu. Gericiliğin gerçek niyetlerini bu ikiyüzlü, «sosyalist», «devrimci», «haktanır» kişiden daha iyi kim gizliyebilirdi? Narayan gerici çevrelerin onayı ile ortaya atılarak, «Diktatör İndira Gandhi ve komünist dostları başımızdan çekilmelidirler!», «Parlamento ve eyaletler yasama meclisleri dağıtılmalıdır!», «Partisiz demokrasinin doğacağı topyekûn devrime doğru ileri!» gibi sloganlar ileri sürdü. Bu sloganlara, ah-lâk düşkünlüğüyle, yolsuzluklarla, fiyat artışlarıyla, işsizlikle savaşım isteklerini eklemeyi de ihmal etmedi.

1973 yılı ikinci yarısında ve 1974 yılı boyunca, C. Narayan'ın yandaşları bütün Hindistan'da kargaşalıklar çıkarmaya muvaffak oldular. Eyaletlerde, talanla, kundaklamalarla, cinayetlerle karışık gösteriler yapıyorlardı. Bu çıkışların hedefi, hükümeti felce uğratmak ve iktidarı ele geçirmektir. RSS ve «Anand Narg» bu çıkışları örgütleyen gericiliğin başlıca aracı oldular. C. Narayan bunların cinayete eşit eylemlerini haklı görüyordu. Ve doğrudan doğruya şöyle diyordu: «Eğer RSS faşist örgütse, bu takdirde ben de faşistim.»

Gericiliğin giriştiği saldırının ustalıkla bir propaganda kamufleşi vardı ve durdurulması kolay değildi. Bunun başarılabilmesi için, J. Narayan'ın ve yandaşlarının içyüzünü ideoloji ve pratik açısından açıklamak üzere yığinsal bir kampanya açılıp geliştirilmesi gerekiyordu. Ve bu yolda, her şeyden önce, «topyekûn devrim ve partisiz demokrasi» sloganının içyüzü açığa vurulmalıydı.

Sınıflara ayrılmış toplumda böyle bir slogan hayaldir ve daha da öte demagogidir. Çünkü, her sınıfın, kendi çıkarlarını savunabilmek üzere her şeyden önce politik bakımdan örgütlenmesi gerekliliği apaçık ortadadır. Bu sloganın demagogik karakteri, bir kere, J. Narayan'ın önderlik ettiği hareketin kendisinde sırtıp duruyor. Narayan her yerde «partisiz halk savaşım komiteleri» kurmaya başladı. Bu komiteler, gelecekteki «partisiz demokrasi»nin müjdecileri olarak ortaya çıktılar. Ama çok geçmeden büyük çiftlikçilerin, vurguncu tüccarların, spekülâtörlerin, aynı zamanda BJS ve RSS, «Anand Marg» ve diğer benzeri gerici örgütler üyelerinin eline düştüler. Bu üyeler kendi partilerini terkettiklerini söylüyorlardı. Böylece, «par-

tsiz demokrasi» için savaşım, pratikte, faşist serkeşlerin azgın keyfi hareketlerine dönüştü. Bunlar birden gemi aزیا aldılar, yasama meclisleri üyelerine, komünistlere, sendikacılara, köy örgütleri yöneticilerine karşı saldırıya geçtiler, kundakçılıktan, okulları, yazıhaneleri ve gazeteleri yakıp yıkmaktan da geri durmadılar.

Memleketimizde aşırı solcular daha çok Hindistan Paralel Komünist Partisi (HPKP) etrafında ve Sosyalist Partinin (SP) parçalanmasından oluşan gruplar etrafında yoğunlaşıyorlar. Bu aşırı solcular, bilimsel sosyalizm partisine karşı, memlekette olumlu süreçleri sağcılarının açısına uymıyan bir açıdan destekliyen bütün güçlere karşı hücumlarda bulunuyorlar. Fakat Hindistan'da sağcılar ve «solcular», anti-sovyetizmde ve anti-komünizmde, iç ve dış gericilikle savaşım yürütmekte olan gerçek devrimci ve demokratik güçlerin birliğini parçalama çabalarında birleşiyorlar (bu başka ülkelerde de olabilir). Görünüşte acayip, ama çok anlamlı bir olaya tanık oluyoruz: Sağcılar, İ. Gandi'yi «Hindistan Komünist Partisi'ne teslim olmak»la suçlayıp eleştirirken, aşırı sollar Hindistan Komünist Partisi'ni (HKP) ulusal burjuvazinin lideri olan «İ. Gandi'ye teslim olmak»la suçluyor ve eleştiriyorlar. Onlara göre, başkakan komünistlerin âleti olarak hareket ediyor, komünistler de başbakana âlet oluyorlar. Bu böyle olunca, sağcılarının ve «solcular»ının hem İ. Gandi'ye, hem HKP'ye karşı birleşmeleri gerekiyor.

Eklektik sol-nasyonalist ideoloji, anti-sovyetizm ve anti-komünizm, Sosyalist Parti'yi çoktandır sağcılarının kampına sürüklemiş bulunuyor. SP liderleri, İ. Gandi'yi faşist bir önder olarak, ona muhalefet eden bütün partileri de demokrasi savaşçıları olarak göstermek suretiyle sorunu alabildiğine basitleştirdiler. Bundan ötürü, sosyalistler, hiç bir ideolojik tutarsızlık hissetmiyor, ikircim göstermiyorlar. Hele memlekette sıkıyönetim uygulamasına geçildikten sonra (Haziran 1975) Hindistan demokrasinin «savunucu»su kesilen ABD ve Batı Avrupa emperyalist enformasyon organlarına son derecede minnettarlık duyuyorlar.

Hindistan Paralel Komünist Partisi'nde durum daha başkadır. HPKP Hindistan'da sağcı gericiliğin varlığını ve emperyalizmin aktif eylemlerini açıkça reddetme cesareti gösteremiyor. Bu nedenle bu partinin gericilik kampına ulaşma yolu daha dolambaşlı ve karışık. HPKP yöneticileri yıllar yılı sözde Marksist sloganlarla bazı denge oyunları oynuyor, partiyi adım adım sağcılar kampına doğru iterek, sekterlik ve baltalama yolunun yandaşı kesiliyordu. HPKP'nin gitgide düşmesinin kısa tarihçesi buydu.

1964 yılında Hindistan Komünist Partisi (HKP) bölündü; partiden ayrılan «sol grup» başlıbaşına bir parti kurdu. (1) Bu grubun yöneticileri, ulu-

(1) Bunun resmi adı «Hindistan (Marksist) Komünist Partisi'dir. Bak: R. Rao'nun «Sağ tehlikeye karşı işbirliği yapalım» başlıklı yazısı; «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 8, 1973.

sol burjuvazi içinde (emperyalizmden yana tekelci burjuvazi ile demokratik burjuva tabakaları arasında) gitgide keskinleşen çelişkileri reddetmekle muhalefete başladı. Bu tutum, sol ve demokratik güçleri ve bu arada burjuvazinin anti-emperyalist tabakalarını birleştirecek bir ulusal-demokratik cephe kurulması olanağının ve gerekliliğinin reddedilmesine yol açıyordu. Hindistan Ulusal Kongre Partisi içinde bir ilerici kanadın varlığını kabule yanaşmazlık tutumu, pratikte, iktidar partisinin tümüyle reddi, cephe fikri bakımından bu partiye tümüyle muhalefet anlamına geliyordu. Cephe kurulmasından yana olan Komünist Partisi, bu «sol grup» yöneticileri tarafından «oportünizm»le suçlanıyordu.

1973 yılında sağcıların saldırısı başladığı zaman, Hindistan Paralel Komünist Partisi, iktidardaki Kongre Partisi ile sağ muhalefet partileri arasındaki anlaşmazlığın burjuvazinin iki rakip grubu arasında bir iktidar savaşımı olduğunu ileri süren bir «teori» ortaya attı. Ama böyle bir «kanıt», Paralel Komünist Partisi tarafından bu gruplardan birinin, hem de gerçekten gerici olanın desteklenmesini haklı göstermezdi. Kendi görüş ve tutumlarını sözümona açıklamak için, Paralel Komünist Partisi yöneticileri, J. Narayan'ın bağlaşıkları gerici olsalar bile, kendisinin «demokratik istekleri tutan şaşkın bir politik lider» olduğunu söylediler. Bu yöneticilere göre, J. Narayan desteklenmeliydi; bu destekleme bir yandan onun önderlik ettiği hareketin gerçekten radikalleşmesine, öte yandan gerici bağlaşıklarının izole edilmesine olanak verecekti. Ve solcular, eylemde, asıl eleştiri ateşini, faşist tehlikeye karşı savaşımın örgütçü gücü olan Komünist Partisine karşı yöneltiyorlardı.

Hindistan Paralel Komünist Partisi yöneticileri J. Narayan'la görüşmeye giriştiler. Ona, temsil ettiği hareketin programına işçilerin ve köylülerin isteklerini de katmasını önerdiler; işçi ve köylü aksiyonlarına dayanmasını, şaşıcı partilerle ilişkisini kesmesini öğütlediler. Ama «şaşkın politikacı, ama demokratik isteklerden yana» dedikleri J. Narayan, Paralel Komünist Partisi yöneticilerinin ümitlerini boşa çıkardı. Onların öneri ve öğütlerine, temsil ettiği hareketin «partisiz ve ulusal» olduğu, programını benimsiyen her partinin bu hareketi desteklemesine kimsenin engel olamayacağı, hedeflerinin, İ. Gandhi hükümetini devirmek olduğu cevabını verdi. J. Narayan, bu cevabı verirken, Paralel Komünist Partisi yöneticilerinin, İ. Gandhi hükümetini devirmeyi ve Komünist Partisi'yle savaşımı amaçladıkları için, temsil ettiği hareketin (buna hangi gerici güçler girerse girsin) dışında kalamıyacaklarını düşünüyordu.

Bu düşünceler boşuna da değildi. J. Narayan Paralel Parti yöneticileri üzerinde baskısını artırdı ve emeline ulaştı. Hareketi koşullu destekleyenler bu defa koşulsuz desteklemeye geçtiler. Paralel Komünist Partisi bu hareketin bütün saldırı aksiyonlarına katıldı. Hem de bütün miting, gösteri ve açık çıkışlara kendi bayrağını dürerek katıldı; zira J. Narayan parti bayrağıyla harekete katılmayı yasak etmişti.

Hindistan Komünist Partisi'nin ve HUKP kanadının giriştikleri ideolojik ve politik karşı-taarruz, J. Narayan hareketini 1974 yılı sonunda savunmaya geçmek zorunda bıraktı. Komünistler, işçilerle, köylü emekçilerle, öğrenciler ve diğer gençlikle yığınsal toplantılar örgütlüyorlardı. Halk, yaşama düzeyinin yükseltilmesi ve demokrasinin pekiştirilmesi için kimlerin gerçekten savaşım verdiğini ve kimlerin «İ. Gandhi diktatörlüğü»ne karşı, ahlâk düşkünlüğüne ve yolsuzluklara karşı savaşım perdesi arkasına gizlenerek karşı-devrimci eylemler yürütmeye çalıştıklarını gitgide daha iyi anlamaya başladı. J. Narayan hareketi yığınları etkileme savaşımında ideolojik ve politik yenilgiye uğratılınca da, gericilik, iktidara el atmak üzere, gizlice düşünülen komployu gerçekleştirmeye koyuldu. Bu koplonun ipleri CIA'in elindeydi.

1975 yılı ortalarında memlekette durum iyice kızıştı. Hükümet olağanüstü durum uygulamasına, sıkıyönetime geçmek zorunda kaldı. ⁽⁵⁾ İ. Gandhi, bu kararın, CIA'in memlekette gerici güçleri harekete getirerek durumu «sarsma» denemeleri yüzünden, düşmanların çeşitli kırıyıcı eylemleri sonucu olarak Hindistan'ın birlik, demokrasi ve özgürlüğü tehlikeye düşmüş olduğu için, alındığını açıkladı. Hükümet, RSS'i ve «Anand Marg»ı kanun-dışı ilân etti; sağcı partilerin birçok liderini tutukladı, basına ve her şeyden önce tekелci basına sansür koydu.

Bu tedbirler Hindistan Paralel Komünist Partisi yönetici ve üyelerini hemen hemen etkilemedi. Ama sıkıyönetim uygulamasına geçilmesinden sonra, parti yöneticileri kesinlikle koyu gericiliğin kampına geçtiler. Parti liderleri, iktidarın bu tedbirlerini, tek partili diktatora kurma ve demokrasiyi büsbütün çiğneme yeltenişini olarak nitelediler; İ. Gandhi hükümetini memleketin demokratik gelişmesini köstekliyen başlıca tehlike olarak ilân ettiler. Bu liderler, kapitalist dünyada bazı devlet ve hükümet yöneticilerinin katıldıkları Hindistan aleyhtarı kampanyayı sevinçle karşıladılar. CIA'in ve Hindistan içindeki ajanlarının cinayete eşit eylemleri hakkında tek söz söylemezken, RSS ve «Anand Marg» gibi faşist örgütlerin yasak edilmesini protesto etmeye kalkıştılar. Bu gibi örgütlerle yalnız «politik» araçlarla savaşılması gerektiğinden dem vuran Paralel Parti solcuları, Komünist Partisini karalamak için ellerinden geleni yaptılar. Bu arada, 1975 Haziranı olaylarında «karşı-devrimci» bir rol oynadığını savladıkları Sovyetler Birliği'ne ve SBKP'ye sitemler yağdırmayı da ihmal etmediler.

Geçen yılın yazında Bangladeş'te sahnelenen kanlı facia karşısında takındıkları tutum, Paralel Komünist Partisi yöneticilerinin portresini belirliyen son çizgi oldu. Onların portresi elbette ki bu çizgiyle de tamamlanmış olmuyor. Bilindiği gibi, bu yöneticiler, darbecilerin ve arkalarında yer alan ABD emperyalistlerinin ve Maocuların kanlı eylemlerini haklı göster-

(5) Bak: N. Krişnan'ın «Keskin dönüş» başlıklı yazısı. «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 10, 1975.

di ve bu eylemleri, Paralel Komünist Partisi'nin bir kararında kaydedildiği üzere, Mucibur Rahman'ın kendi «anti-demokratik politika»sının sonucu olarak «açıklama»ya kalkıştı. Partinin merkez basın organı, Bangladeş'te yalnız iktidarda el değiştiğini, rejimin sosyal yöneliminin eskisi gibi kaldığını yazdı. Böylece, HPK'nin oportünizm batağına saplanmış yöneticilerinin, kendi peşin ve kasıtlı görüşlerine uymıyan şeyi, apaçık bir gerçek de olsa, görmezlikten gelmeyi yeğledikleri kendiliğinden anlaşılıyor.

Hindistan Paralel Komünist Partisi liderlerinin prensipsizliği, uluslararası komünist hareketine ve Hindistan'ın anti-emperyalist ve ilerici güçlerine karşı körükörüne kin ve nefret beslemeleri, parti saflarında protestolar uyandırdı ve eşi görülmedik derinlikte bir bunalım yarattı. Kerala, Andhra-Pradeş, Tamilnad, Pencab eyaletlerinde ve diğer bazı bölgelerde HPKP'nin yüzlerce üyesi partiyi terkettiler. Bunların çoğu HKP'ne döndüler. Gerçi aralarında çok daha «sol»a kayanlar da vardır, fakat bunlar önemsizdir.

İşte, Hindistan'da sözde sol akımların, kendini Marksizm-Leninizmin, proletarya enternasyonalizminin karşısına koyan akımların (tam olmasa bile) hazin tablosu, ama tamamiyle yasal mutsuzluğu budur.

Son birbuçuk yıl içinde, Hindistan'ın politik yaşamında büyük olumlu değişimler görülüyor. HKP ile HUKP'nin ilerici kanadı, yurtsever ve demokratik gruplar ve eylem adamları arasında bir yakınlaşma süreci gelişiyor. Şehir ve köy halkı şimdi gericiliğin ve ABD emperyalizminin memleket için ne gibi bir tehlike oluşturduğunu daha açık biçimde görebiliyor. Kuşku yok ki, memleketin sağduyu sahibi sağlam güçleri, demokrasiye, gerçek ulusal bağımsızlığa, bizim ölümsüz öğretimiz olan bilimsel sosyalizme karşı çıkma gafletindeki sağcılarla «solcular»ın prensipsiz bağlaşmasını kesin bir yenilgiye uğratacaktır.

Afrika'da Maoculararın açığa vurulması

Amat Dansoko

Essop Pahad

Angola'daki olaylar, kaçınılmaz tarihsel süreci, yani Afrika'da demokratik ve ilerici güçler ile gerici güçler, yerli tutucu ve yeni-sömürgeci çevreler arasında gitgide derinleşen ayrılığı daha da çabuklaştırdı, kıta ülkelerinde anti-emperyalist harekete güçlü bir atılım ve hız kazandırdı. Angola topraklarındaki çarpışmalar boyunca, Afrikalılar, kendilerine uluslararası alanda kimlerin eylemde dost ve bağışık ve kimlerin düşman olduğunu iyice görüp anladılar. Halkların özgürlüğü uğrunda emperyalizme karşı yürüyen savaşçılar olarak görünmek isteyen belirli uluslararası çevrelere ilişkin nice hayaller daha çabuk dağılıp gitti. Hele Maocularar büyük bir fiyaskoya uğradılar. Maoizmin Afrika politikası, özellikle Angola olaylarıyla ilgili tutumu, devrimci, kurtuluşçu savaşım davasına ihanette ne kadar ileri gittiğini bir kez daha gösterdi.

1960'ların ortalarında, Pekin'in, Afrika'daki Çin politikasının «beş prensip»ini ilân ettiğinden, anti-emperyalist savaşımı, bloksuzluk hareketini, Afrika halklarının birlik emellerini ve uluslararası tartışmalı sorunları görüşmelerle çözme çabalarını destekliyeceğini bildirdiğinden beri, bunun yanı sıra da kıta devletlerinin egemenliklerine saygılı olmayı vaadettiğinden beri on yıldan fazla bir zaman geçti. Ve artık, bu prensiplerin eylemde nasıl gerçekleştirildiğini yoklama, durumu ayık kafayla değerlendirme zamanı gelmiş bulunuyor.

Olaylar ve gerçekler, daha başlangıçta, Maocu yöneticilerin, Afrika'ya sızmayı, dünyanın belirli bir kesimini ve koskoca kıtaları Pekin'in etkisi altına almayı amaçlıyan uluslararası politikalarının bir halkası saydıklarını gösteriyor. Maoistler, Afrika'da, öncelikle Zair, Tanzaniya, Zambiya ve diğerleri gibi nüfuzlu devletleri dikkate alarak kendileri için dayanak noktaları yaratma stratejisini uyguladılar. Ve genellikle kurtuluş hareketini tamamen destekleme demagojik deklârasyonları ardına gizlenerek, bu Afrika devletlerine ve diğerlerine sızmaya çalıştılar. Bu «destek»in pratikte ne demek olduğunu, Maoculararın, daha 1960'larda bir zamanki Belçika Kongosu'nda giriştikleri eylemler açıkça gösterdi.

Nice sıkıntıya, üzüye katlanmış bu Afrika ülkesinin devrimci güçlerine Pekin'in verdiği zararları kestirmek zordur. Patris Lumumba'nın feci ölümünden sonra, Maocularar, onun yandaşlarının bir bölümünü aşırılık yoluna çekmeye muvaffak oldular. Pekin, sosyalist topluluk ülkelerine karşı güvensizlik tohumları saçıyor, Sovyetler Birliği'ni emperyalizme teslimiyetle

suçluyor ve bu suretle Lumumba'nın takipçilerinin hareketini kendi kontrolü altına almak istiyordu. Maoizmin etkisi daha sonra o zamanın güçlü bir hareketinin yenilgiye uğramasına en büyük neden oldu.

Bütün bu yıllarda, Pekin, Afrikalılar arasından yurtsever elemanları aldatma ve kendinden yana çekme denemelerine paralel olarak, yersel anti-ulusal gruplar ve örgütlerle bloklar meydana getirme taktiğini gerçekleştiriyordu. Bu cümleden olarak, Güney-Batı Afrika Halk Örgütü'nü (GBAHO) desteklemekten vazgeçti ve yıllar yılı Namibiya'da Güney-Batı Afrika Ulusal Birliği'ni (GBAUB) destekledi. Ve Çin yöneticileri daha sonra GBAHO'nü tanımak zorunda kalmış olsalar da, Maoocuların Namibiya kurtuluş hareketi içindeki baltalama eylemleri sona ermedi.

Güney Afrika Cumhuriyeti'nde (GAC), Pekin, emperyalist çevrelerin özel bir sempati besledikleri bir avuç ulusal haine bel bağladı. Ulusal ihanet konusunda, her şeyden önce Afrikalılar-arası Kongre'yi kastediyoruz. Afrikalılar-arası Kongre, bu memleketteki öncü ulusal kurtuluş hareketine, yani Afrika Ulusal Kongresi'ne karşı çıkıyor. Maoistler, on yıldan fazla bir zamandan beri, Afrikalılar-arası Kongre mensubu olan anti-komünistlere politik ve gayet cömert parasal yardımlarda bulunuyorlar. Mahut Mozambik Devrimci Komitesi'ne (KO-RE-MO) mensup bölücüler destekleyenler ve bu komiteyi FRE LI MO mensubu yurtseverlere karşı koyanlar da Maoistlerdir.

Pekin'in hemen hemen bütün Afrika devletlerinin katıldıkları bloksuzluk hareketini desteklediği ve destekliyeceği yolundaki vaatleri de boş çıktı. Maoistler bu hareketin gerçek anti-emperyalist prensiplerinin gerçekleştirilmesini istemiyorlar; biricik özen gösterdikleri şey, yalnız ve yalnız Afrika devletlerini kendi etki alanları içine çekmektir.

Maoistler, Afrika halklarının anti-emperyalist birliğinin oluşmasına düşman bir güç olduklarını gösterdiler. Pekin, bu kıtada bölücü bir politika güdüyor, ilerici devletler cephesini baltalamaya çalışıyor. Güçlü bir ilerici Afrika, yalnız kendi hegemonyacı hedefleri peşinde olan Pekin'in hoşuna gitmiyor. Maoistler Afrika ülkelerinde iç karışıklıkları dürtüklüyor, kabile ve soy çelişkilerini kızıştırıyor, yersel ayrılıkçı psikoloji ve hareketleri yürekletirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Biyafra ve Nijerya ayrılıkçılarına gösterdikleri destek, bu politikanın en tipik örneklerinden biridir.

Ensonu, Pekin, Afrika'da ırkçılığı asla onaylamadığı ve onaylamıyacağı yolunda verdiği ateşli teminata büsbütün aykırı olarak, «üçüncü dünya» ile «beyaz dünya» arasında «ırksal savaş» dedikleri çatışmanın tellalı kesildi. Maoistler, açıktan açığa, en gerici fikirlerin, bilim ve ilerilik düşmanlığınıniletkenleri olma rolünü benimsediler. Çin yöneticileri, enternasyonalizme, sınıfsal anti-emperyalist görüşlere hücum ederek, Afrika ülkelerinde gerici milliyetçi ideoloji, ırkçılık ve şovenizm tohumları ekmeyi

hedef tutuyor. Bu olayların ışığında, Güney Afrika ırkçıları ile Maoistler arasında giderek genişlemekte olan işbirliği artık pek o kadar garip görünmüyor. Şimdi Pekin'in Pretoria'nın yayılcı plânlarını teşvik etmesi, Forster rejiminin sözümona «gerginlik azalımı» politikasını (!) desteklenmesi olayı da rastgele değildir. Bu rejim konusunda Maoistler ile emperyalist çevrelerin görüş ve tutumları birdir.

Demokratik ilerici Afrika, Maoistler ile emperyalistler arasında bağlaşmanın pratikte ne demek olduğunu kendi deneyiyle anladı. En basit bir okuyucunun bile, bunların konuşma ve değerlemelerindeki hayret verici «aybırığı»nın ayırımına varabilmesi için, örneğin Angola olaylarıyla ilgili olarak burjuva basınının ve Maoçu basının yazdıklarına şöyle bir göz atması yeter. Berikiler de, ötekiler de, «Sovyet müdahalesi» ve «Sovyet somurgeciliği» teranesini tutturmuş gidiyor, Sovyetler Birliği'ne karşı daha kesin bir tutum takınılmasını öğütlüyor, gerginliğin azalması sürecinin sona erdiğini iddia ediyorlar.

Afrika'daki tutucu rejimlerin bağlaşmasına Pekin de emperyalistler kadar önem veriyor. Bu suretle, Maoistler, Çin'in daha düne kadar iktidar rejimlerine karşı savaşıma teşvik ettiği muhalefet örgütleri ve güçleri için guyet sogukkanınlıkla ve bile bile bir ölüm tehlikesi yaratırlar. Bazı basın organlarının bıldırıldığına göre, Mao ise tung bu güçlerin desteklenmesinin «hata» olduğunu ve Çin'e çok pahalıya oturduğunu söylemiş bulunuyor. Bu cumleden olarak, Maoçular, vaktiyle Patris Lumumba'nın yandaşlarını desteklediklerinden ötürü, belirli çevreler önünde özür dilemekten utanmadılar. O kadar ki, «iyiniyet»lerini göstermek ve resmi rejimlerle ilişkilerini sağlamlaştırmak için, örneğin Kamerun'da, Nijer de ve diğer bazı ülkelerde, aune kadar desteklemekte oldukları örgütlerin bile ortadan kaldırılmasını kararlaştırdılar. Bütün bunlar, şovenist ve kaba pragmatik mekanizmayı kılavuz edinen Pekin politikacılarının baştanbaşa prensipsizliğini kanıtlıyor.

Bugün emperyalist ve Maoist çevrelerde, «en çok kayırılan memleket rejimi»ni, propagandalarının ve politik ortak aksiyonlarının gerçekleştirilmesinde yararlanılmak üzere birbirlerine peşkeş çekme eğilimi beliriyor. Afrika kıtasına yönelik burjuva propagandası, Maoizmi akılıyor, telleyip pulluyor ve bununla da, Pekin'in bu kıtadaki mevzilerini güçlendirme denemelerini nayı kolaylaştırmış oluyor. Maoistler de bunu karşılıksız bırakmıyorlar. Afrika ülkelerine Sovyetler Birliği'yle ekonomik ve diğer ilişkilerini sınırlamayı öğütleyen Pekin, bir yandan Afrika ile Ortak Pazar arasında özü bakımından yeni-sömürgeci ilişkilerin etrafılı biçimde geliştirilmesi fikrine hizmet ediyor. Maoistlerle emperyalistlerin Angola olaylarında yaptıkları bağlaşma, Pekin'in, dünyanın birçok kesiminde ilerici güçlere

(!) A. Azad. Forster usulü «gerginlik azalımı». «Barış ve Sosyalizm Problemleri», sayı 2, 1976.

karşı entrikalar çeviren en gerici emperyalist çevrelerin eylemlerini sistemli ve ardıcıl biçimde desteklediğinin inkâr götürmez bir kanıttır. Güney Afrika Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin kararında şöyle deniliyor: «Maoizm . . . , anti-komünist, anti-sovyetik ve emperyalizm yanlısı bir tehlikeli politika olarak kendi içyüzünü açığa vuruyor.» Gelişme halindeki ülkelerden çoğunun, örneğin bir Şili'nin, bir Bangladeş'in deneyi bunun böyle olduğunu doğruluyor.

Maoist-emperyalist bağlaşmanın temelinde, Sovyetler Birliği'nden ve diğer sosyalist topluluk ülkelerinden nefret duyguları yaratıyor. Bu ülkeleri, Maoçulardan başka, emperyalistler de, aşırı solcular da, Afrika'da ve dünyanın diğer kesimlerindeki politikalarını gerçekleştirme yolunda kendilerine güçlükler çıkaran başlıca engel sayıyorlar. Bununla birlikte, Maoçuların baltalama eylemlerinde, topun namlusu, sosyalizm güçleri ile ulusal kurtuluş hareketi arasındaki bağlaşmaya karşı yöneltilmiş bulunuyor.

Yıllar var ki, Pekin, Afrika halklarını sağlam bağlaşıklarından, özellikle Sovyetler Birliği'nden ayırıp yalıtım üzere ısrarlı bir çaba gösteriyor. Maoistler hele anti-sovyetik kampanyalar kızdırmaya büyük bir önem veriyorlar. «Süper devlet» gibi, «yoksul ve zengin ülkeler» vb. gibi görüş ve savlar bu maksatlara hizmet ediyor. Pekin propagandası, Maoçuların «gelişme halindeki sosyalist Çin'i de kattıkları «üçüncü dünya» çerçevesinde «yoksul ülkelerin birleştirilmesi» gibi milliyetçilik ve ırkçılık dolu bir fikri yaymaya çalışarak, Sovyetler Birliği'ni «baş düşman» ilân ediyor. Oyle ki, Maoistlere göre, emperyalizm şimdi önemsemeye değer bir tehlike oluşturmuyor.

Maoist yöneticiler doruğu, Sovyetler Birliği'ne en çirkin ve iğrenç yalan ve iftiralar savurmaktan geri durmuyor. Ne ki, Zair resmi heyetinin ÇHC'nde bulunduğu günlerde, Pekin'de verilen şölende Dışişleri Bakanı Siyao Kuan-hua'nın en kötücül anti-sovyetizmle dolup taşan konuşmasında adeta bütün rekorlar kırıldı. Bu bakan, Angola olaylarına değinerek, SSCB'yi suçlamada ve küfürler savurmada Pekin'in normal saydığı «doz»u aa kasıtlı aşarak, en önemli şeyi, yani Afrika'da Maoist politikanın bir bunatım içinde olduğu, kıtamızda bu politikanın her bakımdan ve özellikle ÇHC'nin Angola'yla ilgili tutumundan ötürü kınandığı gerçeğini gizlemeye çalıştı. Pekin yöneticileri baltalayıcı siyaset hattını emperyalistlerin ve Güney Afrika ırkçıların politikasıyla uyumlaştırarak, FNLA ve UNITA kukıalarının, bu örgütlerin Holden Roberto ve Savimbi gibi elebaşılarının «koruyucu»su olma rolünü yükümlenerek, olanca içyüzünü, Afrika halklarını düşmanı olduğunu kendiliğinden açığa vurmuş oldu.

Maoistlerin bağımsız Angola'nın en azılı düşmanları yanında yer alması, kurtuluş hareketlerinin gerçekten devrimci güçlerine karşı savaşımında Pekin'in uyguladığı metotların bütün içyüzüyle kendiliğinden açığa vurulmasının tepe noktası oldu. Pekin'in bu tutumunun tarihçesi 1960'ların ilk

yıllarından başladı. Daha o zaman, ÇHC yöneticileri, Angola halkının öncü gücüne, yani Angola Halk Kurtuluş Hareketi'ne (MPLA) karşı düşmanca bir tutum aldılar. Holden Roberto'nun sözümona «sürgündeki devrimci Angola hükümeti» Pekin'in özel sempatisini kazanmıştı. Maoistler bir yandan MPLA'yı içinden zayıflatıp çökertmeye çalışıyorlardı. Bu cümleden olarak, sonradan eşsiz bir döneklikle Holden Roberto'dan yana geçen örgüt sorunları eski sekreteri Da Kruz'un likidatörlük plânlarını desteklediler. Bir başka deyişle, Angola'da Maoistlerin şimdiki ihanet rolü, öteden beri izledikleri siyaset hattının yasal bir uzantısı olarak çıkıyor. Holden Roberto şöyle ögünüyor: «Bütün erlerim Çinliler tarafından eğitildi ... Üstelik, Çinliler bize kayıtsız şartsız yardım ediyorlar.» Ve bugüne bugün de, ABD ve ÇHC enstrüktörleri, bu ulusal hiyanet şebekesinin silâhlı erlerini eğitiyor ve bunların eylemlerini hep Angola kurtuluş hareketindeki en iyi ve en yurtsever varlık ve değerlere karşı yöneltiyorlar. Senegal Afrika Bağımsızlık Partisi Merkez Komitesi, 15 Kasım 1975 günlü bildirisinde, Angola'da Maoistler ile CIA arasındaki bağlaşmanın kötücül eylemlerinden ötürü duyulan büyük endişe belirtiliyor, bu halk düşmanı birlik yeriliyor, lanetleniyordu.

Maoistlerin Angola'daki entrikaları, kıtamızda gerçekten bir öfke ve nefret fırtınası yarattı. Çin yöneticilerinin görüş ve tutumları, Afrika'da devrimci-demokratik rejimlerin en etkili ve en saygın liderleri tarafından şiddetle eleştirildi. Bu eleştirilere Angola gerçek kurtuluşçuları da katılıyorlar. Cumhurbaşkanı Agostinho Neto, Pekin'in tutumunu yererek, Çin'in Angola'da yasal hükümete düşman olanların kampında yer aldığını belirtti. Angola Halk Cumhuriyeti'nin geniş ölçüde tanınması ve her şeyden önce Afrika Birliği Örgütü'nün giderek sola kayan üye ülkeleri çağınluğunun Angola'yı uluslararası hukuk kuralları gereğince tanımaları, Angola'nın da bu örgüte alınması, Pekin'in bu konuda artık ne kadar izole olduğunu gösteriyor.

1976 Şubatı başında, Luanda'da, Angola halkının savaşıyla dayanışma konulu bir uluslararası konferans yapıldı. Birçok ülkeden, öncelikle Afrika ülkelerinden tanınmış toplumcu ve politikacıların katıldıkları bu konferansta, Pekin'in baltalayıcı siyaset hattına karşı dünya ilerici kamuoyunun yönelttiği yergi ve suçlamalar dile getirildi. Konferansa katılanlar Maoistlerin manevralarını şiddetle eleştirdiler, bunların ulusal kurtuluş hareketinin çıkarlarına tamamen ters düştüğünü belirttiler. Luanda forumu, konferans adına bir genel bildiri yayımlıyarak, Angola halkının düşmanlarından yana çıkan ve Güney Afrika ırkçlarıyla, ABD emperyalistleri ve emperyalizmin kuklalarıyla «doğaya aykırı bir bağlaşma» kuran Pekin Maoistlerini sert bir dille suçladı.

Afrika'ya kendi fikirlerini aktarmak ve aşılacak Pekin için gitgide zorlaşıyor. Tanzaniya Cumhurbaşkanı J. Nierere, 1975 Temmuzunda yaptığı

bir basın toplantısında, Çin'le ekonomik ilişkilerin memleketin ideolojik-politik yaşamın etkileme yolunda kullanılmasına olanak görmediğini kesinlikle belirtti. Kongo, Tanzaniya ve Gine'de Çin askersel uzmanlarına orduda propaganda eylemiyle uğraşmaları yasak edildi. Böylece Pekin'in etki kanalları daraldıkça daralıyor.

Maoistlerin Sovyetler Birliği'ne ve diğer sosyalist ülkelere hücumları da kıtamızda yaraşık bir tepkiyle karşılanıyor. Birçok Afrika ülkesinin yönetici çevreleri de, kamuoyu da bu saldırıları yeriyorlar. Angola olayları örneği, bunu büyük bir açıklıkla ortaya koyuyor. Gine Cumhurbaşkanı Seku Ture, MPLA'nın politik ve diplomatik utkusunun, her şeyden önce SSCB'nin ve Küba'nın Angola halkına gösterdikleri kesin maddi, askersel ve diplomatik yardım sayesinde kazanıldığını belirtti. Bu değerlendirme, bu kanı, bütün ilerici Afrika tarafından benimseniyor. Ve bu olay, kurtuluş savaşına sosyalist topluluğun gösterdiği desteğin önemini ortaya koyuyor. Angola Halk Cumhuriyeti Başbakanı Lopu di Nasimentu, Afrika'da, sömürgecilğe ve emperyalizme karşı savaşım yürütürken, Sovyetler Birliği, sosyalist ülkeler tarafından desteklenmiyen bir tek memleket gösterilemeyeceğini söyledi.

Bölgemiz ülkelerinde, diğer her yerde olduğu gibi, dünya temel devrimci güçlerinin etkileşme ve eylembirliğini durmadan güçlendirmenin uluslararası hayatta ana eğilim haline gelmekte olduğu kanısına varanlar gitgide çoğalıyor.

Mao kliği Marksizm-Leninizmle çoktan ilişkisini kesmiş bulunuyor. Pekin yöneticileri bölücülük politikaları ve ideolojik kısırtılılarıyla uluslararası komünist hareketine çok büyük zararlar verdiler. Şimdi, son olayların da gösterdiği üzere, Pekin'in içyüzü bir kez daha açığa vuruluyor: Dünya artık Pekin'in yalnız sosyalizmin ve uluslararası işçi sınıfının çıkarlarına ihanet etmekle kalmayıp, ulusal kurtuluş hareketinin çıkarlarına da ihanet ettiğini, emperyalistler ve ırkçılarla aynı cephede yer aldığını görmüş bulunuyorlar.

Yığınsal partinin sınıfsal karakteri

Athos Fava

Arjantin Komünist Partisi MK Yürütme Komitesi ve
Sekreterliği üyesi

Parti çalışmalarında deney değiş tokuşu komisyonumuz, komünistlerin yığınsal Marksist-Leninist partiyi yaratma savaşımıyla ilgili teorik ve pratik sorunları ele alan birçok yazı yayımlamayı düşünüyor. Komisyon üyelerinin kanısınca, bu problemler günceldir, zira nice komünist partileri şimdi saf- larını genişletme ve güçlendirme sorununu çözmektedirler. Dergimizin sayfalarında yer alacak olan bu yazı dizisinde, yığınsal Marksist-Leninist partinin sınıfsal özlüğü, bu partinin nicel ve nitel karakteristiği arasındaki bağlantı, oluşma prensipleri gibi sorunlara değinilmesi, kardeş partilerin ken- di saflarına yeni üyeler çekme savaşımında edindikleri somut deneyin, bunların partiye alınması, yeni hücreler kurulması ve genç komünistlerin eğitimi pratiğinin ortaya konulması öngörüüyor. Yazı Kurulu'muz, komünist ve işçi partileri yet- kililerinden, bu sorunlarla ilgili düşüncelerini açıklamalarını, bu yoldaki deneylerini dergimiz sayfalarında okuyucularla paylaşmalarını rica etmektedir.

Yığınsal Marksist-Leninist partinin kurulması problemleri bizim için olağanüstü günceldir. Arjantin Komünist Partisi (AKP) VIII. Konferansı'nda (1975) belirtildiği üzere, Arjantin ufkunu bir iç savaş tehlikesinin kara bulutları kapladı. Memleket ağır bir bunalım geçiriyor. Devlet gemisi dü- mensiz ve yelkensiz yüzerek yol alıyor. Egemen sınıflar içinde bir bozuntu ve kargaşalık hüküm sürüyor. Halk yığınları yaşama düzeyinin birden düşmesi yüzünden büyük bir hoşnutsuzlukla homurdanıyor. Peron'cu Par- tide ve diğer geleneksel politik gruplarda bunalım derinleşiyor. Memleket CIA tarafından örgütlenen bir hükümet darbesinin eşiğinde bulunuyor. Tehlikelerle dolup taşan, fakat çeşitli nüans, düşünce ve olanaklarla ala- bildiğine zengin olan bu durum ve koşullar içinde, bir yandan devrim durumunun unsurları olgunlaşıyor, sübjektif etkenlerin, daha somut olarak komünist partisinin aktif eylemlerinin rolü giderek güçleniyor.

Hüküm sürmekte olduğunu söylediğimiz kargaşa içinde, 58 yıllık sava- şımı boyunca çelikleşmiş olan partimizin yönetim kurulu, tehlike karşısın- daki demokrasinin savunulması gerekliliğine işaret ediyor, geniş demokratik koalişyona dayalı bir asker-sivil karma hükümetin oluşmasına olanak ve-

rebilecek bir asgari program temeli üzerinde ulusal-demokratik bir anlaşmaya varılması fikrini ileri sürüyor. Partimizin yöneticileri aynı zamanda Arjantin'de anti-empyalist demokratik devrimin, köklü bir toprak reformunun sosyalizme doğru bir köprü olabileceğini belirtiyorlar. Çözüm bekleyen bu sorunların büyüklüğü, AKP'nin yığın partisine dönüşmesini, geniş bağlaşımlar çerçevesinde halkımızın kurtuluşu savaşımını geliştirme kabiliyet ve yeteneğine sahip bir parti haline gelmesini gerektiriyor. Bundan ötürü, partimiz, saflarını boyuna genişletmeye, devrim sürecinden kopuk olarak değil, bu sürecin içinde, çağdaş durumun ortaya koyduğu sorunların ve bunlardan her birinin çözümüyle sağlam ve sıkı bir karşılıklı ilişki içinde serpilip gelişmeye çalışıyor. Arjantin'deki karmaşık durum, bu durumun ileri sürdüğü ertelenmez problemler parti saflarının genişletilmesi uğrunda savaşımı zamanın akışından daha hızlı bir gerçek yarımaya çeviriyor.

Belirlediğimiz hedefin önemi, yığın partisi kurma problemlerini çeşitli açılardan çözümlememizi gerektiriyor. Bu çözümleme, hem uluslararası deney bakımından, hem genel teorik açıdan, hem de genel Marksist-Leninist hükümleri uygulama somut özellikleri plânında yapılmalı; memleketimizin sosyal-ekonomik gerçekliği ve bu arada Peronizm gibi spesifik bir olgu deneyi, aynı zamanda partimizin kendi özellikleri, sosyal ve ekonomik bileşimi ve çalışma metotları gözönüne alınmalıdır. Yazımızda genellikle bu noktalar üzerinde duracağız.

Yığın partisi tasarımı, bu partinin nasıl olması gerektiği düşüncesi, bizde, Lenin'in bilinen yönergesi temeli üzerinde oluşuyor. Şöyle ki: Komünist partisi sınıfsal politik örgüttür, işçi sınıfının politik partisidir, öncüsüdür. Bu parti, Lenin'in işaret ettiği üzere, proletaryanın sınıf savaşımını bütün biçimleriyle yönetir, onu devrime götürür. Aynı zamanda, proletaryanın öncüsü, «bütün diğer emekçilerin ve sömürülen yığınların gözleri önünde, kapitalist toplumdaki durumlarının ümitsizliğini ve bir sosyal devrim gerekliliğini ortaya koyar ... İşçi sınıfının partisi (komünist partisi) bütün emekçi tabakalarını ve sömürülen halkı, proletaryanın görüşünü benimsedikleri ölçüde, kendi saflarına çağırır.» ⁽¹⁾ Bu suretle, komünist partisi yığınsal olur; proletaryanın sınıfsal mevzilerinden tek santim gerilemeden, halkın bütün tabakalarını «eşit» göstermek isteyen sosyal-demokratik emellerin deryasında eriyip gitmeden, halkın bütün sınıf ve tabakalarının en iyi ve öncü temsilcilerini saflarına çeker.

Partinin gerçek yığınsallığı sırf niceliğinden ileri gelmez. Parti, ancak esas birlikleri düğüm noktası durumundaki merkezlerde, sanayi proletaryasının yoğunlaştığı merkezlerde, aynı zamanda yaşamsal önemi olan diğer merkezlerde bulunduğu takdirde, politik ve taktik siyaset hattını doğru biçimde uyguladığı takdirde, yığınlara yaklaşma, onlarla ilişki kur-

(1) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 38, s. 106.

ma kabiliyetine sahip olduğu, onları yalnız ertelenmez günlük isteklerinin yerine getirilmesi uğrunda savaşıma seferber etmekle kalmayıp, aynı zamanda genel politik savaşıma da çekebildiğı takdirde gerçekten yığınsal olur. Bu yanaşım, komünistlere, parti saflarının hızla büyüüp genişlemesi dönemlerinde bile, partinin sınıfsal karakterini koruma olanağı, işçi sınıfının geniş tabakalarını ve bütün emekçileri Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi ideolojik temeli üzerinde sınıfsı birleştirme olanağı verir.

İdeolojik birlik yığınsal partinin kurulmasında birincil önemi olan bir istemdir. Bu istemin önemi son zamanlarda alabildiğine arttı. Komünist ve işçi partilerinin 1960 ve 1969 Uluslararası Danışma Toplantıları ve aynı zamanda Havana’da yapılan Lâtin Amerika ve Karayip Bölgesi Ülkeleri Komünist Partileri Danışma Toplantısı ideolojik savaşımın giderek artan önemini ortaya koydular. Teorik kaynakları incelemeden ve bilgilerimizi derinleştirmeden, burjuva ideolojisiyle günü gününe savaşım yürütmeden ilerlemenin olanağı yoktur. İdeolojik savaşımın bu yanlarına önem vermiyecek olursak, yığınsallaşma sürecinde partinin sınıfsal karakteri ve toplumu değıştirici gücü zayıflıyabilir.

Bugün enternasyonal anti-emperyalist birlik ve dayanışmanın gelişmesi bakımından kesin bir önemi olan proletarya enternasyonalizmi, bizim ideolojimizin olağanüstü önemli bileşik bir parçasıdır. Emperyalizm şovenizme, milliyetçiliğe belbağlıyor ve bunu komünistlere özgü yurtseverliğin karşısına koymaya çalışıyor. Dünya komünist hareketi bizim partimiz için enternasyonalizm kaynağıdır; yürüttüğümüz savaşım da kendi payına proletarya enternasyonalizmi geleneklerini zenginleştirmektedir.

Şüphesiz ki, yığınsal partinin kurulması sürecinde, Leninci demokratik santralizm prensipi, gibi, yönetimde kolektiflik prensipi gibi genel hükümler ön plâna çıkıyor. Partinin tüzüğü bu prensipleri içeriyor ve koşullara bağılı olarak bunların şu veya bu yanının önemini belirtiyor.

Yığınsal partinin kuruluşunda, ideolojik birlik, örgütsel topluluk ve proletarya enternasyonalizmi gibi temel ölçütlerin, yeni tipten her partinin kuruluşu için Lenin’in temel olarak işleyip belirlediğı kriteriumların önemini belirtmemizin sebebi nedir?

Partimizin programı, Marksizm-Leninizmi Arjantin’in somut gerçekliğine uyguluyarak devrimci sürecin gelişme aşamalarını belirliyor ve gerekli dönüşümlere götüreceği yolu işaret ediyor. Bu program, temel prensipten, yani devrimin demokratik aşamasında ilerici güçlerin geniş bağlaşmasında proletaryanın başı çeken gücü oluşturmaları prensipinden hareket ediyor. Bu prensip, proletaryanın başlıca güç olması, devrimi sonuna kadar, sosyalizmin utkusuna kadar ulaştırmanın ana koşuludur.

Demokratik halk iktidarının yeteri kadar güçlü olması, emperyalist geri-

ciliğin ve bununla bağı olıgarşik gerıcılığın kendi egemenliğini canlandırdırma yolundaki bütün denemelerini önleyebilmesi veya püskürtebilmesi ancak proletaryanın hegemonyasına bağılıdır. Arjantin deneyi, eskinin, zamanını yaşamış olanın, kaçınılmaz sonunu kolayca sineye çekmediğini, her araçla savaşıma giriştiğini, yalnız ve yalnız devrimin gelişmesine yol vermemek için hertürlü cinayeti işlemeye hazır olduğunu kanıtlıyor. 1973 yılında başlıyan demokratikleşme süreci kararsız ve çelişkili bir karakter taşıyordu. Lâtifundist oligarşi, büyük sermaye ve ABD tekelleri bu süreci sabote ettiler ve ediyorlar. Proletaryanın hegemonyasında geniş bir demokratik ortaklığın, iktidarı ele alacak bir koalisyounun yokluğu yüzünden, gerıcılık memleketi terörist bir hükümet darbesinin eşğine getirmeye muvaffak oldu. Devrimin demokratik aşamasında bu böyle olduğuna göre, sosyalist aşamasında proletaryanın hegemonyası çok daha gerekli demektir. Proletarya ve bağılaşıkları, sömürücü sınıfların çok daha çetin bir direnişini kırıp ezebilecek kadar güçlü ve yetenekli olmalıdırlar.

Bugün partimizin kalkınıp gelişme sosyal temeli nedir ve bu bakımdan nicel ve nitel olarak güçlenip sağlamlaşması için önümüzde ne gibi perspektifler vardır? Bu soruya, toplumsal gelişmedeki eğilimleri çözümlemek suretiyle cevap verebiliriz.

Arjantin'de çelişkiler neden ötürü alabildiğine sertleşti, ekonomik, politik ve ideolojik problemler niçin son derece keskinleşti?

Prensip itibariyle, yapısal bunalımın şiddetlenmesi, dünya kapitalist sisteminin genel bunalımıyla bağılıdır. Bununla birlikte, emperyalizmin Arjantin'in istikrar yitirmesini artırmaya yönelik politikası da rolünü oynadı. Bu emperyalist politikanın hedefi, Lâtin Amerika'nın güney ucundaki faşist diktatörlükler arasında biricik «açık pencere»yi de kapatmak ve şimdi de başlıca ekonomi, finans ve dış ticaret kaldıraçlarını elinde bulunduran emperyalist tekellere bağımlılığı artırmaktı. Emperyalist talanın ve Lâtifundizmin sonuçları (toprak sahiplerinin %6'sı işlenir toprakların %74'ünü elinde bulunduruyor), artık 10 milyar doları aşan dış borçlarda, 1975 yılında %300'ü de geçen enflâsyonda, alıp yürüyen spekülâsyonda kendini gösterdi. Kısa bir süre içinde işçi sınıfı satınalma gücünün %50'sini yitirdi; köylülerin ve orta tabakaların yoksullaşması arttı. Bugün mülk sahiplerinin yalnızca %5'i ulusal gelirin %40'ını elinde bulunduruyor. Bizim programımızda şöyle deniyor: Arjantin bir tarım ülkesi olmaktan çıkarak, artık tarımdüstri ülkesi haline geldi; fakat bu gelişme, memleketin yabancı sermayeye bağımlılığı ve gerikalmış tarımsal yapılışı yüzünden yozlaştı ve sınırlı kaldı. Üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki çelişkiler sertleşti; bu durum da üretimdeki anarşide ve sınıf savaşımının şiddetlenmesinde kendini gösterdi.

Kapitalist gelişme işçi sınıfını doğurdu. 1946 yılından beri sanayi işçilerinin sayısı 889 binden 2 milyona çıktı ve bunu da aştı. Yapı işçileriyle,

madenciler, kömür ocakları, gaz fabrikaları, elektrik santralleri işçileri, tarım, taşıma ve ulaştırma işçileriyle birlikte bunların sayısı 3 milyon 800 bini buluyor, hizmetlerde çalışanlarla birlikte nüfusun % 70'ini oluşturuyor. Üretimde giderek artan birikim ve merkezleşme sonucu olarak, memlekette büyük sanayi merkezleri meydana geldi. Şimdi sanayi kuruluşlarının % 1'inde, bütün işçilerin % 50'si yoğunlaşmış bulunuyor. Artık işçi sayısı 1.000'i aşan 400 kadar kuruluşumuz var. Bugün sanayi kuruluşları işçilerinden başka, 350 bin kadar yoksul ve orta köylü, orta tabakalardan da 2 milyon kadar temsilci içinde olmak üzere hemen hemen 7 milyon ücretli işçi, nice ayrıcalıklardan yararlanan bir avuç yöneticiler zümresiyle savaşında büyük bir okuldan geçiyor.

İktidar çevrelerindeki bütün çelişki ve anlaşmazlıkların alabildiğine sertleşmesi, halk yığınlarının büyük hoşnutsuzluğu ve yaşama düzeyinin hızla düşmesi, yığınların süratle devrimcileşmesine yol açıyor.

Parti saflarının büyümesinde dayanacağımız sosyal temelden söz ederken, memleketimizin bazı özelliklerini gözönünde bulundurmamız gerekiyor. 1929 yılındaki dünya kapitalist bunalımından sonra, İkinci Dünya Savaşı sırasında ve daha sonra, memleketimizde sanayi hızla geliyordu. Göçlerin kesilmesinden ötürü, işgücü gereksinmeleri, memleketin iç bölgelerinden gelen, geçim durumlarını biraz düzeltmek isteyen, ama hiç bir politik ve mesleksel bilgileri olmayan yoksul köylüler, yarı-proleterler ve tarım işçileri fabrikalara alınarak gideriliyordu. Bu yeni işçi sınıfı, tarımsal bunalımın, köylülerin yığınla kentlere akınının eseri idi ve proletaryaya yabancı olan fikirlerin etkisine kapalı değildi. Burada proletaryaya yabancı fikirlerden kastımız, Peronizmdir; burjuva milliyetçiliği ve sınıfsal barış ideolojisiyle Peronizmin etkisidir. Savaş sırasında ve savaştan sonraki ilk yıllarda elverişli bulunduğu konjonktürden yararlanan Peronizm, işçi sınıfının ve halkın geniş tabakalarını kendinden yana çekmeye muvaffak oldu.

Bunun içindir ki, bizim koşullarımızda yığınsal komünist partisi için savaşım, gerek ortak ekonomik isteklerin belirlenmesi bakımından, gerekse politik ve ideolojik plânda, Peronist yığınlar arasında çalışmanın ayrılmaz bir parçasıdır. Komünistler, yığınlarla beraber olmalıdırlar. Onların deney edinmelerine yardım etmelidirler. Victorio Codovilla daha 1962 yılında, «durumun diyalektik gelişmesi, kaçınılmaz olarak, işçi ve halk tabakalarını Peronizmden ayırarak komünistlerin görüşlerine uygun mevzilere ve yavaş yavaş Marksist-Leninist öğretiyile kaynaşmaya doğru varıracaktır» diyerek bunu öngörüyordu. ⁽²⁾ Codovilla, bu süreçte, işçi sınıfının Marksist-Leninist ideolojiyi kılavuz edinen tek partisini yaratma perspektifini görüyordu.

⁽²⁾ Victorio Codovilla. Trabajos escogidos (2 edición), tomo 4, pag. 1957. Editorial ANTEO. Buenos Aires, 1964.

Partimiz, Peronizmin ideolojik içeriğini açığa vura vura büyüdü ve büyümeye devam ediyor. Biz, proletaryanın biriktiği büyük merkezlerde Peronistlerin (ki bunlar çoğunlukla işçilerdir ve emekçi yığınları temsilcileridir) ağır bastığını görmezlikten gelemeyiz. Bunlar arasında sınıf bilinci gitgide geliyor, savaşkanlık mâneviyatı ve sendikal disiplin yükseliyor. Bu Peronistler emperyalizme ve oligarşiye karşı çıkıyor, sosyalist ülkelere dostluk duyguları besliyorlar. Doğaldır ki, onların bilincinde bütün bunlar yığınsal enformasyon araçlarının yaydığı burjuva-nosyonalist fikirleriyle örülüp gidiyor. Komünist Partisine ve partinin gençlik örgütüne girenlerin % 90'ının Peronist partiden gelmekte olması gerçeği, AKP'nin Peronizmin etkisi altındaki yığınlar konusunda tutumunun doğru olduğunu ortaya koymakla kalmıyor, aynı zamanda partiye girenlerin bilincini burjuva-nasyonalist köhne fikirlerden arındırmak için sistemli bir çalışma gerekliliğini, bunların Marksist-Leninist fikirler ruhunda eğitilmeleri gerekliliğini gösteriyor.

Parti, Lâtin Amerika'da devrim davasına zararlar veren solcu gruplara karşı yönelik ideolojik çalışma üzerinde de büyük bir dikkatle duruyor. Bu gruplar, objektif olarak, emperyalizmin yararına çalışıyorlar; CIA'nin plânlarıyla kuşku götürür bir uyum halindeki eylemleri ilgili memleketlerde sarsıntılar yaratıyor, proletaryayı yalıtma amacı güdüyor, faşist diktatörlüklerin tutumlarına yardım ediyor. Önemle belirtmeliyiz ki, Arjantin'de yalnız faşist şebekelerine karşı değil, aynı zamanda aşırı solların eylemlerine karşı yığınsal gösteriler yapılıyor, işçilerin ve halk yığınlarının toplantılarında bu ruhta kararlar alınıyor.

Parti işçi sınıfı için, emekçi halkın geniş tabakalarını yığınların giderek artan aktifliği koşulları içinde saflarına çekmek için çalışıyor, savaşım yürütüyor. Yığınların giderek artan aktifliği Arjantin politikasında yavaş yavaş kesin etken haline geliyor. İşçi sınıfının eylemleri alıp yürümekte olan çıkışlar fırtınasının merkezini oluşturuyor. Değişen hükümetlerin ve işverenlerin yardımıyla işçi hareketindeki kilit noktalarını ellerinde tutan sağcı Peronist elemanlar, ekonomik isteklerin yerine getirilmesini sağlamak için, sendikal demokrasi için, gericiğe ve emperyalizme karşı yürütülen savaşımın güçlendirilmesine engel olamadılar. Sağcılar, grev hareketinin büyümesini durduramadılar, grevlerin pasif çıkışlardan aktif çıkışlara dönüştürülmesinin, ekonomik grevlerin politik grevlerle bağlanması- nın önüne geçemediler. 1975 yılında toplam 28 milyon kişi grev yaptı. Sağcılar, işçi sınıfının dayanışmasını güçlendirmeye engel olma denemesi de suya düşürüldü. Grev savaşımında işletmeler ve bölgeler-arası koordinasyon komiteleri meydana geldi. Ortak listelerle seçilerek meydana getirilen bu komitelerde komünistler ve sol Peronistlerin en aktif temsilcileri yönetmenlik rolü oynuyorlar. AKP'nin eylemi, savaşımın en keskin sektöründe, fabrika ve işletmeler proletaryasının savaşımında güçler dengesinin değişmesini gitgide daha büyük ölçüde etkiliyor. Doğal

olarak, bu karmaşık ve zor bir süreçtir, zira burjuva milliyetçiliği işçi sınıfının saflarında derin kökler salmıştır, sendika önderleri güdümlü zümresi, biraz zayıflatılmış olsa da, kilit mevzilerini hâlâ elinde tutmaktadır.

Bütün büyük yığinsal hareketlerde ve çıkışlarda komünistlerin varlığı hissediliyor. Arjantinliler Ulusal Konferansı, demokrasi ve eylembirliği için savaşımın en aktif güçlerinden biri oldu. 1970'te, askersel diktatörlüğe karşı savaşımın telâşları içinde doğan bu hareketin sloganlarıyla yer yer halk ayaklanmaları başgösterdi. Bu dönemin deneyine dayanılarak, şimdi memleketin çeşitli kesimlerinde, politik sorunlar üzerinde ve demokrasi sorunlarında gitgide daha büyük ölçüde sağlanan görüş uygunluğu sayesinde, tekcephenin temel ve ara örgütleri, «çok kesimli» ve «çok partili» denilen örgütler yaratılmaya başlandı. Bunların hedefi, örneğin «A-A-A» (Anti-komünist Arjantin Alyansı (Birliği) ve benzerleri gibi aşırı sağcılar ve CIA tarafından yaratılmış faşist örgütlere karşı savaşım için bütün elverişli güçleri birleştirmektir.

Emperyalizm teröre başvurarak yığınların etkinliğini felce uğratmaya çalışıyor. Memlekette artık biçimsel demokrasi ile terör arasında (yarı-politik komandolar tarafından yapılan terör) şaşırtıcı bir yanyana varoluş durumu ortaya çıkmış bulunuyor. Yığınlar teröre güçlü savaşım gösterileriyle karşı koyuyorlar. Demokratik özgürlükler savaşımında, siyasal hükümlülerle (memlekette sayıları 4 bini buluyor) dayanışma hareketinde, artık binden fazla yurttaşın hayatına malolan teröre karşı çıkışlarda Arjantin İnsan Hakları Birliği ve İnsan Haklarını Savunma Daimi Kurulu önemli bir rol oynuyorlar. Partimiz ve Komünist Gençlik Federasyonu (KGF), politik gençlik örgütleri Koordinasyon Komitesi'nin çalışmasına büyük bir ilgi gösteriyorlar. Bu komite, bellibaşlı üç politik gençlik örgütünü (Peronist, radikal ve komünist) ve daha bazı benzer örgütleri birleştiriyor. Kadın hareketi içinde partinin sürdürdüğü çalışma da büyük bir önem taşıyor. Arjantin Kadınlar Birliği'nin memlekette 250 şubesi vardır. «Politik Partiler Üyesi Kadınlar Birliği», iktidar koalisyonunun ve muhalefetin temsilcilerini de içeriyor. Parti orta tabakalar temsilcileri arasında da kayda değer bir eylem gösteriyor ve bunu geliştiriyor. Ama, itiraf edelim ki, olumlu çabalara ve yer yer başarılarla karşın, köylü ahali arasında parti çalışmaları hâlâ yetersizdir. Partimiz bu durumu düzeltmeye çalışıyor, zira işçi sınıfı ile köylüler arasında bağlaşmanın güçlendirilmesi parti programımızın başlıca istemlerinden biridir. AKP, katolikler ve daha ilerici kilise çevreleri temsilcileri arasında çalışmaya da dikkat ediyor.

V. İ. Lenin, devrimi geliştirme bakımından ordu içinde çalışmanın önemine işaret ediyor. ⁽³⁾ Partimiz, yığınlara ordunun karakterini ve rolünü durmadan açıklıyor, halkın orta tabakaları temsilcilerinin de girmeleri dolayısıyla ordunun sosyal bileşiminde oluşan değişimleri dikkate alıyor,

⁽³⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 37, s. 295.

silâhlı güçler komuta kadrosu ve personeli arasında kendi belgelerinin ve materyallerinin yayılmasına büyük bir önem veriyor.

AKP'nin yığinsal parti yaratma yönündeki ideolojik, politik ve örgütsel çalışmaları artık meyvalarını vermeye başlıyor. Şimdi partimizin 146 bin üyesi vardır. Bunlar 3.981 taban örgütünde, ara halka yerini tutan 629 örgütte ve 24 il komitesinde birleşmiş bulunuyorlar. Komünist Gençlik Federasyonu saflarında 67.773 üyeye, bunları çatısı altında toplayan 2.533 taban örgütüne ve 408 orta halka örgütüne sahiptir. Partinin yeni üyele-
rinin $\frac{0}{100}$ 70'i ücretli işçilerdir; bunların $\frac{0}{100}$ 40'ı sanayide, taşımacılık ve yapıcılıkta çalışmaktadır. Yaşları 25 ile 30 arasında değişiyor. Partiye yok-
sul ve orta halli köylülerin akını da artıyor. 1975 yılında partiye 15.227 kişi; KGF'na 10.769 kişi girdi. Bu arada elbette daha çok işçilerin partiye alınmasına dikkat ediliyor. Şimdi önümüzdeki ödev, Komünist Partisi üye-
lerinin sayısını 200 bine, KGF üyelerini de 100 bine çıkarmaktır. Biz, partiye yeni üyeler alma işini, AKP'ni ve KGF'nu geliştirme savaşımının en canlı ve önemli bölümü sayıyoruz. Bu amaçla da, partinin daha çok işçi sınıfı tabanında büyümesine dikkat ederek, şu ödevleri belirlemiş bulunuyoruz:

– Çağdaş üretime katılan sanayi proletaryası ana bölümünün yoğunlaştığı en büyük 118 kuruluşta (demir-çelik, otomobil yapımı, soğutulmuş et, enerji ve tekstil sanayii, taşımacılık vb.) eylemleri geliştirmek. Bu kuruluşların her birinde, artık taban örgütü veya fabrika (yersel) parti örgütü var. Şimdi bu kuruluşlar işçilerinin $\frac{0}{100}$ 10'unun partili olmasını sağlamayı düşünüyoruz;

– Orta halka kategorisinden her il komite ve örgütünde (semt, şehir, yerleşme yeri veya bölge örgütü) en az 500 işçinin çalışmakta olduğu en büyük yersel kuruluşlarda çalışmaları yoğunlaştırmak;

– Köylerde, yoksul ve orta halli köylüler ve tarım işçileri arasında parti saflarını güçlendirmeye çalışmak;

– Kadınların parti içindeki payını, üyeler toplamının $\frac{0}{100}$ 30'una çıkarmak ve bu yönde en çok işçi ve köylü kadınlar arasında çalışmak;

– Gençlik örgütünde, her şeyden önce genç işçi, köylü ve öğrencilerin örgüte alınmasına dikkat etmek . . .

Bu temel prensiplerle, AKP'ne halkın diğer tabakalarından kimseler alınması hiç de sınırlanmıyor, tüm parti örgütünün güçlendirilmesi amacı güdüyor. Bizim partimiz, programıyla, bütün memleketi kapsayan yapı-
sıyla ve daha çok işçi sınıfından oluşan sosyal bileşimiyle ulusal parti haline gelmiş bulunuyor, ama aynı zamanda tüm emekçi halkın, bütün ilerici toplumsal tabakaların en iyi evlâtlarını saflarına alıyor.

Doğal olarak, biz bu çalışmalarda objektif güçlüklerle karşılaşyoruz:

Ağır yaşama, çalışma ve barınma koşulları parti üyesine çok az serbest vakit bırakıyor. Bundan başka, partinin kendi içinde çözülmesi gereken daha birçok problem ortaya çıkıyor. Bunlar arasında, örneğin, ille sınırlı bir «çelik» grupla çalışma eğilimi gibi, yığınlar arasında çalışmanın yeni üyeler edinmeyle ve bunların eğitimiyle bağdaştırılamıyacağı yollu yanlış görüşlere yatkınlık gibi problemler önde geliyor.

Partiye yeni üyeler alınmasında çalışmalar şöyle düzenliyoruz: Bizim koşullarımızda örgüt saflarına yeni üyeler çekmenin en yaygın ve semereli biçimi parti taban örgütlerinin açık toplantılarıdır. Bu toplantılara, militanların işyerinden veya komşu olarak tanıdıkları kimseler çağırılıyor. Ve toplantı boyunca, komünistler ve partisizler, somut ekonomik istekleri, bunların yerine getirilmesi için savaşım biçimlerini, politik durumu, parti organlarının kararlarını vb. birlikte görüşüyorlar.

Yeni üyeyle çalışmanın en önemli duraklarından biri, onun örgüt saflarına alındığı toplantıdır. Yeni üye bu toplantıda parti cüzdanını alır, kendisine partinin program ve politikası, hücrelerin örgüt prensipleri açıklanır. Toplantıyı geniş kadroyla yapma olanağı bulunamazsa, komünistler küçük gruplar halinde toplanırlar. Geniş yığınlarla temas kurma bakımından en elverişli taban örgütüdür. Taban örgütünün bu yönde kesin bir rolü vardır. Parti yeni üyelerini, dolayısıyla de işçi sınıfını ve halk yığınlarını taban örgütünde eğitir. Bu hususta örgüt, propaganda ve finans tedbirlerini içeren plân büyük bir rol oynar. Taban örgütü bu plânla, her yeni üyeyi örgütün hayatına, yığınsal çalışmaya aktif olarak katılmaya çekmeyi, AKP'nin haftalık dergisi olan «Nuestra Palabra»yı okumaya ve yaymaya vb. yöneltmeyi öngörür. (4) Ve işte bu pratik çalışma içinde yeni üye komünistler gereken bilgi ve alışkanlıkları edinirler; taban örgütünde geleceğin aktif parti kadroları yetiştirilir; taban örgütleri yöneticileri olacak militanları yetiştiren ilk basamak parti okullarında okuyacak adaylar da burada seçilir. Bütün parti öğrenimi sistemi, AKP Merkez Komitesi tarafından örgütlenen başlangıç okullarından üç aylık kursların yapıldığı yatılı okullara kadar beş basamaktan oluşuyor. Bu yıl, çeşitli okul ve kurslarda, 3.140'ı ilk basamak okullarına devam edenler olmak üzere, 7.540 kişi eğitim görmüş bulunuyor.

Parti yönetici kadrolarının yetiştirilmesi yığınsal partinin kuruluşu bakı-

(4) Komünistlerin eğitime «Victorio Codovilla» parti öğretim merkezi, partinin teorik dergisi «Nueva Era», ayrıca «Luadernos de Cultura», «Problemas de Economía» dergileri ve aynı zamanda fabrika-işletme gazeteleri (toplam tirajı 100 bini aşan 105 gazete) büyük ölçüde yardım ediyor. Yayımlanan Marksist kitaplar önemli bir rol oynuyor. İki yıldan biraz fazla bir süre içinde, toplam tirajı 2 milyon 843 bini bulan 322 kitap ve broşür yayımlandı. Bunlar arasında Marks, Engels, Lenin, Brejnev ve Fidel Kastro'nun yapıtları; Arjantin'de yığınsal savaşım konulu, politik, sosyal tarihsel, kültürel vb. problemlere ilişkin kitap ve broşürler var.

idealleriyle kazanıyoruz. Proletarya enternasyonalizmi bizim için parti kuruluşunun köşe taşıdır.

Her devrimci için en büyük sorun, işçi sınıfının en önemli kazanımına, dünya sosyalist sistemine olan ilişkidir. Biz bu sistemde gücümüzün ana kaynağını görüyor ve onun deneyinden, herkes için geçerli olan ve davamız uğrunda başarıyla savaşmamıza olanak veren dersler alıyoruz.

AKP, uluslararası dayanışma bayrağını daima yükseklerde taşıyageldi. Parti, daha kuruluşundan itibaren, Sovyetler Birliği'yle dayanışma hareketinin örgütçüsü oldu ve bu hareket kısa zamanda genişledi. Partimiz aynı zamanda İspanya devrimini desteklediğini açıkladı; kurtuluş hareketlerinden, Viyetnam ve Küba halklarının savaşımından yana çıktı; kardeş Şili halkıyla, Lâtin Amerika'da ve özellikle kıtanın güney kesimindeki diktatörlerin kurbanlarıyla, Portekiz emekçileriyle aktif bir dayanışma gösterdi. AKP, Arjantin Barış Komitesi'ne daima büyük bir yardımda bulundu ve bulunuyor. Lâtin Amerika ve Karayip Bölgesi ülkeleri komünist partilerinin Havana Toplantısı'nın sonuç belgesi ve Küba Komünist Partisi'nin Birinci Kongresi, partimizin saflarında büyük bir heyecan uyandırdı. AKP dünya komünist hareketinin birliği için, bu birliğin daha da güçlendirilmesi için, emperyalizme karşı, barış uğrunda, barış içinde yanyana yaşama uğrunda eskisi gibi çaba göstermeye ve katkıda bulunmaya devam edecektir. En başta gelen boyun borcumuz proletarya enternasyonalizmine sadık olma ödevimiz, Arjantin halkının en ilerici geleneklerinden güç alan yurtseverliğimizle çelişmiyor; tam tersine, onu organik bakımdan tamamlıyor, partinin yığınlar arasındaki saygınlık ve etkisinin artmasına yardım ediyor.

Emperyalizm bugün komünist partilerine karşı iftira kampanyasına hız veriyor, komünistleri «kendi kafalarıyla düşünmemek»le suçluyarak, bu partilerin saflarında gedik açmaya çalışıyor. Gerçeğe bundan daha aykırı bir kaba suçlama olamaz. Komünistler ancak bağımsız düşündükleri içindir ki, her memlekette, yalnız ulusal sorunları değil, aynı zamanda iç problemlerden ayrılamıyacak olan uluslararası sorunları yaratımlı bir yarışla çözebiliyorlar. Komünistlerin politik ve taktik siyaset hattı yığınlarca benimseniyor, çünkü bu hat en güzel ulusal gelenekleri sürdürüyor ve bunlar dünya devrim hareketi hazinesinin değerleriyle birleştiriyor.

Emperyalistler hesaplarında yanılıyorlar. Komünistler bundan böyle de «kendi kafalarıyla» düşünmeye devam edecek, günden güne daha büyük ölçüde enternasyonalist olarak, sosyalizm ve komünizm için birlikte çalışmakta oldukları diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerinin savaşımına gitgide daha büyük bir dayanışma göstereceklerdir; zira enternasyonalizm onlar için başarı kaynağıdır; partinin durmaksızın güçlenme ve saflarının biteviye genişlemesinin garantisidir. Bu kaynak ve garanti, partiye, kendi hal-kını aydın geleceğe doğru götürme olanağı vermektedir.

mından birincil bir önem taşıyor. Zira Merkez Komitesi'nin Kadro Şubesi, Ulusal Örgüt Komitesi bileşimine giriyor ve kadroların seçim, dağılım, yükselme ve eğitim işlerinin yoklamasıyla bu şube uğraşüyor. Bu seçim ve eğitimde başlıca ölçüt olarak, parti üyesinin işçi kökenli olmasına, parti davasına, işçi sınıfının davasına ve devrim davasına bağlılığı ve aynı zamanda yığınlarla temasa girme kabiliyeti ve savaşım yeteneği dikkate alınıyor. Kadro seçiminde, Merkez Komitesi, partimizin derimci geleneklerini, ateşli yurtseverliğini ve partiye Victorio Codovilla'nın vasiyeti olan proletarya enternasyonalizmine bağlılığını koruma ve zenginleştirme prensipini, aynı zamanda parti tarafından uygulanan siyaset hattında kuşaktan kuşağa geçişin sağlanması prensipini gözetiyor. Ve biz bunun içindir ki, partide emektarların deneyini gençlerin enerjisiyle bağdaştırmaya önem veriyoruz. Kadro seçiminde, işçilerin, yoksul ve orta halli köylülerin, kadınların ve gençlerin yükseltilmesine özel bir dikkat gösteriyoruz.

Ne var ki, bizim edindiğimiz deney, yarınki militanın, taban örgütü yönetiminde veya orta halka örgütünde sorumlu görev almadan önce ille parti okullarının birinde okunmasının zorunlu olmadığını gösteriyor. Bu durumun, daha önce hiç parti örgütü bulunmayan konum yerleri ve kuruluşlar söz konusu olduğunda, özellikle dikkate alınması gerekiyor. Partinin yeni yönetim kadrolarıyla beslenmesi için tükenmez bir potansiyel yedek var. Bu da, sekterliğin, eski alışkanlıklara saplanmanın, işe mekanik biçimde yaklaşımın giderilmesine olanak veriyor. Ama doğal olarak, yönetim görevlerine getirilen genç parti üyelerinin herhalde parti okullarından geçmeleri gerekiyor.

Bölgesel ayrımlardan ötürü, örgütlere yeni üyeler alma bakımından daha büyük veya daha küçük olanaklara sahip iller olduğu görülüyor. Parti yönetim kurulu, öncelikle daha az olanaklı taşra komitelerine yardım ediyor, yersel örgütleri güçlendirmek için kadrolar gönderiyor ve yönetici olabilecek aktif elemanlar bulup eğitilmelerine yardımda bulunuyor. Bu deney, büyük çabalar gerektirse de, çok değerlidir. Parti yönetici kadroları yetiştirme işi, uzun ve zorluklarla dolu bir süreçtir. Bu kadrolarda, zamanla, devrimci savaşım Marksizm-Leninizme bağlı kalarak bütün güçlükleri yenmelerine olanak verecek nitelik çizgilerinin oluşması ve yerleşmesi gerekiyor.

Ulusun çıkarlarını temsil etme ve savunma, en geniş emekçi halk tabakalarının anti-empyalist savaşımını peşinden çekip götürme yeteneğine sahip yığınsal Marksist-Leninist partiyi kurma işini, Arjantin komünistleri, uluslararası işçi sınıfının savaşımına karşı koymuyor, tam tersine, yığınsal partiyi kurmaya tüm uluslararası komünist ve işçi hareketini güçlendirme davasına değerli bir katkı gözüyle bakıyorlar. Bizler, yığınları, şovenist sloganlarla değil, işçi sınıfının ve bütün emekçilerin yaşamsal çıkarları için somut devrimci savaşım örnekleriyle, uluslararası dayanışma yüksek

«Demokrasiyi savunma» sloganı altında sağdan saldırı

Georg Kviatovski

Alman Komünist Partisi'nin dergideki temsilcisi

Otto Sançes

Guatemala Emek Partisi'nin dergideki temsilcisi

Çeşitli memleketlerde komünistlerin kovuşturulduğuna dair yeni yeni haberler geliyor. Diğer ilerici politik akımların temsilcileri de baskılara uğruyorlar.

Bu sorun geçenlerde «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisinde Lâtin Amerika ülkeleri ulusal kurtuluş hareketleri problemleri komisyonunun bir özel oturumunda ele alındı. Görüşmede komisyon üyelerinin gösterdikleri kanıtlar, emperyalistlerin bu konudaki sayısız cinayetlerinin ölçülerini ortaya çıkarıyor.

Örneğin, Guatemala'da son oniki yıl içinde demokratik güçler baskılar yüzünden, yüzlercesi Guatemala Emek Partisi üyesi, kadro işçisi ve yöneticisi olmak üzere, 17–20 bin kişi yitirdiler. Memleketin bağımsızlık ve kurtuluşu uğrundaki savaşında düşenler arasında, GEP Merkez Komitesinin iki genel sekreteri (Bernardo Alvarado Monson ve Uberto Alvarado) ile 19 MK üyesi vardır. Paraguay'da 500 kadar siyasal hükümlü 10–15 ve giderek 18 yıldır hapislerde çürütülüyor. Mahkeme daha 1961 yılında Paraguay Komünist Partisi Başkanı Antonio Maidana'nın salıverilmesini kararlaştırdı, amma bu yoldaş «cumhurbaşkanının buyruğuyla» bugüne kadar hâlâ hapsedir. Yöneticilerin buyruğuyla yakın geçmişte Komünist Partisinin MK Sekreteri Miguel Angel Soler de tutuklandı. Brezilya Komünist Partisi MK uluslararası kamuoyuna sesleniş mektubunda, diktatörlüğün kurbanı olan MK üyelerinin bir listesini de açıklamakta, kaçırılan ve akıbetleri bilinmiyen komünistlerin hayatının kurtarılması çağrısında bulunmaktadır. İki milyon 700 bin nüfusu olan Uruguay'da, 5 bin siyasal tutuklu ve hükümlü vardır. 1975 yılında baskı dalgasının son kabarışı sırasında bu sayıya en azından 600 kişi daha katıldı. Boliviya, Nikaragua, Salvador ve özellikle Şili'de binlerce komünist ve demokrat hapislerde ve toplama kamplarında tutuluyor ve kendilerine ağır işkenceler yapıyor. Luis Korvalan yoldaşın ve diğer nice Şili yurtseverlerinin hayatları tehlikedir. Pinoçet cuntası geniş uluslararası kamuoyunun öfkesine ve protestolarına kulaklarını tıkamaktadır.

Biz örneğin Arjantin'de, Kolumbia'da, ve diğer Lâtin Amerika ülkelerinde meydana gelen durum olanca keskinliğini yansıtabilmek üzere

bütün olay ve kanıtları sayamayız. Ancak bunun tek tek zorbalık ve keyfi ezgi aksiyonlarının hiç de rastgele bir halkası olmadığını belirtmek istiyoruz. Dergi özel komisyonu, burada insanlık dışı terörün, örgütlü bir terörün söz konusu olduğuna, Lâtin Amerika'da gericiğin büyük saldırısının kıtada Amerikan emperyalizminin genel stratejisinin bir bölümü ve emperyalizmin egemenliğine karşı, faşizme karşı, ulusal ve sosyal kurtuluş için, barış ve demokrasi için halkların gîtgede büyüyen hareketine cevap olduğuna işaret etti.

Dergide komünist partilerinin temsilcileri olan bizler için, bu olaylar ve kanıtlar en kıyıcı gerçekliğiyle belirerek yürekler acısı oluyor, zira baskılara çoğu kez en yakınımız olan kimseler, yoldaşlarımız ve dergi Yazı Kurulundan bazı çalışma arkadaşlarımız kurban gidiyorlar. Enternasyonal kolektifimizde, birçokları, kovuşturmaların, tutuklanmaların, işkencelerin ve hapislik çilesinin ne demek olduğunu kendi acı deneyleriyle bilen kimselerdir. Dergimizde Filipinler Komünist Partisi'nin temsilcisi olan H. Lava hayatının hemen hemen 20 yılını hapislerde geçirmiş bulunuyor. Ürdün Komünist Partisi temsilcisi N. Aşhab, Irak Komünist Partisi temsilcisi A. Haba, Suriye Komünist Partisi temsilcisi Y. Gare ve diğer bazı yoldaşlarımız da yıllar yılı hapislerde yatmışlardır. Yakın geçmişe kadar dergide Brezilya ve Sudan temsilcileri olan komünistlerin bugün zindan duvarları arasında kaybolduklarını düşünmek acıdır.

Acaba yalnız açık faşist rejimin geçici olarak üstün geldiği memleketlerde mi politik baskı ve anti-komünist eylemlerle karşılaşılıyor?

Faşist diktatörün yönetiminin sona erdiği İspanya'da bugün de komünistler ve işçi önderleri hâlâ hapislerde tutuluyor. İspanya hükümetinin başındaki Arias Navarro, İspanya Komünist Partisi'nin açık çalışma olanağına kavuşacağına hiç de ihtimal vermediğini açıkladı. Gericiliğin durumu gerginleştirmeye çalıştığı, anti-komünizmi körüklemeye ve politik bunalımın üstesinden gelinmesine engel olmaya çabaladığı Portekiz'de hâlâ daha yer yer ve zaman zaman bombalar patlıyor ve kan dökülüyor.

Yalnız sekiz ay içinde bu memlekette 300'den fazla terör aksiyonu görüldü. Bunların yarısından çoğu Portekiz Komünist Partisi'ne yöneltilmişti.

Burjuva demokrasisi rejimlerinin egemen olduğu memleketler için de komünistlerin ve diğer ilerici eylem adamlarının kovuşturulması olağan günlük olaylar arasına giriyor ve bu gerçekler her gün yeni yeni olaylarla kanıtlanıyor.

Bilindiği üzere, Federal Almanya Cumhuriyeti'nde «redikaller yasası» yürürlüktedir. Bu kanun gereğince, komünistler işlerinden atılıyor ve örneğin komünistlere öğretim üyeliği görevi verilmiyor. Yalnız Hessen ili sınırları içinde bu yasak 59 öğretmene uygulandı. Bunlar arasında Alman anti-faşistlerinin ve gerçek demokratların evlâtları da vardır. Bu mem-

lekette insanın sevdiği bir işte görev almasının yasaklanması, aylıktan yoksun edilmesi ve diğer çeşitli ayırım işlemlerine tabi tutulması için biricik neden olarak komünist kanılara sahip olması yetip artıyor. Geçenlerde, FAC parlamentosu (Bundestag) yeni bir kanunu onayladı. Bu kanuna göre, «zorkullanım eylemlerini destekliyen veya güvenliğe, ya da Federal Cumhuriyetin varlığına zarar verici eylemlere teşvik eden» Batı Alman yurttaşı üç yıla kadar hapis cezasına çarptırılabilir. Bu kanunun kanadı altında, memleket demokrasi ve ilerilik savaşılarının kovuşturulması reel tehlikesi apaçık ortadadır. Alman Komünist Partisi Yönetim Kurulu, böyle bir kanunun, işçi sınıfının, bütün emekçilerin demokratik haklarına indirilen yeni bir darbe olduğunu, bununla ilerici güçleri ve bu arada AKP üyelerinin eylemini sınırlama amaçının güdüldüğünü belirten bir bildiri yayımladı.

Bugün her üç seçmenden birinin komünist partisine oy verdiği İtalya'da, anti-komünizm, burjuva basınının komünist partisine karşı, politik eylem adamlarına karşı hücumlarında, faşistlerin terörist aksiyonlarında ifadesini buluyor. Belediye seçimlerine hazırlık döneminde ve seçimler sırasında memleketi zorbalık dalgası kapladı. Milâno, Napoli ve Florensiya'da adam öldürmeler, demiryollarında sabotajlar, komünistlerin güçlü oldukları illerde yersel yönetim organları binalarına bomba koymalar bu faşist saldırılardan bazılarıdır.

Geçen yıl, Fransız Komünist Partisi, memlekette gemi aزیya alan «anti-komünist kampanya»yı defalarca protesto etti. Komünistlerin kuruluşlarda ajitasyon eylemi göstermeleri yasak ediliyor. Paris'te belediye kuruluna seçilen komünist kadın Andree Lefrere'ye, her seçilenin kanuni hakkı olduğu halde, çalışması hakkında halkın önünde konuşmak, rapor okumak bile yasaklandı. Bu da, şu «demokratik Fransa»da oluyor.

FKP MK Plenumu'nda konuşan FKP Genel Sekreteri Georges Marchais şunları belirtti: «Memleket yöneticileri, sağcı politikacılar, televizyon ve radyo, büyük gazeteler, kapitalist basın, tek sözle büyük burjuvaziye ait bütün enformasyon araçları hep bize karşı seferber olmuş durumdadır. Bunlar bizim politikamızı, bizim hedeflerimizi büsbütün tersyüz ederek göstermeye çalışıyor, bu yoldan en kaba yalanlara başvurmaktan başka, işlerine geldiği biçimde kasıtlı haberler yayıyor, belgelerimizi tahrif ediyor, bazı haberleri karikatürize ölçüde abartacak ve işlerine gelmeyenleri de suskunlukla geçistirecek kadar ileri gidiyor, hertürlü sahteciliğe başvuru-yorlar.» (1)

İngiltere'de sendika militanı komünist Demmis Warren iki yıldır hapiste bulunuyor. Memleketin bütün ilerici kamuoyu Warren'in serbest bırakılmasını istiyor. Beş çocuk babası olan yapı işçisi, yapı işçilerinin genel

(1) «L'Humanite», 29 mai 1975.

grevi sırasında grev gözcülüğü yaptığı için tutuklandı. Tutuklama, 1975 yılında çıkarılmış ve yüzülmizde ilk kez «grev gözcüleri»ne karşı uygulanmış olan «kumpas kurma» kanununa dayanılarak yapıldı. Mahkemede D. Warren bu köhne kanuna dayanan uygulamayı haklı olarak «sınıfsal adalet» saydığını belirtti.

Gazetelerin sayfalarını aktardıkça, çeşitli ülkelerde anti-komünist eylem olanaklarının da çeşitli olmasına karşın, sağcı emperyalist güçlerin Asya'da da komünistlerin hareketini durdurmaya çalıştıklarını gösteriyor. Endonezya'da komünist partisinin eylemini canlandırma girişimiyle suçlanarak yargılanan Getot Sutario ve Joko Untunga gibi komünistler ölüm cezasına çarptırıldılar. Aynı suçlamayla yargılanan üçüncü sanık bir duruşma sırasında can verdi. Hindistan'da, geçen yaz, gericiliğin azıtması öylesine tehlikeli ölçüler aldı ki komünistlerin belirttikleri gibi, bir karşı-devrimci diktatörlük kurulması ve memleketin bağımsız ekonomik gelişme ve politik bağımsızlık siyaset hattından saptırılması reel tehlikesi ortaya çıktı. Japonya'da JKP Merkez Komitesi, geçenlerde, polisin ve toplumsal güvenlik örgütünün JKP üyelerine ve diğer demokratik akımlara karşı giriştiği kovuşturmaları, hafiyelik ve casusluk eylemlerini şiddetle protesto etti.

Amerika Birleşik Devletleri 200. kuruluş yıldönümünü kutluyor. Bu memleketteki toplumsal düzen ve yaşam tarzı hangi sıfatlarla süslenmiyor ki! En başta «demokratik», «hür», «halkçı» vb. gibi nitelikler geliyor. Ama öte yandan Birleşik Amerika'nın çağdaş tarihi, aynı zamanda komünistlerin ve demokratların amansızca kovuşturulması tarihidir. CIA ve FBI'in cinayetlerine ve ağır suçlarına ilişkin son açıklamalar, bu örgütlerin ne denli alçak, kaba ve çığ metotlarla çalıştıklarını gösteriyor. Hayır, bütün bunlar geçmişe malolmuş değildir. Birleşik Amerika'da komünist olmak bugün de tehlikeli ve zordur. Örneğin, daha geçenlerde, Plaifild kentinde, kamuoyunun protestolarına karşın, ortaokul öğretmeni Philipp Burns, sırf ABD Komünist Partisi üyesi olduğu için, görevinden uzaklaştırıldı.

İşte, gericilik, çeşitli metotlarla, değişik biçimlerde, biz komünistlere karşı, demokrasi ve ilerilik güçlerine karşı geniş bir saldırıya geçmiştir.

Ortada gözle görülüyor bir gerçek, bir özellik var: zamanımızda gericiliğin her hücumu genellikle anti-komünist bir karakter alıyor. Komünistler işçi sınıfının partisi olarak varlık göstermeye başladıklarından beri, anti-komünizm, burjuvazinin genel sınıfsal stratejisinin temeli olmuş bulunuyor.

Komünistlerin ilk yargılanmasını, ünlü Köln Dâvası'nı (1852) hatırlıyalım. Bu yargılamayla «Marks»ın partisi'ni yıkma hedefi güdülüyordu. Ve işte 100 yıldır, komünizm ile anti-komünizm arasındaki çarpışma, dünyada bütün ideolojik-politik savaşımın merkezi olmaya devam ediyor.

Peki, komünistleri, özlük bakımından insancılığı söz götürmez inanış

ve kanılarından ötürü, böylesine açıktan açığa ve şiddetle niçin kovuşturuyorlar?

Kovuşturuyorlar, çünkü, burjuvazi ile proletarya arasında, gerici güçlerle ilerici güçler arasında uzlaşmaz çelişkiler asıl işte bu çarpışmada ifadesini buluyor. Emperyalizmin anti-komünist strateji metotları zamanla değişiyor, ama hedefleri değişmeden kalıyor. Hedefleri şunlardır: Komünist partilerini (uluslararası komünist hareketinin gücünü bildikleri için) fiziksel olarak ortadan kaldıramasalar bile, bulundukları mevzileri baltalamak, onları yığınlardan koparmak, iftiralara boğmak, işçi hareketi ile demokratik hareketin işçi sınıfının öncüsüyle kaynaşıp birleşmelerini engellemek üzere en aktif militanları baskılarla yıldırmaya çalışmak, dünya devrimci sürecinin önüne geçilmez akışını durdurmak . . .

Deney şunu gösteriyor: Emperyalizmin mevzileri ne kadar zayıfsa, ilerici güçler ne kadar gözle görülür başarılarla ulaşıyorlarsa, komünistlere karşı, zamanımızın devrimci dünya görüşüne karşı savaşım o oranda genişleyip yaygınlaşıyor.

Bugün gericiliğin gitgide şiddetlenen hücumları neden ileri geliyor? Ana neden, herhalde, emperyalizmin mevzilerinin zayıflamasıdır. Sürekli ekonomik bunalım, kapitalist sistemde çelişkileri keskinleştiriyor, ortaya çıkarıyor, sosyal karışıklıkları artırıyor, sistemin kendisini şüpheli duruma düşürüyor. Öte yandan, emperyalizm, askersel-politik bir yenilgeye uğramış, dünyanın birçok bölgesinde egemenlik ve etkisini yitirmiş bulunuyor. Bu konuda yalnız Güney-Doğu Asya'daki olayları hatırlamak yeter. Yumuşama sürecine gelince, bu da, gerici güçlerin direnişine karşı, birhayli ilerlemiş bulunuyor. Bu başarı, sosyalizmin, bütün barış ve ilerilik güçlerinin büyük kazanımıdır.

Şimdi birçok ülkede komünistlerin diğer ilerici güçlerle bağlaşmalı olarak ve milyonlarca emekçinin desteğiyle iktidara gelmeleri reel perspektifi tekelci burjuvaziyi ve bütün gerici çevreleri alabildiğine rahatsız ediyor. Bugün burjuva basınında bir endişe seziliyor. «New York Times» gazetesinin, bu yılın başında, bir başyazısında, komünistlerin bütün Avrupada (Portekiz'den Yunanistan'a kadar ve özellikle Fransa, İspanya ve İtalya gibi memleketlerde) ulaştıkları başarılar kaşısında Birleşik Amerika'nın ne yapabileceği veya yapması gerektiği sorununu ortaya atması rastgele değildir. Ortada dikkate değer bir olay, bir durum vardır ve şudur: Bağımsız yayın sayılan birçok gazete ve aynı zamanda nice «bağımsız» ideolog, demokrasiyi ve çeşitli politik akımların eylem özgürlüğünü titizlikle savunmaya (ancak bunlar kapitalizmin temellerine dokunmadıkları sürece) hazırdırlar; «komünist» sözcüğünü işittikleri zaman bunlar «özgürlük», «demokrasi», «bağımsızlık» gibi kavramları unutmaktadırlar. Onlara göre, komünistlerle savaşımında her şey mubahtır!

Gericiliğin şimdiki taarruzu «demokrasiyi savunma» sloganı altında yü-

rütölüyor. Fakat tarih birçok defa göstermiştir ki, anti-komünizmin yandaşları, bu stratejinin örgütçü ve uygulayıcıları, «sol tehlike»ye karşı demokrasiyi «savunurken», yasal olarak sağ güçlere, çağımızın en anti-demokratik kuvvetlerine yol açmaktadır. Bunun en inandırıcı örneği Alman faşizmi deneyidir. Anti-komünizmle işe başlayan faşistler, çok geçmeden gerçek yüzlerini göstermiş, insanlığın en açık ve azılı düşmanı olarak dünyanın karşısına çıkmışlardır. Geçmişin bu derslerinden ibret almamış olanlar, şimdi bunun çağdaş örneklerini (Şili'de, Uruguay'da ve daha birçok ülkede, gerici rejimlerin diğer ülkeler ve halklar için de ciddi bir tehlike oluşturduğu faşist diktatörlükler kurulmuştur) gözleriyle görebilirler.

Bresea olayları hatırlardadır. 1974 baharında, bu kentte yasalara uygun olarak yapılan mitingler sırasında, İtalyan faşistleri yığınla insan kırımına girişverdiler. Memleket emekçileri buna genel grev ve protesto gösterileriyle karşılık verdiler. Amma faşistler bu teröre nasıl girişebildiler? Bu olaylardan sonra Parti Merkez Komitesinin Plenumu'nda söz alan İKP Genel Sekreteri E. Berlinguer şu yasalığa dikkati çekti: «İktidardakiler, yıllardır (giderek onyıllardan beri), işçi hareketinde, sendika hareketinde ve özellikle komünistlerin kişiliğinde «baltalayıcı elemanlar» görmeye yatkındırlar. Öte yandan, bu yöneticiler, gerçek komplocu elemanların ve aşırıların yani sağcıların ve faşistlerin cinayete eşit eylemlerini, bir yere kadar kurulu düzenin yandaşlarının (belki biraz aşırı) tepkisi, amma işçi hareketiyle savaşımında bir karşılık yerini tuttukları için bir bakıma da yararlı tepkisi sayagelmışlerdir.»⁽²⁾

Anti-komünizmin sadece komünistlere karşı savaşım anlamına geldiğini düşünmek safdillik olur. Komünistlerin kovuşturulması, K. Marks'ın deyimiyle, başka görüşlere sahip bütün diğer insanlara karşı «haçlı seferi»nin⁽³⁾ başlangıcıdır. V. İ. Lenin, burjuva hükümet ve devletlerinin demokratikliği konusunda haddinden büyük düşlere kapılmaktan sakınmayı öğütleyerek, burjuvazinin, kendisi için tehlikeli olan her derin politik görüş ayrılığı halinde hemen «insan kırımı veya iç savaşa» yaklaştığını tespit ediyor ve bunu burjuva demokrasisinin «kanun»u olarak gösteriyordu.⁽⁴⁾

Son zamanların olayları bu «kanun»un yürürlükte olduğunu doğrulamaktadır.

FAC'de «meslek yasağı» (görevden uzaklaştırılma) işlemiyle ilişkili olarak 800 bin kişinin «güvenilir olup olmadığı»nın tespiti için yoklamadan geçirildiği biliniyor. Bu yasaklama, aralarında sosyal-demokratlar da olmak üzere, ileri düşünceli 2.000 kadar Batı Alman yurttaşının durumunu sarsmış bulunuyor. Sosyal-Demokrat Partisi üyesi ve çok ünlü bir bilgin olan prof. Deter Narr, sırf «Paskalya Yürüyüşleri» hareketine (anti-mili-

⁽²⁾ «L'Unita», 4 giugno 1974.

⁽³⁾ K. Marks ve F. Engels, Eserler, c. 18, s. 550-551.

⁽⁴⁾ V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 37, s. 255.

tarist hareket) sempati beslediği ve bu hareketle ilişkisi olduğu için, üniversite öğretim üyeliğinden yoksun edildi. Charlotte Niess'e (keza ASDP üyesi), demokratik hukukçular birliği yönetim kurulunda yer aldığı için, yargıçlık görevi verilmedi. Fransa'da sendika hareketi militanları kovuşturuluyor. Şili'de artık kiliseye karşı da baskılara geçiliyor.

Uruguay Komünist Partisi MK Birinci Sekreteri R. Arismendi, komünistin başı üstünde kaldırılan copun, her anti-emperyalist hareketin de sırtına indirildiğini belirten sözlerinde haklıdır. Bugün komünistlerin kovuşturulmasına seyirci kalanlar veya daha ileri giderek bu kovuşturmaya yardım edenler, yarın kendileri de aynı şeyin kurbanı olabilirler. Ve tarihte defalarca bu böyle olmuştur.

Komünistler, işaret ettiğimiz bu olayların topyekûn sosyal ilerleme için ne gibi bir tehlike oluşturduğunu gayet iyi anlıyor ve bundan ötürü en çetin koşullarda bile savaşıma ara vermiyorlar.

Guatemala komünistleri, gericiğin ağır darbelerinden sonra parti safalarında yönetim, birlik ve dayanışmayı tekrar canlandırarak, yeni bir güçle çalışmaya koyuldular. Baskılara ve tehditlere karşın, memlekette komünistlerin ve diğer ilerici güçleri yönetmenliği altında, birbiri ardınca emekçilerin zorba hükümeti protesto ettikleri, büyük gösteriler yapıyor.

FAC komünistleri, memleketin tüm ilerici kamuoyuyla birlikte, «radikal-ler kanunu»na karşı aktif bir savaşım yürütüyor, bu kanunun anti-demokratik karakterini, anayasaya da aykırılığını belirtiyorlar. Memlekette mitingler ve protesto gösterileri örgütleniyor, toplu tartışmalar ve konferanslar yapılıyor, bütük sayıda enformasyon materyalleri yayımlanıyor, sokaklarda beyanmeler dağıtılıyor. Sözkonusu kanunun kaldırılması için artık 1 milyondan fazla imza toplanmış bulunuyor.

Ama iş yalnız kendini savunmada, yalnız şu veya bu istek ve hakkın savunulmasında değildir. Başlıca sorun, bizim düşüncemize göre, örgütümüzü güçlendirmek, emekçi yığınlarını kendimizden yana çekmek, sağcı akımları olanca özlüğüyle açığa vurmak sosyal tabandan yoksun etmek ve böylece emperyalizmin ayağı altındaki zemini yıpratıp kaydırmaktadır.

Yıllar yılı edinilen deney, bütün gerçek demokratların, bütün ilerici hareketlerin güçlü bağlaşıklığının, komünistlerin öteden beri sağlamaya çalıştıkları demokratik ve ilerici güçler birliğinin, her memleketin içinde, baskılara karşı koyabilecek ve bunları durdurabilecek bir güce dönüşebileceğini gösteriyor. Dünyada böyle bir reel gücün örneği her şeyden önce komünistlerin uluslararası dayanışmasıdır; binlerce savaşçının hayatını kurtarmış ve artık kaç defa faşistlerin ellerini bağlamış olan o dirimli, somut ve edimsel güçtür. Dünyada olayların bütün akışı üzerinde bu gücün etkisi gitgide büyüyor. Gericilik karşısında birlik ve dayanışma örneği göstermezlik edemeyecek olan güç ancak sarsılmaz enternasyonalizm

prensiplerini kılavuz edinen komünistlerdir. Hele yoldaşlarımızın ölüm-kalımı, ortak dâvamıza inanç ve bağlılık, ideallerimizin utkusu sözkonusyse, bu birlik ve dayanışma en parlak biçimde kendini göstermektedir.

Günümüzde, V. İ. Lenin'in vaktiyle Paris Komünü için, gericilik tarafından ezilen tarihin ilk işçi devleti için söylediği şu sözlerin özel bir anlamı vardır: «Paris 100 bin kadar evlâdını kaybetti. Bunlar arasında her meslekten en iyi işçiler vardır . . . Burjuvazi memnundu. Burjuvazinin önderi Thier, bu kaniçici cüce, katil generalleriyle birlikte, proletaryayı kanlı bir salhaneden geçirdikten sonra ellerini oğuşturarak, «Sosyalizm artık uzun süre belini doğrultamaz!» diyordu. Ama bu burjuva kargaları boşuna gakiyorlardı. Komün'ün ezilmesinden altı yıl sonra, Komün'ün nice savaşçıları hâlâ zindanlarda çürüdükleri bir sırada, Fransa'da artık yeni bir işçi hareketi başlamış bulunuyordu. Kendi öncellerinin deneyleriyle zenginleşen, amma onların yenilgesiyle hiç de cesaretini yitirmiyen yeni sosyalist kuşak, Komün savaşçılarının elinden düşen bayrağı alıp yine yükseltiyor ve yine «Yaşasın sosyal devrim! Yaşasın Komün» haykırışlarıyla dalgalandırarak ilerliyordu. Ve birkaç yıl daha sonra, yeni işçi partisi ve onun memlekette yaygınlaştırdığı ajitasyon, egemen sınıfları köşeye sıkıştırmış, hâlâ hükümetin elinde kalmış olan Komün savaşçılarını salıvermek zorunda bırakmıştı . . .» (3)

Biz, komünistlerin hareketinin yenilmez olduğu, sosyalizmin kaçınılmazlıkla üstün geleceği kanısındayız. Amma emperyalizmin şiddetli bir direniş göstermeden mevzilerini terketmediğini ve terketmeyeceğini de biliyoruz. Bizleri, başarısı ancak her memleketin içinde enerjik eylemlerin uluslararası dayanışmayı güçlendirmekle bağdaştırılması, güçlerimizin birlik ve dayanışmasıyla bağdaştırılması koşuluyla sağlanabilecek olan çetin bir savaşım bekliyor.

(3) V. İ. Lenin, Bütün eserleri, c. 20, s. 221.

Araştırmacıların uygulamacılara yardımı

Partinin teorik çalışması

«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi, geçen yıl, komünist partisinin teorik çalışma deneyi konulu bir yazı dizisi yayımlamaya başlamıştı. Yazı Kurulu'muz bu çizgiyi sürdürmeyi düşünüyor. Bu sayımızda Marksist araştırma merkezleri yöneticileriyle bir mülakat yayımlıyoruz. Kendilerinden şu sorunlara cevap vermelerini rica ettik:

- Enstitünüzde başlıca araştırma yön ve konuları nelerdir?
- Toplum hayatında yeni olgular ve politik savaşım gereksinimleri bunları ne dereceye kadar belirlemektedir?
- Araştırmaların somut sonuçlarından partinin eyleminde nasıl yararlanılıyor?
- Araştırmalar hangi bilim güçleriyle yapılıyor? Diğer araştırma enstitüleri uzmanlarıyla ilişkiler ve uluslararası temaslar gelişkin midir?

Franco Ferri

«Gramsci» Araştırma Enstitüsü Müdürü

Bizim enstitümüz olağan bir kurum değil, İtalyan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin bir koludur. Enstitümüz, ekonomi, tarih, felsefe, hukuk, estetik ve pedagoji alanlarında başlıbaşına araştırma çalışmaları yapmaktadır. Eylemimiz uygulamadan elbette kopuk değildir. Araştırma konularını İtalyan toplumunun karşı karşıya geldiği problemler, sözün geniş anlamıyla İtalyan kültürünün problemleri telkin ediyor. Bir başka deyişle, araştırmalarımızı, memleket hayatı üzerinde kesin bir etki yapmaya çalışan partinin pratik eylemi boyunca ortaya çıkan gereksinimler belirliyor.

Biz şu prensipten hareket ediyoruz: Devrimci teori sıfatıyla Marksizm, toplumun gelişmesinden ayrı düşünülemez; bu nedenle de teorik tartışmalar sürecinde ulusal kültürün objektif olarak karşılaştığı sorunların değerlendirilmesi gerekiyor.

Birkaç örnek verelim. İtalya'da ciddi bir politik olayla yüzyüzeyiz: İşçi sınıfının politik alanda ulaştığı başarılarla koşut olarak, sağ güçler işçi hareketine yönelttikleri karşı-hücumlarını genişletiyorlar. Bununla ilgili olarak, şu soruyu ortaya atıyoruz: İtalya'da görülmekte olan neo-faşizmin özlüğü nedir, önceki faşizmle ne ilişkisi vardır ve İtalya'da neden ötürü hâlâ daha faşizm tehlikesi sürmektedir? Faşizm problemine değindiğimiz

zaman, her şeyden önce onun yığınsal bir sosyal temel kazanma yeteneği söz konusu olmaktadır.

Araştırmalarımızın bir başka alanından örnekler de verebiliriz. Memleketimizde işçi sınıfının büyük çoğunluğu tekellerin fabrikalarında değil, küçük ve orta kuruluşlarda çalışıyor. İtalya'da küçük ve orta kuruluşlar şaşılacak bir yaşam gücü gösteriyor. Ve bu konuda şöyle bir sorun ortaya çıkıyor: Bunlar memleketimizde ne gibi bir rol oynuyorlar ve bunun sebebi nedir? Yahut da şu soru beliriyor: Büyük tekellerde Taylor sisteminin dayanan geleneksel üretimden büsbütün ayrılmış bir üretim örgütlenmek isteniyor. Band sisteminin yerini, tek tek kesimlerin gruplar halinde çalışması pratiği alıyor. Metot henüz yerleşmiş değilse de, eğilim böyledir ve bu tutum işçinin işlevlerinin değişmesine yol açmaktadır. Öyle ki, bu işçi artık çalışması sadece bir tek operasyondan ibaret olan işçi değildir; birçok işlevi birden yerine getirmektedir. Şimdi sorun şudur: Bu durum işçi sınıfını nasıl etkileyecektir. Biz seminerlerimizde işte bu ciddi problemleri görüşüyoruz.

Seminerlerimizde, İtalyan kapitalizminin gelişmesi çerçevesinde, ekonomide devlet kesiminin ne işlevi olduğu, bu kesimin bugünkü sisteme hangi değişiklikleri getirdiği gibi karmaşık sorunları da cevaplandırmaya çalışıyoruz.

Nihayet bir somut örnek de şudur: Geçen yaz yapılan seçimlerde, Komünist Partisi, yersel yönetim bölge, il ve belediye organlarında epeyce üyelik kazanarak çok büyük saydığımız bir başarıya ulaştı. Birçok arkadaşlarımız, şimdi, okul ve öğretim, şehircilik, ihtiyarlara yardım, doğal çevreyi koruma gibi pratik problemlerle uğraşıyorlar. Ve bu çalışma sürecinde bilimsel bilgi gerekliliği ortaya çıkıyor. Biz sürekli toplantılar yapmak ve idare görevlilerini pratik çalışmalarında karşılaştıkları teorik sorunları ele almak istiyoruz. Böylece, bilim temsilcileri de, kendi paylarına, bilimsel bilgilerin uygulanması boyunca ne gibi sorun ve gereksemelerin ortaya çıktığını öğrenme olanağı buluyorlar.

Partinin şimdi ekonomik eylem üzerinde büyük bir dikkatle durması gerekiyor. Bunun için vasıflı kadro gerek. Böylesi de şimdilik elimizde yok. Öyleyse, ekonomiyle uğraşacak uzmanlar yetiştirme problemi ön plâna çıkmaktadır. Hayat bu sorunları beklediğimizden daha önce ortaya koymuş bulunuyor.

Buraya kadar, enstitümüzün doğrultusunu ve eylem içeriğini belirleyen iç etkenlerden söz ettik. Acaba dış karakterli etkenler bunun üzerinde ne derece etki yapmaktadır?

Örneğin, Şili'deki olaylar, teorik ve politik çalışmalar üzerinde ciddi bir etki yaptı. Sözelgeşi, geniş yankılar uyandıran (yalnız İtalya'da değil, bütün dünyada) tarihsel uzlaşma hükümleri, Şili'de faşist darbeden sonra ortaya çıkan durumla ilgili olarak işleniyordu. Besbelli ki, gerçek demok-

rasinin temelini atmak için birlik olma ve sosyalizme doğru ilerleme problemleri teorik bakımdan daha derinlenmesine bir hazırlık gerektiriyor. Bu aynı zamanda bizim koşullarımızda eylem gösterme özelliğini, işçi sınıfının bağlaşımları problemini çözme olanak ve koşullarının, köylülerle, orta tabakalarla vb. ilişkilerin enine boyuna düşünülmesini istiyor. Biz bu yönde çalışıyoruz.

Doğaldır ki, ele alınan bütün sorunlar Marksist açıdan açıklığa kavuşturuluyor, yani biz bunların yaşamsal gerçeklere uygun ve aynı zamanda politik yönelimli cevaplarını bulmaya çalışıyoruz.

Şimdi partimizin, İtalyan Komünist Partisi'nin tarihi üzerinde çalışıyoruz. Memleketimiz koşullarında, parti tarihinin (komünist olanların ötesinde de) insanları bilinçlendirmede etkili olabilmesi için, olanca reel tablosuyla ortaya konması gerekiyor. «Gramsci» Enstitüsü, parti tarihiyle ilgili birçok belgeye sahip bulunuyor. Bunların bazıları parti için yüzdüldürücü olmasa da, biz hepsini herkesin görebileceği, komünistlerden, İtalyanlardan başka, yabancılardan da görebilecekleri biçimde ortaya koyuyoruz. Partimiz, İtalya'da böyle bir davranış gösteren, kendi tarihinden korkmayan, hatalarını söylemekten çekinmeyen biricik politik örgüttür. Bütün bunlar bize yığınlar arasında büyük bir itibar kazanma olanağı veriyor.

Teorik çalışmanın, temel politik ödevleri yerine getirmede ne gibi bir etkisi vardır? Bizim ödevimiz, hayatı gerçekçi bir tablo halinde yansıtmak. ortaya çıkan problemlerin özünü açıklamak ve bunlara bilimsel cevaplar vermektir. Hayatı, gerçekliği yenibaştan kurmayı amaçlayan komünist partisi, yaşamsal gereklilik hakkında bilime dayalı tasarımları olmadan, bu amaca ulaşamaz. Demek ki, bilimsel bilgilerin açıklığa kavuşturulması ve toplumda geniş ölçüde yayılması bizim eylemimizin en önemli kesimlerinden biridir. Bunun sonuçları reel bilgiler edinilmesini sağlarsa, çalışmamız yararlı olur. Yok, bunu sağlamazsa, bu eylem akademik bir araştırmaya döner.

Araştırmalardan alınan sonuçların partinin eylemlerinde kullanılmasına gelince, bunların genellikle pratik uygulamaya geçirildiğini söyleyebiliriz. Ama bazı hallerde, gerek yapılan araştırmaların vaktinde partinin dikkatini çekmemiş olmasından, gerekse şu veya bu konunun en önemli sorunlarından oldukça ayrı ve uzak olmasından ötürü uygulamaya geçirilmediği de bir gerçektir. Örneğin, biz, İtalyan biçimi devlet kuruluşu problemlerini inceledikse de, bu çözümlemenin sonuçları hemen değerlendirilemedi. ama daha sonra parti bunlardan çalışmalarında yararlandı. Şu var ki, bu gayet normal bir olgudur, çünkü araştırmaların mantığı ile politikanın mantığı her zaman denk düşmemektedir.

İtalya'da Marksizmin çok büyük bir nüfuzu vardır. Bu nüfuz komünist partisinin çerçevesiyle de sınırlı kalmıyor. Komünist olmadıkları halde, son çözümde Marksist görüşlü olanlar az değildir. Bunun için, biz, gerçekliğin çözümlenmesinde bilimsel bir katkısı olabilecek herkesle işbirliği ya-

pyoruz. Seminerlerimize, Marksizm alanında çalışan bilginler, Marksist olmıyan değişik görüşler, bazan da Marksizme karşı bir durum almıyan kimseler katılıyor. Böylece, görüş ve tutumları karşılaştırma olanağını buluyoruz. Marksist olabilirsin, amma sübjektif düşüncelerin her zaman her şeyde salt doğru olmıyabilir. Kendi doğruluğumuzu yoklamamız, problemleri çözme yeteneğimizi denememiz, ve aynı zamanda başkalarının düşüncelerini görüşme konusu yapabilmemiz gerekiyor. Bu işbirliği sayesinde, İtalyan işçi hareketi, tüm ulusal kùltürle ilişkiler kuruyor, Marksizmi zenginleştirme ve bütün olumlu akımları ona doğru yöneltme koşulları yaratıyor.

Biz Gramsci'nin çalışma üslubunu sürdürerek şöyle diyoruz: Hegemonya kazanılmalıdır, yani etkili olabilmek için düşüinsel süreçlere yön vermeli ve yönetmeli, hegemonyayı elde etmeli, yaratmalıyız. Bunun içindir ki, komünist olmıyan birçok uzmanla da işbirliği yapmaktayız. Tartışmalara serbest bir nitelik ve açıklık sağlamaya çalışıyoruz. Örneğin, görüşleri bizimkinden ayrımlı ekonomistler ve tarihçiler, faşizm problemlerini bizimle beraber inceliyorlar. Kuruluşların problemlerini yalnız işçilerle değil, aynı zamanda üretim örgütçüleriyle birlikte inceliyor ve görüşüyoruz.

Diğer araştırma merkezleri uzmanlarıyla elbette ilişkiliyiz. Bu ilişkilerimizin geniş olduğunu söyleyebiliriz. Her şeyden önce üniversitelerde görevli bilginlerle, bilim ve teknik temsilcileriyle ilişkiler kuruyoruz. Ben burada daha çok partinin pratik eylemiyle dolaysız olarak bağlı şeylerden söz ettim. Ama biz başka problemler üzerinde de çalışıyoruz. Örneğin, İtalyan biyologlarıyla beraber «biyoloji ve insanın gereksinmeleri» konusunu inceliyoruz. Estetik problemleri ve diğer sorunları da ele alıyoruz.

Uluslararası ilişkiler sistemini de yeterince gelişkin buluyorum. Enstitümüz, sosyalist ülkeler üniversiteleri, akademileri ve Marksizm-Leninizm enstitüleriyle, aynı zamanda kapitalist memleketler üniversiteleri ve branş kurumlariyle ilişkiler kuruyor ve sürdürüyor. İtalya'da, diğer kapitalist memleketlerde ve sosyalist ülkelerde şu veya bu problemler başka başka biçimde ele alınıp inceleniyor. Ama bu alanda karşılaşılan güçlükler, daima kardeşlik ve içtenlik ruhunda fikir değişdokuşu yapmamıza engel olmuyor.

Joseş Schleifstein

*Marksist Araştırmalar Enstitüsü Müdürü
Frankfurt/Main (FAC)*

Enstitümüzün asıl eylemi ekonomik ve sosyolojik araştırmalar, öncelikle FAC'de işçi sınıfının durumu, bu sınıfın bilincinin artması, yürüttüğü sosyal ve politik savaşımlar konulu incelemelerdir. Halen, kapitalizmin genel

bunalımıyla ilişkili ekonomik süreçleri inceliyor, bu problemler ve devlet ekonomi politikası sorunları üzerinde büyük bir bilimsel inceleme yapısı meydana getirmek istiyoruz. Aynı zamanda işçi sınıfı üzerinde etkiler yapan burjuva ideolojik akımlarını olanca içyüzüyle açığa vuruyor, burjuva partilerinin ve sosyal-demokratların teori ve pratiğini eleştiren materyaller hazırlıyoruz.

Teorik araştırmalarımızın işçi hareketi örgütleri ve özellikle Alman Komünist Partisi'nin eylemi üzerindeki etkisinden söz ederken, bu etkinin dolaylı bir karakter taşıdığını belirtmeliyiz. Araştırmalar sürecinde, politik ve sendikal hareket strateji ve taktiğinin anti-monopolist ve sosyalist stratejiye de hizmet edebilecek olan teorik temellerini işlemeye çalışıyoruz. Yayınlarımız Marksist işçi hareketinde ve bu arada Marksist çözümlemelerle ilgilenen büyük sayıda genç bilim adamı ve üniversite öğrencileri arasında, aynı zamanda politik bakımdan aktif hristiyanlar ve diğer akımlar temsilcileri arasında geniş ölçüde dağılıyor. Örneğin, 1974 yılında, Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin «1985 yılına kadar gelişme yönelim planı» adını verdikleri uzun vadeli yeni programını çözümleyip eleştiren bir materyal yayımladık. Bu incelememiz yalnız komünistler arasında değil, sosyal-demokratlar arasında da geniş ölçüde yayıldı.

Şimdi olağanüstü önemli bir konuyu, FAC'de devlet hizmetindeki öğretmenleri ve diğer meslekler mensuplarını kapsayan «meslek yasağı»nı belgelemeye çalışıyoruz. Memlekette öncelikle komünistleri, aynı zamanda sosyalistleri ve sosyal demokratları hedef tutan «radikaller yasası» dedikleri bir yasaklama yürürlüktedir. Ülkenin her yerinde bu yasağa karşı geniş bir savaşım gelişiyor. Biz bu gibi konuların anayasaya aykırılığını, anti-demokratizmini göstermeye çalışıyoruz. Materyallerimiz arasında söz-konusu sorun üzerinde hukukçuların fikirlerini içeren raporlar da bulunuyor. Bu materyalleri dört dilde yayımlamak istiyoruz.

Enstitümüz çok küçük, sadece 7 bilim işçimiz var. Kitaplarımız çoğu kez kolektifçe yayımlanıyor. Biz, böyle bir küçük enstitünün ölçülerine oranla oldukça çok materyal yayımlıyoruz. Ama bunu ancak büyük sayıda genç bilim adamı ve üniversitelilerle temas ederek çalışmak sayesinde sağlıyabiliyoruz. Enstitü, FAC'nin sosyal yapısı hakkında dört ciltlik büyük bir yapıt yayımladı. Bunun meydana getirilmesine, büyük ölçüde yardımımız olan bilim adamları ve üniversiteliler nice yazılar yazarak, istatistik materyaller, belgeler vb. toplayarak katıldılar ve sosyal-demokratların uzun vadeli programının eleştirisel açıdan incelenmesine bizim bütün işlerimizden başka daha birçok uzmanın emeği geçti.

Her yıl veya iki yılda bir, enstitümüz teorik konferanslar örgütleyiyor ve bunlara Marksizmle ilgilenen birçok genç bilgin ve aynı zamanda üniversiteliler katılıyorlar. Geçen yılın Kasım ayında işçi gençliğin sosyolojik problemlerini ele aldığımız bir bilimsel toplantı yaptık.

Enstitümüz, üç ayda bir, geniş bir uzmanlar grubu tarafından hazırlanan FAC'nin ekonomik durumunu yansıtan bir hesap raporu yayımlıyor. Bu rapor, daha somut olarak, ilerici gazeteciler, sendika liderleri ve parti yönetici kadroları tarafından dikkatle okunuyor.

FAC'de bu gibi problemlerle yalnız biz uğraşıyoruz. Batı Alman sendika birliklerinin kendine özgü bir enstitüsü var. Bu enstitü daha çok ekonomik problemlerle uğraşıyor. Biz resmen işbirliği yapmıyoruz, çünkü bu gibi kurumların yöneticileri, AKP'nin politik hedeflerini paylaşan bir enstitüyle ilişki kurmaktan çekiniyorlar. Ama bizim yapıtlarımız büyük bir ilgi ve kabul görüyor; sendikaların ve sendikalara özgü bilim enstitüsünün yayınlarında da bizim yapıtlarımızdan alınan parçalara yer veriliyor.

Avrupa'nın gerek kapitalist, gerekse sosyalist ülkelerinin Marksist enstitüleriyle enternasyonal ilişkilere gelince, bunlarla geniş ve sağlam ilişkiler kurmuş bulunuyoruz. Aramızda düzenli bir literatür alışverişi sürüyor. Birbirimizin bilimsel konferanslarına özel temsilcilerle katılıyoruz. Bundan başka, Marksist bilginler de sıkı ve çokyanlı temaslarda bulunuyorlar.

Küba'da devrimin sosyal kazanımları

1959 Ocak ayında üstün gelen Küba Devrimi, memleketin sosyal-ekonomik çehresini büsbütün değiştirdi. Bugün Küba Cumhuriyeti'nin başarıları, çoğunda her şeyden önce emperyalizme bağımlı olmaktan ileri gelen yoksulluğun ve ekonomik geriliğin hüküm sürmekte olduğu diğer Lâtin Amerika ülkelerindeki durumun tam tersi bir görünüm ve içerik taşıyor.

ABD tekelleri Lâtin Amerika'da kurşun üretiminin $\frac{1}{10}$ 95'nin, çinko üretiminin $\frac{1}{10}$ 98'ini, demir üretiminin $\frac{1}{10}$ 62'sini, petrol üretiminin $\frac{1}{10}$ 50'sini kontrolleri altında tutmaya devam ediyorlar. 1951–1971 yıllarında Lâtin Amerika ülkelerindeki dış borç ödeme yıllık harcamaları 5 kat arttı. Örneğin 1974 yılında Brezilya'nın dış borçları 22 milyar dolar, Arjantin'in 7,3 milyar ve Uruguay'ın 1 milyar dolar kadardı.

Küba emperyalizme geçmişteki bağımlılıktan tamamen kurtuldu. Yapılan toprak reformu ve temel üretim araçlarının millileştirilmesi sonucu olarak, lâtifundistler ve kapitalistler sınıfının hukuksal varlığına son verildi. Ekonomide sosyalist yapı egemen olmaya başladı. Devrimden önce toprak sahiplerinin $\frac{1}{10}$ 8'i memleket arazisinin $\frac{1}{10}$ 70'ini elinde bulunduruyordu (bugün hâlâ ağır Lâtin Amerika ülkelerinde toprak sahiplerinin $\frac{1}{10}$ 8'inin işlenir toprakların $\frac{1}{10}$ 85'ini ellerinde tuttıkları gibi). Sosyalist Küba da bugün toprağın $\frac{1}{10}$ 70'i bütün halkın toplumsal mülkiyetidir. Devrimden beri geçen 17 yıl içinde, Küba, gerikalmış bir tarım ülkesi olmaktan çıkarak, gelişme halinde bir tarım-sanayi ülkesi haline geldi. 1974 yılında gayri safi ulusal hasıla içinde sanayi üretiminin payı $\frac{1}{10}$ 41'di. Bu pay, ağır Latin Amerika ülkelerinde 20 yıl boyunca (1950–1970) ancak $\frac{1}{10}$ 18,7'aen $\frac{1}{10}$ 25,2'ye çıkabildi.

Küba'da köy ekonomisine büyük bir önem veriliyor. 1974 yılında bu alandaki yatırımlar 1 milyar peso'yu buldu. 1955–1975 yılları aeneminde işlenir arazi miktarı iki misline çıkarıldı. Birkaç yıl boyunca kuraklık olmasına karşın, üretim maddelerinde yıllık ortalama artış (şeker kamışı hariç) 1971–1974 yıllarında $\frac{1}{10}$ 8,1 kadardı. Tamamen makinelerle işlenen pirinç tariaları aynı dönemde 40 bin hektardan 187,6 hektara, narenciye çiftlikleri 10 bin hektardan 100 bin hektara çıkarıldı. Bu artık Küba'ya narenciye yetiştirmeade dünyanın başta gelen ülkeleri arasında yer alma şansı vadediyor. Memleket, şeker üretimini daha öte artırma sorununu çözerek,

Bu materyal «Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisine bağılı Lâtin Amerika ülkeleri ulusal kurtuluş hareketi problemleri komisyonunun katılımıyla hazırlandı. Bu çalışmada, SSCB Bilimler Akademisi'ne bağılı Lâtin Amerika Enstitüsü'nün istatistik verilerinden, Latin Amerika ve Karayip Bölgesi ülkeleri komünist partileri danışma toplantısının (Havana, 1975) bildirisinden, Küba Komünist Partisi Birinci Kongresinin (Aralık 1975) materyallerinden, bilimsel araştırmalardan ve basında çıkan yazılardan yararlanıldı.

*Küba'da bazı cins esas mamullerin üretimindeki
artış*

Mamul cinsleri	1958 yılına kıyasla 1975 yılındaki artış
Elektrik enerjisi	2,5 defa
Petrol işleme ürünleri	1,6 defa
Çelik	10 defa
Nikel	2 defa
Makine yapımı mamulleri	3 defa
Çimento	3 defa
Gübreler	5 defadan fazla
Traktörler	6 defa
Dokumalar	2,5 defa
Ayakkabı	3 defa (yaklaşık olarak)
Kâğıt ve karton	2,5 defa
Unlu mamuller	5 defa
Yumurta	6 defa
Balıkçılık	6 defa

bu geneleksen üretim dalını çağdaş raylar üzerine bindirmek için büyük bir çaba gösterdi ve gösteriyor. Son yıllarda nitel değişmeler oluyor. 1970-1971 yıllarında şeker kamışı ürününün yalnız % 1'i biçer-döğcr makinelerle toplanmışken, 1974-1975 yıllarında bin kadar biçer-döğcr işe koşuldu ve rekoltenin % 25'inden fazlası bunlarla kaldırıldı. Şeker kamışının taşınmasında makineleşme düzeyi % 98'e çıkarıldı, şeker kamışı çiftliklerindeki işçi sayısı 180 bine, yani devrimden öncekinin yarısına indirildi.

Ekonominin diğer alanlarında da önemli başarılarla ulaşıldı. Yapıcılıkta verim tutarı 1975 yılında 1 milyar 400 milyon peso'yu buldu, yani 1970 yılına kıyasla 3 defa arttı. 1975 yılında memlekette 300'den fazla kuruluşun donatım işleri bir arada yürütüldü.

Ekonomik kalkınma, emek üretkenliğindeki kararlı artış (1971-1974 döneminde yaklaşık olarak yılda % 9 artış), üretim etkinliğinin yükseltilmesine dayanıyor.

Küba Komünist Partisi Birinci Kongresi tarafından kabul edilen 1976-1980 yılları sosyal-ekonomik gelişme direktifleri gereğince, bu beş yıllık dönemde halk ekonomisi ileri doğru büyük bir yeni adım atacak. Genel toplumsal ürün % 34 oranında artırılacak. Sanayileşme süreci önemli derecede hızlandırılacak, sanayi alanındaki sermaye yatırımları 3 milyar 878 milyon pesoyu bulacak. Özellikle elektrik enerjisi üretimi % 35, demir-çelik üretimi % 90 oranında, yapıcılık materyalleri 2 misli artırılacak. Büyük ölçüde petrol işleme, nikel, çimento, şeker kamışı biçer-döğcrleri,

kağıt, dokuma, ayakkabı, mobilya vb. üretim fabrikaları kurulacak veya modernize edilecek. Köy ekonomisine eskisi gibi büyük bir özen gösterilecek. Örneğin, 1980'e doğru yıllık şeker üretimi hacmi 8—8,7 milyon tona çıkarılacak. Sebze üretimi hemen hemen % 50, süt üretimi % 75—80 oranında artırılacak ...

Ekonomiyi geliştirme plânlarının gerçekleştirilmesi Küba Devrimi'nin sosyal alandaki büyük kazanımlarına temel oldu. Memlekette, devrimden önce toplum hayatını zehirliyen ve çoğu Lâtin Amerika ülkeleri için tipik olan ırk ayırımına, işsizliğe, yoksulluğa, okuma yazma bilmezliğe ve diğer sosyal mutsuzluklara son verildi.

1974 yılında 25 milyon Lâtin Amerikalı (aktif nüfusunun dörtte birinden çoğu) işsizdir. Bu işsizlik artmaya devam ediyor. Özellikle Kolumbiya'da (1974 yılında) 1 milyon işsiz, Venezüela'da 700 bin, Meksika'da 600 bin, Guatemala'da 600 bin, Paraguay'da 230 bin işsiz vardı. Hele Salvador ve Nikaragua gibi küçük ülkelerde, çalışan nüfusun üçte birinden çoğu iş bulamıyor.

Devrimden önceki Küba'da da süregelen işsizlik geniş yığınların bir acı yazgısıydı. Öyle ki, işsiz sayısı 700 bini, yani işgücü toplamının % 23,4'ünü buluyordu. Devrimci dönüşümlerin gerçekleştirilmesiyle, memlekette 1 milyon 400 bin yeni işyeri yaratıldı. Bu genişleme her Küba yurttaşına çalışma hakkı, yarın güveni ve günden güne artan bir refah bağışladı.

İstatistikler diğer Lâtin Amerika ülkelerinde 100 milyondan fazla insanın yeterince beslenemediğini, 36 milyon kişinin de (15 milyonu çocuk) aç, perişan, bitik ve tehlikeli durumda olduğunu haber veriyor. Küba'daysa, aç insan yoktur ve besin maddeleri tüketimi yıldan yıla artmaktadır. Kıtanın çoğu ülkesini süregelen fiyat artışları, pahalılık, geçim zorlukları kasıp kavuruyor (örneğin, 1974'te Uruguay'da % 107, Arjantin'de % 40, Brezilya'da % 31, Ekvador'da % 28 geçim endeksi yükselişi). Küba'daysa, tüketici esas malları maliyet fiyatına alıyor. Bundan başka, en önemli hizmetlere ilişkin hükümet politikası da aile bütçeleri üzerinde olumlu etkiler yapıyor. Örneğin, devrimden önce, bütün ailelerin yarısından çoğu, aile bütçelerinin ortalama % 11,7'sini ev kirasına harcarlarken, 1970 yılı başından itibaren yeni konutlarda kira miktarı aile başkanının aylık gelirinin sadece % 6'sına indirilmiş bulunuyor. Bugün yılda 20 bin kadar yeni konut yapılıyor. Yeni beşyıllık dönemde bu yapıcılık hacmi iki misline çıkarılacak, memlekette giderek artan gereksinmeyi karşılayacak ölçüyü bulacaktır. Oysa devrimden önceki Küba'da, halkın yarısından çoğu (1953 verilerine göre) çok kötü barınma koşulları altında büyük sıkıntılar çekiyordu, köylü ahalinin % 80'i de en ilkel gereksinmelerden yoksun kulübelerde oturuyordu.

Küba'da yığınların refah düzeyinin yükseltilmesinde toplumsal tüketim fonları önemli bir rol oynuyor. Memleketin sosyal yardımlara ayırdığı

ödenekler hakkında bir fikir verebilmek üzere, bunların 1975 yılında 593,3 milyon peso'yu bulduğunu, yani 1953 yıllarındakinin 5 mislisine çıktığını söylemek yeterlidir.

Sosyal kazanımların ölçüleri sağlık ve eğitim gibi olağanüstü önemli alanlarda da gayetiyi görülebiliyor.

Devrimden önceki Küba'da doktorların yarısından fazlası Havana'da çalışıyordu. Köylerde yalnız üç hastane vardı ve bunlar sadece onar yataklıydı. Köy emekçilerinin % 80'inden fazlası gerçekte sağlık yardımlarından yoksundu. Köylü nüfusunun % 14'ünü verem, % 31'ini sıtma kasıp kavuruyordu. Çocuk ölümü oranı bölgenin nice ülkelerindeki çocuk ölümü oranından daha yüksekti.

Çoğu Lâtin Amerika ülkelerinde sağlığı koruma alanında buna benzer bir durum hüküm sürmektedir ve geçen yıllar içinde her hangi bir ilkesel değişme olmuş değildir. Örneğin, Honduras'ta bugüne bugün de doktorların yarısından çoğu başkentte bulunuyor, 1.700 bin kişi sağlık yardımı yoksunluğu sıkıntısı çekiyor. Haiti'de her yıl doğan bin çocuğun 230'u, Brezilya'nın bazı kesimlerinde 180'i ve San Paulo gibi bir büyük merkezde 90'ı, Şili'de 79'u, Lâtin Amerika ülkeleri ortalaması olarak da 66'sı yaşını doldurmadan ölüp gidiyor.

Küba'daysa, çocuk ölümü oranı çok azaltılmıştır (her yıl doğan bin çocuğun 29'u ölüyor). Bu, dünyanın bu konudaki en düşük göstergelerinden biridir. Bizde sağlık sistemi devlet eliyle düzenleniyor ve sağlık yardımları parasızdır. Sağlık kurumları örgüsü, en sapa dağlık bölgeleri de dahil, bütün ülkeyi kaplıyor. Devlet, sağlığı koruma gereksinimleri için yıldan yıla daha büyük ödenek ayırıyor. Devrimden önce bu konudaki harcamalar 20 milyon peso kadarken, 1975 yılında 400 milyon peso'ya çıkarılmış bulunuyor. İlaç üretiminde % 80'den fazla bir artış görülüyor.

Sinir sistemini bozan ve felce yol açan omur-ilik hastalığı, difteri, sıtma, kolera, sarı humma, çiçek vb. gibi tehlikeli hastalıklar Küba'da 1970'lerin başına doğru tamamen önlendi; boğmaca, su çiçeği, kızıl, kızamık, dizanteri ve çocuk veremi gibi hastalıklar da hissedilir derecede azaltıldı. Devrimden önce 54 yıl olan ortalama insan ömrü, şimdi 70 yıla çıktı. Yüksek sağlık okulları her yıl 1.000'den fazla doktor ve 300 diş hekimi yetiştiriyor. Genellikle sağlık alanında çalışanlar toplamı 140 bini buluyor.

Sağlığı korumada gelişme

Göstergeler	1958	1974
Hastaneler	44	255
Hasta yatağı (bin olarak)	10,8	46,4
Hasta yatağı (10 bin nüfusa göre)	16	47,2
Tüm doktorlar (bin olarak)	6	10,2

Şimdi girmekte olduğumuz beş yıllık dönemde, 100'den fazla hastane ve poliklinik kurulması ve böylece 750 kişiye bir doktor, 3.000 kişiye bir diş hekimi ve her 10 bin kişiye 55 orta sağlık personeli düşecek bir düzeye ulaşılması öngörülmüyor.

Devrim öncesinde eğitim-öğretim alanında büyük bir gerikalmışlık vardı. Öyle ki, memlekette 1 milyon okuma-yazma bilmeyen, 1 milyondan fazla da yarı okur-yazar yurttaş vardı. Okul çağında 600 bin çocuk okula gidemiyordu. Öte yandan, 10 bin öğretmen işsizdi.

Devrimden sonra, Küba, Lâtin Amerika'da bütün halkı okur-yazar hale getiren ilk ülke oldu. Yalnız 1961 yılında 707 bin yaşlı yurttaş okuma-yazma öğretilti. Küba'da her tür öğrenim parasızdır ve altı sınıflı ilköğrenim herkes için zorunludur. 1959 yılında eğitim-öğretim gereksinimleri için 79,4 milyon peso harcanmıştır; 1975 yılında bu miktar 11 defa artarak 874,6 milyon peso'yu buldu.

Eğitim-öğretim gelişmesi

Göstergeler	1958-1959 ders yılı	1974-1975 ders yılı
Her türden genel öğrenim okulları	7.588	16.361
Bunlara devam eden öğrenciler (bin olarak)	780,9	2,213
Orta özel öğrenim okulları	59	185
Bunlara devam eden öğrenciler (bin olarak)	24,6	116
Yüksek okullara devam eden öğrenciler (bin olarak)	25,6	68,5
Genel öğrenim, özel orta öğrenim okulları ve yüksek okullardaki öğretim üyelerinin sayısı (bin olarak)	22,9	202

Devrimden önce, bütün halk eğitimi sisteminde 800 bin kadar öğrenci vardı; bugün öğrenci sayısı 3 milyon 51 bini buluyor. 6-12 yaşlarındaki çocukların tümü okula gitmektedir. 1958-1959 ders yılında orta öğrenim okullarında 60 bin kadar öğrenci vardı; bugün bunların sayısı 500 bini buluyor. Her yıl 150 bin öğrenci ilköğrenimden orta öğrenim okullarına geçiyor. Her üç Küba yurttaşının biri öğrenimde bulunuyor. Memlekette, bütün harcamalarını devletin yükümlendiği yatılı ve yarı-yatılı okullar sayısı gitgide artıyor. Halen, en yakın aşamada 9 yıllık ilköğrenimi zorunlu kılan, daha sonra da 12 yıllık zorunlu öğrenimi öngören bir kanun hazırlanıyor.

Okul yapıcılığı hızı bakımından Küba bütün Lâtin Amerika'da birinci yeri alıyor. Her yıl yalnız köylerde 150 yatılı orta okul açılıyor. Küba'da

yaşlılar için yaratılan öğrenim sistemi büyük bir rol oynuyor. Bu tipten okullara 500 bin kişi devam ediyor.

Orta mesleki-tekniik eğitimin önemi gitgide artıyor. 1974-1975 ders-yılında bu okullara 79,1 bin kişi devam ediyor ve bunlar 282 branşta öğrenim görüyordu. Bu miktar 1958-1959 ders-yılındaki öğrenci sayısının 5 misliydi (o zaman 15,6 bin öğrenci vardı ve 17 branşta öğrenim yapıyorlardı).

Önümüzdeki beşyillik (1976-1980) döneminde, Küba'da, teknik-meslek okullarında 130 bin kadar kalifiye işçi ve 80 bin kadar da orta ve yüksek öğrenimli uzman yetiştirilmesi plânlaştırılmış bulunuyor.

Küba'nın eğitim-öğretim alanındaki şimdiki başarıları diğer Lâtin Amerika ülkeleri için ciddi imrenilir sonuçlardır; zira bölgede bu konudaki yükler acısı durum devam etmektedir. Bu ülkelerde resmen tespit edilen okuma-yazma bilmeyenlerin oranı % 27 olsa da, gerçekte bu oran çok daha yüksektir. Özellikle Salvador'da halkın okuryazar olmanın bölümü % 70, Guatemala, Honduras ve Paraguay'da % 50, Ekvador'da % 44 kadardır. En azından 12 milyon okul çağında çocuk bu ülkelerde okula gidemiyor. İlk sınıflarda öğrencilerin % 50-80'i daha çok yoksulluk ve beslenme yetersizliği nedenleriyle eleniyor ve ancak u'çte biri ilköğrenimi bitirerek orta öğrenime geçebiliyor. Giderek, Lâtin Amerika'nın eğitim davası bakımından en «ileri» ülkelerinden biri sayılan Arjantin'de, halkın % 45'i ilköğrenimden yoksundur; ilköğrenime başlayanların ancak % 30'u ilkokulu bitirip, bunların % 19'u orta öğrenime geçmekte, bunların da yalnız % 7,5'i öğrenimi tamamlayabilmektedirler.

Eğitimdeki başarılar yığınların kültürünün yükselmesinde kendini gösteriyor. Devrimden beri, halk sanatları, ulusal tiyatro, müzik, resim ve edebiyat durmadan gelişiyor. Memlekette 65 tiyatro, 29 müze, 116 büyük kitaplık, 16 resim galerisi ve 3 televizyon merkezi var. Sinema seyircisi sayısı 1974 yılında 70 milyon kişiyi buldu. Küba sinemacıları uluslararası festivallerde toplam olarak 136 ödül kazandılar. Devrimden önce, yayımlanan kitapların tiraj toplamı 1 milyon kadarken, şimdi bunun 35 milyona çıktığı görülüyor. 1974 yılında yayınevleri 869 kitap ve broşür yayımladılar; çıkarılmakta olan dergilerin toplam tirajı yine 1974'te 28,9 milyon, gazetelerin toplam tirajı 311 milyon kadardı. Bu başarılar da Küba'yı Lâtin Amerika'da birinci duruma getirdi.

Küba, komünistlerinin Birinci Kongre'sinde belirtildiği üzere, Komünist Partisi ve hükümet, sosyalizm kuruluşundaki bu başarıları şu gerçekle sımsıkı ilişkili görüyorlar: Bütün bu başarılar, proletarya enternasyonalizmi prensiplerinin ardıcılıkla gözetilmesi, Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist topluluk ülkeleriyle kardeşçe işbirliği ve bu kardeş ülkelerin çıkar gözetmez yardımları sayesinde sağlanabiliyor.

Devrimin üstün gelmesinden önce, Küba'nın dış ticaretinin %1'i sosyalist ülkelere, %70'i Birleşik Amerika'ya yönelikti. 1974 yılında Küba dış ticaret hacminde sosyalist ülkelerle ticaret payı %59,2'ye, ihracatta %57,7'ye ve ithalâta %60,7'ye çıktı. Daha 1960–1962 yıllarında Küba 17 sanayi kuruluşunun ve diğer bazı kuruluşların meydana getirilmesinde SSCB'nin yardımını gördü; 1962–1965 yıllarında aynı yardımla 94, 1972 yılında 159 kuruluş projesi gerçekleştirildi. 1975 yılı başına kadar Sovyetler Birliği Küba'da 244 sanayi kuruluşunun ve diğer bazı kuruluşların donatımına ve yenilenmesine yardım etti ve bunların 105'i işletmeye açıldı. Küba'da Sovyet yardımıyla meydana getirilen kuruluşlar, toplam ulusal gelirin %15'ini, bu arada haddeli mamuller ve demir levhalar üretiminin tümünü, çelik üretiminin %95'ini karışık gübrelerin %50'sini ve elektrik enerjisi üretiminin %32'sini veriyor.

1960–1974 yıllarında ADC'nin Küba'ya yaptığı mal ihracatı hacmi 17 defa arttı ve bunun tutarı 193,2 milyon markı buldu. ÇSSC ile Küba arasındaki mal mübadelesi, 1958 yılında 3 milyon peso tutarındayken, 1975 yılında hemen hemen 100 milyon peso'ya çıktı.

Küba halkının davasına diğer sosyalist ülkeler de büyük bir dostane katkıda bulunuyorlar: Bulgaristan köy ekonomisi ve sulama alanında; Macaristan makine yapımını geliştirmede, Polonya ve Romanya endüstrisinin diğer önemli dallarını geliştirmede değerli yardımlarda bulunuyorlar.

Küba 1972 Temmuzunda Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne girdi. Memleket yöneticilerinin kanısınca, bu üyelik, halk ekonomisini geliştirme plânlarının daha öte başarılmasını kolaylaştırmakta, kolektif deneyden ve sosyalist entegrasyonun üstünlüklerinden en dolgun biçimde yararlanılmasına olanak vermektedir.

Küba Komünist Partisi Birinci Kongresi, memlekette 1960–1980 yılları sosyalist kuruluş çalışmalarının somut doğrultularını ve sınırlarını belirledi. Komünist Partisinin yönetmenliği altında sosyalizmi kurmakta olan kahraman Küba halkı, yeni program ve plânla belirlenen ödevleri yerine getirmek için, yine, daha önceki atılımla, sömürgeciliğin ezgisi altında perişan olan yurdunu kurtararak özgür ve coşkun gelişmeli bir sosyalist ülke haline getirdiği heyecan ve özveriyle çalışmakta kararlıdır.

Kapitalist ülkelerde fiyat artışları

Bu materyal, SSCB Bilimler Akademisi'ne bağlı Uluslararası İşçi Hareketi Enstitüsü'nün Ekonomik Durum ve Grev Hareketi Şubesi tarafından kapitalist ülkeler resmi istatistik verilerine dayanılarak hazırlandı. Bu istatistik, bilinen katıtlı niteliğine karşın, yine de fiyat hareketi ana süreçlerini izleme olanağı veriyor. 1975 yılı rakamları ön hesaplara, birinci, ikinci ve üçüncü üçayların verilerine göre yapılan değerlendirmelere dayanıyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonraki dönemde kapitalist ülkelerin ekonomik hayatının önemli özelliği, enflasyon süreçlerinin oldukça hızlanması ve fiyatların durmadan ve gitgide daha büyük ölçüde artmasıdır. 1970 yıllarında hemen hemen bütün kapitalist ülkelerdeki fiyat artışları, hele geniş tüketim mallarında, eşi görülmedik ölçülere varmış bulunmaktadır.

Bu başdöndürücü fiyat artışları özellikle 1970'lerin ortasında alıp yürüyen dünya üretim fazlası bunalımı fonu üzerinde apaçık göze çarpıyor. Ondokuzuncu yüzyılda ve giderek yirminci yüzyılın 1930 yıllarında, bu gibi bunalımların yanı sıra mal fiyatlarının hızla düştüğü görülüyordu. Ne var ki, 1950 ve 1960 yıllarının bunalımları, fiyatların artmasını sadece biraz yavaşlattı; 1974–1975 bunalımının başlamasıyla de fiyat artışları durmadı, üstelik çoğu ülkelerde daha fazla hızlandı. 1966–1970 yıllarında gelişmiş kapitalist ülkelerde fiyatlar % 4–6 oranında, 1971–1973 yıllarında % 6–8 oranında artış göstermişken, 1974–1975 yıllarında fiyat artışlarının hemen hemen her yerde yılda % 10–12'yi aştığı görüldü.

Orta ve düşük ekonomik gelişmeli kapitalist ülkelerde de enflasyon «patlayıcı» bir karakter almış bulunuyor. Bu durum, bunların ekonomisi üzerinde dünya kapitalist pazarındaki sarsıntıların yıkıcı etkisini büyük ölçüde yansıtmaktadır.

Bu memleketlerin birçoğunda, enflasyon, uluslararası sermayenin devrimci harekete yönelik karşı-taarruzunun sonucu, iç gericilik ve büyük burjuvazinin (Şili'de, Portekiz'de vb.) doğrudan doğruya sabotaj silâhıdır. Özel sermaye ve devlet sermayesi, bunalımın ağırlıklarını ve sanayileşme harcamalarının ana yükünü emekçilerin sırtına sarmak üzere enflasyondan yararlanıyor. Uluslararası tekellerin sömürücü ve emperyalist eylemi de enflasyon süreçleri üzerinde kayda değer bir etki yapıyor. Bu nedenle, emekçilerin bu tekellere karşı, aynı zamanda hak eşitliği gözetmiyen uluslararası işbölümüne karşı ardıcıl bir savaşım yürütmeleri, bu ülkelerde fiyat istikrarına ulaşmanın koşullarından biridir.

Kapitalist ülkelerde hayatın pahalılaşması, tekелci sermayenin kendi

*Gelişmiş kapitalist ülkelerde perakende fiyatların
artış tempoları (yüzde olarak)*

	Yıllık artış					Dönemlere göre yıllık ortalama artış			Fiyat artışları endeksi	
	1971	1972	1973	1974	1975	1961– 1965	1966– 1970	1971– 1975	1966– 1970 ¹	1971– 1975 ²
ABD	4,3	3,3	6,2	11,0	9,8	1,3	4,25	6,5	123,1	137,4
Büyük Britanya	9,4	7,1	9,2	15,9	24,5	3,5	4,6	12,5	125,0	180,1
Fransa	5,5	6,2	7,3	13,7	12,3	3,6 ³	4,4	8,5	123,6	150,5
İtalya	4,8	5,7	10,8	19,1	18,9	4,9	2,2	11,1	111,6	168,9
FAC	5,3	5,5	6,9	7,0	6,1	2,9	2,5	6,0	112,8	134,0
Japonya	6,1	4,5	11,7	24,5	13,1	6,0	5,4	11,3	130,4	170,6
Kanada	2,9	4,8	7,6	10,9	11,1	1,6	3,8	7,1	120,7	140,7
Avustralya	6,1	5,8	9,4	15,1	14,5	1,8	3,1	9,7	116,7	158,6
İsveç	7,4	6,0	6,8	10,7	10,0	3,6	4,5	7,7	124,4	144,6
İsviçre	6,6	6,7	8,7	9,8	7,6	3,2	3,5	7,6	118,5	144,2
Hollanda	7,6	7,8	7,9	9,8	10,5	3,4	4,8	8,4	126,6	149,5
Belçika	4,3	5,5	7,0	12,6	13,4	2,5	3,5	8,2	118,8	147,5
Danimarka	5,8	6,6	9,3	15,0	11,4	4,5	6,6	9,2	137,7	155,3
Avusturya	4,7	6,3	7,5	9,5	8,9	3,8	3,3	7,1	117,5	141,2
İspanya	8,2	8,3	11,4	15,7	17,6	8,6 ⁴	5,1	11,7	128,0	173,9

¹ 1965 = 100. ² 1970 = 100. ³ 1963–1965. ⁴ 1962–1965.

Kaynaklar: «Year Book of Labour Statistics», İLO 1965, 1974; «Bulletin of Labour Statistics», 3rd quarter 1975; «Main Economic Indicators», November 1975.

*Orta ve düşük kapitalist gelişmeli ülkelerde
parakende fiyatları dinamiği*

	1965 = 100					1970 = 100				
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Arjantin (B. Ayres)	132,0	106,8	107,1	109,8	113,0	134,7	213,5	342,2	425,0	617,0
Yunanistan	105,0	170,5	198,1	213,1	242,1	103,0	107,5	124,2	157,6	174,9
İran	99,6	101,2	101,9	105,5	107,3	104,2	110,9	121,8	138,9	156,6
Hindistan (Delhi)	109,8	125,5	132,9	135,8	145,6	107,2	111,8	128,2	166,2	173,1
Endonezya (Cakarta)	1.136,4	3.054,5	6.890,9	8.090,9	9.090,9	104,3	111,1	145,6	204,8	232,8
Meksika (Meksiko)	104,3	107,4	110,0	113,1	118,9	103,2	109,8	127,9	167,8	188,2
Nijerya (Lagos)	108,5	104,5	105,5	116,0	131,4	113,5	116,8	121,0	141,4	161,4
Portekiz (Lizbon)	105,0	110,7	117,6	127,9	136,1	111,9	123,9	139,9	175,0	195,7

Verilerin kaynağı: «Bulletin of Labour Statistics», 3rd quater 1975; «Year Book of Labour Statistics», 1974.

ekonomik güçlüklerini emekçilerin sırtına yükleyerek çözmeye çalıştığı anlamına geliyor. Burjuva hükümetlerinin ekonomik plânlarında yer alan ana fikir, devlet-tekel kapitalizmine özgü bir dizi tedbirle yığınsal tüketimi sınırlamak ve dolayısıyla emekçilerin yaşama düzeyini düşürmektir. Bu yola, ilkönce, daha 1972 Kasımında gelirlerin, gündeliklerin ve fiyatların derhal «dondurulması»nı kararlaştıran Büyük Britanya koyuldu. Onu İtalya, Avusturya ve Japonya izlediler; en sonunda 1974–1975 yıllarında bütün gelişmiş kapitalist memleketlerin aynı yolu tuttukları görüldü.

Fiyat artışları işçi sınıfının sosyal kazanımlarına karşı tekellerin en tipik karşı-taarruz silâhı; daha az örgütlü diğer emekçi tabakalarının (özellikle özel kesim ve devlet memurlarının, öğretmenlerin, emeklilerin vb.) durumlarının kötüleşmesi etkeni oluyor. Nominal gündelik ve aylıklarda artışın gitgide daha büyük bölümü fiyat artışlarıyla eriyip gidiyor ve işçi ailelerinin zorunlu sosyal gereksinmelerinin giderilmesine gitgide daha az bir bölüm kalıyor.

Örneğin Birleşik Amerika'da, resmi istatistiklere göre, işçiler için saat başına nominal ücretlerin yıllık ortalama artışı 1975 yılında % 7,6'yı bulduğu halde, gerçekte (aynı dönemdeki fiyat artışları karşısında) işçilerin yıllık ortalama ücretleri, artmak şöyle dursun, % 2,7 oranında azaldı. Keza Japonya'da, işçilerin ve memurların nominal aylıkları, ek ödemeler de içinde, 1974–1975 yılında ortalama % 21,3 artmış görüldüğü halde, gerçekte, fiyat yükselişleri karşısında, aynı işçi ve memurların aylıklarında yıllık ortalama artış aynı yıllarda sadece % 1,7 kadar oldu.

Fiyat artışları elbette emekçilerin gelirleri üzerinde biricik baskı aracı değildir. Örneğin, 1974–1975 yılında birçok kapitalist ülkede tekeller saat başına ücret artışını gerçekte yoketmekle kalmayıp, çalışma saatlerini kısıtlama yoluyla aylık ortalama ücretleri doğrudan doğruya azaltmaya da gittiler. Bundan başka, birçok ülkede fiyatların artışı, vergi yükünün artırılmasıyla, sosyal gereksemelere yönelik bütçe harcamalarının kısıtlanmasıyla vb. tamamlandı. Böylelikle, fiyat artışlarının suçunu emekçilerin tüketiminin çoğalmasına yüklemeye kalkışan burjuva teorilerinin aldatıcı ve tutarsız karakteri büsbütün ortaya çıktı. Gerçekte görülen odur ki, reel ücret hemen hemen artmıyor (çoğu hallerde azalmaya yüz tutuyor), fiyat artışları ise gitgide hızlanan bir tempoyla devam ediyor. Çeşitli hizmetler fiyatlarının daha çabuk yükseldiği 1950–1960 yıllarından ayrımlı olarak, şimdi hayat pahalılığı her şeyden önce en gerekli tüketim malları (yiyecek-içecek, yakacak, yakıtı konan yüksek vergiler vb.) fiyatlarının artması yüzünden büyüyor. Bunun sonucu olarak, en az gelirli ve en az destek gören halk tabakaları büyük sıkıntılar çekiyor. Yığınsal tüketim malları fiyatlarının artması, gelişme halindeki ülkelerde emekçilerin, şehir ve köy orta tabakalarının durumlarına yansımış bulunuyor.

Bu koşullar altında kapitalist dünyada sınıfsal çatışmalar daha da kes-

kinleşiyor, bütün ücretli işşilerin çıkarları birbirine daha çok yaklaşıyor, grev hareketi yeni ve güçlü bir atılım kazanıyor. Fiyat istikrarı, ücretlerde ve emekli aylıklarında hareketli tarife uygulaması istekleri, tekelci sermayenin egemenliğine karşı, köklü demokratik dönüşümler için yürütülen savaşımda işşilerin, memurların ve emekçi aydınların önemli bir birleşme etkeni oluyor.

Ekonomiyi ve gelirleri devlet-tekeliyle düzenleme politikasının iflâsı gözle görülür bir olaydır. Fiyat artışları eğilimini körüklemiş, «sağlamlaştırmış» olan tekeller, toplumun çıkarlarını hiçe sayarak, bunu kendi zenginliklerini daha da çoğaltmak için kullanıyorlar. Bu yüzden, kapitalist dünyada şimdi görülen fiyat artışları, zamanını tüketmekte olan toplumsal formasyonun gitgide derinleşen genel bunalımının yeni bir önemli belirtisi olarak ortaya çıkıyor.

Uluslararası gazeteciler örgütü

Otuz yıl önce, 1946 Haziranında, Kopenhag'da yapılan Kurucular Kongresi'nde, 21 ülkenin basın işçileri Uluslararası Gazeteciler Örgütü'nü (UGÖ) meydana getirdiler. UGÖ, olanca kabiliyet, mesleki bilgi ve ustalıklarını barışın, halklar arasında dostluğun, faşizmin, her biçimde milliyetçiliğin, ırksal nefretin ve militarizmin kökünü kazıma davasının hizmetine vermiş olan ilerici ve demokratik gazetecilerin ilk enternasyonal birliği oldu. UGÖ bugün 109 memleketin ulusal örgütlerini, gruplarını ve bireysel üyelerini birleştiriyor. Örgütün saflarında 150 bin gazeteci bulunuyor.

Profesyonel gazetecilerin örgütü olarak, UGÖ, her halkın katkısız ve dürüst enformasyon alma hakkını savunmayı, basın özgürlüğünü savunmayı, yığınsal enformasyon alanında tekellerin ve finans gruplarının keyfilik ve ezgi uygulamalarına karşı savaşımı, her gazetecinin kendi vicdanının sesini dinliyerek ve kendi kanılarına göre yazma hakkını savunmayı hedef ve ödev edindiğini açıklıyor. Burjuva basın organları, radyoları ve televizyonlarının kamuoyunu bunaltan aldatmalarına, iftiralarına, sistemli dezenformasyona (yanlış, kasıtlı, şaşırtıcı haberler vermeye) karşı direniş de UGÖ'nün eyleminin önemli bir yanıdır. (1) Örgüt, kovuşturmalara uğrayan ilerici ve demokrat gazetecilere yardımcı kutsal bir ödev sayıyor.

UGÖ'nün eylem temeli, ulusal birliklerin ve bireysel üyelerin bağımsızlıklarına tam saygılı olma prensipidir. Örgütün saflarında sürekli ve sağlam bir yaratıcı birlik sağlamanın, demokratik gazeteciliğin daha büyük bir etki gücüne ulaşmasının yolları elbirliğiyle araştırılıyor. UGÖ ilerici güçlerin gericiliğe karşı savaşımında, çağdaş fikirler çarpışmasında, serbest ve gerçek enformasyonun oynadığı rolün yükseltilmesine yardım ediyor; her devletin egemenliğine, kanunlarına ve anayasasına kayıtsız şartsız saygılı davranılarak, bütün töre ve ahlâk kurallarına uygun hareket edilerek, enformasyon alışverişinin iyileştirilme ve yetkinleştirilmesine ilişkin olup, halkların çıkarlarının dikte ettiği tedbirleri destekliyor. Yığınsal enformasyon araçlarının kamuoyunu ve son çözümde dünya politikasını.

(1) UGÖ, halen, örneğin «soğuk savaş»ın bütün sonuçlarının giderilmesi için, hele bu savaşın «Hürriyet» ve «Hür Avrupa» radyo istasyonları gibi genç yaratıklarının varlığına son verilmesi için, bu CIA tellâli radyoların kapatılması ve FAC topraklarından çıkarılması için kesin bir kampanyaya girişmiş bulunuyor. Örgüt, Münih'teki bu psikolojik savaş merkezlerinin gösterdikleri eylemi, savurdıkları iftiraları ve dezenformasyon çabalarını Helsinki'de kabul edilen belgenin özüne ve sözüne, dürüst gazeteciliğin ilkel kurallarına aykırı buluyor.

etkileme bakımından çok büyük olanaklara sahip olduğunu gözönünde tutan UĞÖ, bu olanakların halklar arasındaki ilişkilerde güvenç ve iyiniyet havası yaratmak üzere kullanılmasına çalışıyor. Demokratik gazetecilik, çalışmasında ve savaşımında azımsanamıyacak başarılar elde etti. Bu başarılar, her şeyden önce, sosyalist ülkeler basın, radyo ve televizyon işçileri ordusunun, bu büyük gücün, ilkesel, amaca yönelik ve çokyanlı eylemiyle ilişkilidir. Kapitalist memleketlerde, emperyalist propagandaya karşı savaşımda büyük bir deney edinen ilerici gazeteciliğin etkisi de büyüyor. Gelişme halindeki ülkeler gazetecilerinin ulusal örgütleri de gitgide artan bir canlılık gösteriyorlar.

UGÖ'nün en yüksek organı örgütün kongresidir. Kongre dört yılda bir toplanır. Kongreler arasındaki dönemde, başkanlık kurulu yönetimindeki yürütme komitesi yüksek organ yerini tutar. Günlük işleri, oturma yeri (1947'deki ikinci kongreden beri) Prag olan genel sekreter yürütür. Altıncı Kongrenin (Berlin 1966) kararıyla, örgütte iki daimi komisyon kuruldu. Sosyal komisyon (oturma yeri Sofya), gazetecilik emeğinin sosyal-ekonomik, üretimsel ve hukuksal koşullarının iyileştirilmesine özen gösteriyor. Mesleksel komisyon (oturma yeri Bükreş), yığınsal enformasyon araçları işçilerinin mesleksel niteliklerinin yetkinleştirilmesi problemleriyle uğraşiyor; özellikle gelişme halindeki ülkelerde gazeteci kadro yetiştirilmesine yardım ediyor.

UGÖ'nün Macaristan'da ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde, gazetecilerin kalifikasyonunu yükseltmek üzere 6-8 aylık kurslar halinde çalışan özel okullarını, şimdiye dek, Asya, Afrika ve Lâtin Amerika'dan 500 kadar gazeteci bitirmiş bulunuyor. Bu biçim mesleksel eğitimin yaygınlık ve etkinliğini gözönünde tutan UĞÖ, Bulgaristan, Irak ve Küba'da da (bu ülkelerin gazetecilik örgütlerinin yardımıyla) böyle okullar açmayı öngörüyor.

UGÖ şimdi bu yılın Eylülünde Helsinki'de yapılacak olan Sekizinci (olağan) Kongresine hazırlanıyor. Bu foruma, yirminci yüzyılın son çeyreğinde demokratik ve ilerici gazeteciliğin ana doğrultularını belirlemek gibi önemli bir rol oynamak düşünüyor. Şimdiye kadarki kongreler gibi, bu kongrenin şiarı da, barış, sosyal ilerleme, demokrasi ve halkların özgürlüğü için savaşım olacaktır.

UGÖ Genel Sekreteri
İrji Kubra

ÇAĞRI

Faşist karması Demirel hükümeti halkımıza harp açmıştır. Bu hükümet kanla, kurşunla, büyük, işbirlikçi burjuvazinin, talancı holdinglerin, «kasır-ga» vurguncuların, Koçların, Sabancıların, İşbankası krallığının erkini, egemenliğini ayakta tutmak istiyor. Bu hükümet, Anayurdumuza, halkımıza karşı işlediği hiyanetleri, cinayetleri, topraklarımızı saldırı üsleri olarak Amerikan emperyalistlerine yeniden, bir kez daha sattığını faşist terörle gizlemek istiyor.

Bu kanlı terör, önceden işlenmiş, belli bir plâna göre uygulanıyor. Faşist komandolar, polis, onlarla işbirliği yapan Maocular silâhlarla, panzerlerle, helikopterlerle sokaklarda, alanlarda işçilere, öğrencilere, gençlere saldırıyor. İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gibi işçi sınıfı yatakları, öğrenci- gençlik ocakları, politik yaşamın yoğun, ilerici güçlerin, örgütlerin aktif- edimsel olduğu yerler en kanlı bir baskı altındadır. 8 Nisan'da, Ankara'da faşist komandoların, polisle, Maocularla birlikte provokasyon ve kanlı saldırıları Demirellerin, Türkeşlerin, en gerici, vurucu güçlerin, işbirlikçi burjuvazinin amacını apaçık ortaya koymaktadır. Yaralanlar, ölenler, yüz-lerce tutuklananlar oldu.

Faşizmi, tırmanma merdivenini dörder dörder atlıyor. İşçi sınıfı grev-leriyle, gösteri ve mitingleriyle, ilerici gençlik gene böylesi çıkışlarla azgın teröre karşı duruyor. İşçi sınıfı, halkımız ulusal bağımsızlık, özgürlük, ileri, demokratik bir düzen uğrunda, gerçekten halktan yana demokratik bir hükümet için, bugünkü terörcü hükümeti alaşağı etmek için savaşıyor.

Türkiye Komünist Partisi, bu çetin savaşta işçi sınıfının, halkımızın, bütün ilerici güçlerin yanındadır. Bu savaşın ateşboylarındadır. Bütün ilerici güç-ler, örgütler, sendikalar, dernekler bu savaş cephesinde omuzomuz ver-mek zorundadırlar.

Gericici, faşist karması Demirel hükümeti, yalnız işçi sınıfına, ilerici genç-liğe değil, karşısında gördüğü bütün partilere, örgütlere harp açmıştır. Böyle olduğuna göre, bu hükümete karşı savaştan yan çizmek, kenarda durmak, Mecliste laf ebeliğine dalmak, ayak oyunlarına gitmek düşmana yardımdır.

CHP yönetimi, kesin konum almak zorundadır. Halkımızın yazgısıyla hiç kimse oynayamaz. Kendilerine «sosyalist» diyen partiler de konum-larını, açıkça belirtmelidirler. Birbirlerinin ayakları altına karpuz kabuğu

koymak oyunlarından vazgeçmelidirler. TKP'ne karşı tutturdukları iğrenç oyunları bırakmalıdırlar. Böllelikle düşmanın değirmenine su akıttıklarını unutmamalıdırlar.

Kimileri, bu çıkmazdan ordunun başını tutan generallerin yardımıyla çıkmayı öneriyor. Bu çıkış yolu değildir. Halkımız yeni bir 12 Mart istemiyor.

Çözüm yolu açıktır: Bütün ilerici güçler, yurtsever örgütler, yurtsever subaylar, generaller elele vermelidir! Demirellerin faşzime tırmanmasına seyirci kalmak halkımızı karanlıklara itmektir! Bu savaşta kenarda kalmazsınız.

Bütün yurtsever güçler elele verelim!

Bu halk düşmanı hükümeti alaşağı edelim!

9 Nisan 1976

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri L.İ. Brejnev yoldaşı

Değerli L. İ. Brejnev yoldaşı!

Sovyetler Birliđi Komünist Partisi Merkez Komitesi Politik Büro üyesi, Savunma Bakanı Marşal A. A. Grečko yoldaşın ölümüyle Sizlerin, bütün Sovyet halkının, Sovyet Ordusu er ve subaylarının duyduğu derin acıyı, Türkiye komünistleri keskin bir yürek ağrısıyla paylaşıır.

A. A. Grečko yoldaşın ölümüyle Sovyet halkı, dünya işçi ve komünist hareketi, bütün anti-faşist, anti-emperyalist güçler Leninci bir savaş erini kaybetti.

A. A. Grečko yoldaşın, faşist Hitler ordularının baştan aşağı ezilmesi savaşına, Sovyet silâhlı güçlerinin en yüksek düzeyde düzenlenmesi eylemine katkıları büyüktür.

A. A. Grečko yoldaş, SBKP'nin, Sovyet devletinin Leninci barış politikasını, yeryüzünde ve bölgemizde güvenliği sağlama, havayı yumuşatma, halklar arasında dostluk, iyi komşuluk ilişkilerini güçlendirmek savaşına içtenlikle bağlı kalmış bir komünistti.

Türkiye Komünist Partisi, Türkiye komünistleri bu büyük acınızdan ötürü Sizlere, bütün Sovyet halkına başsağlığı diler.

27 Nisan 1976

*Türkiye Komünist Partisi
MK Genel Sekreter
İ. Bilen*

**Türkiye Komünist Partisi MK Politbüro
üyesi A. Saydan yoldaşın
Çekoslovakya Komünist Partisi'nin XV. Kongresinde
TKP Merkez Komitesi adına yaptığı konuşma**

Sayın yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ve bütün Türkiyeli komünistler adına XV. Kongrenizi candan selâmlar ve sizlere başarılar dilerim.

Çekoslovakya Komünist Partisi'nin önderliğinde bütün emekçilerinizin XIV. Kongrenizden bu yana elde ettiği başarılar gözkmıştırıcıdır. Zorlukları yendiniz, sosyalizm kuruculuğunda sağlam adımlarla ilerlemeye koyulduunuz. Başarılarınız bizleri, Türkiyeli komünistleri de sevindirdi ve her tür oportünizme karşı savaşıma güç kattı. Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin, dünya barışını korumak, güçlendirmek, proletarya enternasyonalizmini kuvvetlendirmek, sosyalist ülkeler topluluğunun karşı-ırlıklı yararılarında biçimlenen Leninci politika bu başarıların elde edilmesine önemli öicuae katkıda bulunmuştur. Bugün artık komünist ve işçi partilerinin dünya ölçüsündeki bir toplantısının yapılması zorunluktur.

Sevgili yoldaşlar,

Türkiye halkı bugün ağır baskı ve terör koşullarında yaşıyor. Hükümet emperyalizme, yerli yabancı büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerine bağlı aşın gerici politikacıların elindedir. Bunların arasında nasyonol sosyalizme bağlı olduklarını gizlemeyen politikacılar da vardır. Hükümetin faşist komandolarla birlikte grev yapan işçilere, komünistlere, sendikacılarla ve devrimci gençlere karşı saldırıları gittikçe yoğunlaşmaktadır. Daha yakınlarda 8 Nisan günü polis birlikleri faşist komandolarla, Mao-ularla birlikte Ankara'da üniversite ve fakültelerde devrimci öğrencilere saldırdılar. Üç genci öldürdüler, birçoklarını yaraladılar. Polis 500 kadar devrimci genci de tutukladı. Bu kanlı saldırılar hemen hemen her gün memleketin her tarafında tekrarlanmaktadır. Genel kaniya göre hatta bu kaniyi bazı burjuva gazetecileri de paylaşmaktadırlar, hükümet ve egemen çevreler, artan enflasyona, işsizliğe, uyguladıkları soygun ve talana karşı halk arasınartan hoşnutsuzluğu ve işçi sınıfının artan direnişini bastırmak için daha açık ve çıplak faşist bir rejimi yerleştirmenin hazırlıkları içinde-
dirler.

53 yıldan beri ağır illegalite şartlarında savaşan Türkiye Komünist Partisi işçi sınıfının direnişini örgütlemeye, bütün anti-emperyalist, anti-faşist güçleri eylem birliğine getirmeye çalışmaktadır. Komünist Partisinin bu politikası olumlu yankılar uyandırmaktadır. Emperyalizmin, işbirlikçi burjuvazinin egemenliği toplumda gittikçe artan politik, ekonomik, moral

çöküntülere neden olmaktadır. Bu durum burjuvazi arasındaki ayrışmaları da sertleştirmektedir. Burjuvazinin bir kolu az da olsa tereddütlerle dolu da olsa anti-emperyalist, anti-faşist bir tavır takınmak, bazı demokratik hakları savunmak zorunda kalmaktadır.

Halkımızın bağımsızlık, özgürlük ve kurtuluş savaşında Sovyetler Birliği'nin Türkiye'ye yardımları önemli bir yer tutmakta ve bu savaşa destek olmaktadır. Sovyetler Birliği'nin barış ve yardım politikası anti-sovyetizmin, anti-komünizmin gerilemesine, demokratik akımların güçlenmesine sebep olmaktadır.

Öte yandan, Pekin yöneticilerinin Türkiye'deki taraftarları Maocular, doğrudan doğruya emperyalizmin ve terörcü büyük burjuvazinin ulusal ve sosyal kurtuluş hareketine karşı ajanları, vurucu gücü durumuna gelmişlerdir. Türkiye Komünist Partisi Maoculara karşı sürekli bir savaş yürütmeyi sınıf savaşının ve enternasyonalizmin bir ödevi saymaktadır.

Sevgili yoldaşlar, sözümü bitirmeden önce gösterdiğiniz konukseverliğe teşekkür eder, Size ve kongrenize bir daha başarılar dilerim.

- Yaşasın Çekoslovakya Komünist Partisi!
- Yaşasın Sosyalist Çekoslovakya Cumhuriyeti!
- Yaşasın Sovyetler Birliği ile dostluk!
- Yaşasın komünizm!

Sağlı-«Sollu» saldırılar

S. Üstünel

Memlekette sınıf savaşları biteviye sertleşiyor. Bu savaşlar yeni boyutlar, yeni biçimler alıyor. Karşılıklı güçlerin yeralımı sürecinde, güç dengesinde hızlı gelişmeler vardır. Bu savaşın ön sıralarında, göbeğinde yer alan Türkiye Komünist Partisi yeni yeni atılımlar içindedir. Gelişmekte, yığınlara inmektedir. Partinin politikası, belgileri, sloganları giderek işçi sınıfına, bütün ilerici güçlere maloluyor. Böylesi bir gelişme karşısında burjuvazi, TKP'ne karşı her alanda saldırılarını daha da yoğunlaştırıyor. Bu saldırılar düzenli, belli bir plâna göre, sürekli bir nitelik taşıyor. Kimi zaman bu saldırılar, polisin, MIT'in, Demirel-Türkeş takımının faşist saldırılarıyla düğümleniyor. Kendilerine «solcu» ya da «sosyalist» süsü verenlerin Komünist Partisi'ne yüklenmeleri, genel saldırının bir dalı oluyor. Kimi sosyalistlerin böylesi tutumlarını sergiliyen veriler, olgular dizi dizidir. Örneğin, gençlerin, öğrencilerin, ya da işçilerin kalabalık olduğu bir toplantıda, polisin, MIT ajanlarının gözleri önünde bu tür sosyalistler çıkıyor, bağırır bağırır: «Biz, TIP'liyiz, onlar TSIP'lidir. Ya siz nesiniz?» diyor, komünist olabileceklerini sandığı, ya da bildiği kimseleri gösteriyor.

Buna, böylesi bir davranışa provokasyon derler. Bunun başka adı yoktur.

Bu gibilerin, TIP ve TSIP'in politik doğrultusunu etkileyenlerden, hattâ yönetenlerden kimilerinin TKP'ne karşı savaş biçimleri kimi zaman açık, kimi yerde kapalı, çoğu zaman sinsicedir. Bu gibiler, TKP'nin açık söyleşi – dialog kurmak, dobra, yüz yüze konuşmak, ortak düşmana karşı savaşta eylembirliği kurmak önerisine yanaşmıyorlar. Buna sırt çeviriyorlar.

TKP'nin Programıyla, savaş plâtformuyla, strateji ve taktiğiyle TIP ve TSIP'in Programları ve tutumları birbirinden ayrıdır. Bu da, doğaldır. Evet, onlar legal-açık çalışan, bugünkü anti-demokratik halk düşmanı, faşizme tırmanan bir hükümet zamanında bile varlıklarına dokunulmayan partilerdir. Onların bu legaliteleri, açık çalışabilmeleri nelere dayanıyor? Bu, birincisi, işçi sınıfının ardıcıl savaşlarından, geniş, yığınsal halk direnişlerinden kaynaklanıyor. İkincisi, işbirlikçi, erki elinde tutan çevreler, alışageldikleri eski hükümet etme yöntemlerini, artık öyle kolay kolay uygulamıyorlar. Gerici, faşist karması hükümet bu partilerin üzerine yürümeyi şimdilik pek ele almıyor. Burjuvazi, taktik zorunluğu, ufak tefek ödün vermeyi, karşısındaki güçleri, örgütleri teker teker vurmaya, onları birbirine düşürmeyi ön plâna alıyor. Üçüncüsü, Türkiye Komünist Partisi'nin günden güne güçlenmesi. Bu güçlenme hem sayıcadır, hem örgütçedir. İşçi sınıfının, geniş emekçi yığınların, ilerici güçlerin sürekli direnişleri, Komünist

Partisi'nin bu direnişe yön vermesi, onu politik alanda daha etkil kılması, anti-faşist, anti-emperyalist örgütlerin veya partilerin açık yaşayabilmelerine olanak sağlıyor.

TKP, sürekli yayınlarıyla, fabrikalarda, işçi yataklarında, örgütlenmek yoluyla, yığınsal çıkışlara ardıcıl katılmakla, bu çıkışları örgütlemek eylemleriyle ulusal niteliğini, devrimci özünü, Leninci kimliğini proleter enternasyonalizmi hamuruyla yoğrulduğunu ortaya koymaktadır.

TKP, Büyük Oktober Sosyalist Devrimi'nin doğrudan doğruya etkileri altında gözlerini dünyaya açmıştır. TKP, dünya komünist ve işçi partilerinin eşit haklı üyesidir. Türkiye işçi sınıfının savaşkan öncü kolu olan TKP, her zaman, Lenin'in kurduğu Sovyet devletini, Sovyetler Birliği'ni, yeryüzünde komünist ve işçi hareketlerinin, ulusal bağımsızlık direnişlerinin ana gücü olan, bugün komünizme dev adımlarla giden büyük komşumuzu-Sovyetler Birliği'ni savunagelmıştır. Partimiz, 56 yıldır böylesi savaşlarda pişmiştir, çelikleşmiştir.

Günümüzde proleter enternasyonalizmi somut, güncel bir sorundur. Lenin, daha bundan 80 yıl önce tarihsel bir olguya parmak basıyor: «Sermayenin egemenliği uluslararasıdır. İşte bundan ötürü de, bütün ülkeler işçilerinin kurtuluş savaşları ancak, uluslararası sermayeye karşı birlikte savaşa yürütmekle başarı kazanır ... Rusya işçileri uluslararası işçi hareketine ellerini uzatıyor.

Lenin'in bu sözleri biz komünistlerin kulaklarına küpedir. Proleter enternasyonalizmin savunmak, görevimizdir. «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» belgisini Marks ve Engels daha bundan 129 yıl önce «Komünist Manifesti»nin başına koymuşlardır. TKP'nin savaş yolunu böylesi gür ışık aydınlatıyor.

Bütün bu enternasyonalizm ilkelerini burada sıralamamızın nedeni, bu ilkelere karşı oportünistlerin, karşı-devrimcilerin, burjuvazinin, azıllı Mao-cuların ve kimi zaman kimi sosyalistlerin bu düşman güçlerin yanında yer almalarından ileri geliyor. Türkiye'de kimi sosyalistler, TIP ve TSİP'in içinde kimi kişiler proleter enternasyonalizmini kendilerine kalkan yapmak, karışlarındakileri aldatmak için kuru kuruya kullanıyorlar. Ağızlarından enternasyonalizm sözünü düşürmeyenlerden kimileri eylemlerinde, somut çıkışlarında bu ilkeleri ayaklar altına alıyorlar. Bu kalpazanların içyüzlerini açığa vurmak zorunluktur.

TKP, Anayurdumuzda en eski bir partidir. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın ateşleri içinde kurulmuş ulusal bağımsızlık savaşımını 56 yıldır sürdürögelmiş, ileri demokratik bir düzen için böylesi bir düzende işçi sınıfının hegemonyasını, işçi-köylü bağlaşıklığını sağlamak için, ezilen ulusların gerçek, Leninci ilkelere göre haklarına kavuşmaları için, sosyalizme, dev-

rime böylesine gitmek için savaşılmıştır. Bu parti, bugün de, bu savaş yolundan yürüyor.

TKP'nin şanlı bir geçmişi vardır. Leninci savaş geleneklerimize bağlıyız. Bu bağları daha da tazeliyeceğiz, daha da güçlendireceğiz. Partimizin savaş tarihi düz, kadife gibi yumuşak bir yolda olmamıştır. Gelişmeleri zikzaklı, alçalıp-yükselmelidir, git-gellidir. Partimizin başından çok şeyler geçmiştir. Kimi zaman Partimizin yönetimine, kadrolarına küçük burjuvaziden gelme, sallantılı, ardıcısız, yarı yolda kalıcı kimseler girmiştir. Bunlar partinin politikasını etkilemiş, gelişmesini engellemiştir. Parti içinde sekterler de çıkmış, oportünistler de. Provokatörler de. Partimiz, bunlara karşı amansız savaş açmış ve yürütmüştür. Ve Komünist Partisi, kusurlarını, yanlışlarını yığınlardan, işçi sınıfından gizlememiştir.

Bugünkü savaş aşamasında somut bir olgu boydan boya önümüzde duruyor. Göğüs kabartıcı, komünistlerin gücüne güç katıcı bir olgu. Fabrikalarda, işyerlerinde, Mecliste, kahvelerde, sendikalarda, partilerde köyde, kentte, her yerde, hükümetin toplantılarında, Çankaya'da, holdinglerin, Koçların, Sabancı'ların, İş Bankası Yönetim Kurulu'nun oturumlarında TKP'den, onun politikasından, yayınlarından söz ediliyor.

TKP'nin gelişmelerini yığinsal çıkışlar yansıtır. Meydanlarda, sokaklarda, partimizin belgilerini, çağrılarını, sloganlarını haykırırlar – yansıtır. Geniş yığınlar yansıtır. Bu olay herşeyden önce halkımızı, en başta işçi sınıfını sevindiriyor.

Ama biz, komünistler, bir gerçeği hiçbir zaman unutmuyoruz. Başarılarımızın üzerine yan gelip oturmuyoruz. Düşmanı unutmuyoruz. Böylesi bir şey ölümdür. Başarılarımız bizi ancak daha da yüreklendirir. Savaşımızın, taktiğimizin doğruluğunu ispatlar.

Su uyur, düşman uyumaz! derler. MİT uyumuyor. CIA uyumuyor. Demirel'i, Türkeş'i, Asiltürk'ü, AP'si, Erbakan'ı, mezar kaçını Bayar'ı, hiç biri uyumuyor. Gericici, faşist karması, NATO'cu, Amerikancı hükümet bütün halkımıza, bütün ilerici güçlere, sendikalara, örgütlere, öğrencilere karşı kanlı bir terör yürütüyor. Türkiyemiz, kentlerimiz, özellikle işçi yatakları, öğrenci yurtlar, okullar, üniversiteler, sözün tam anlamıyla savaş alanları olmuştur. İlericilikle-gericilik, faşizmle-özgürlük, böylesine kanlı bir savaş alanına girmiştir. Hergün kan akıtıyor bu hükümet. Sınıf savaşları böylesine kıyasıya gidiyor. Böylesi bir savaşta, sınıflar, ara tabakalar, partiler, herkez yerini alıyor.

Bunlara somut olaylara karşılık verelim. Mart ayında TSİP'in kongresi yapıldı. Daha önce kongrede ele alınacak program taslağı yayınlandı. Yayınlanan tasarıyla, sonradan kongrede onaylanan Program arasında bir ayrılık vardır. Böylesi bir şey normal sayılabilirdi. Eğer, Kongredeki ters

çıkışlar, başka bir partiye saldırmalar olmasaydı. Bu çıkışların çoğu TSİP başkanının eleştirmeleri, TKP'ni boy hedefi almasıydı.

Tasarıda: «141 ve 142'nin», «TKP'ne konan yasağın kaldırılması» yer alıyordu. Kongrede bunun yerini TKP'ne saldırı, aldı. Bu bir raslama mıydı? Yok! Bu, Kaçmaz takımının sinsice bir taktik oyunuydu.

TKP'ne ipe-sapa gelmez, zincirleme suçlamalar yapıldı. Kongrede, Kaçmaz, Yusufoglu Türkiye Komünist Partisi'nin üyesiymiş – iyesiymiş gibi komuştular. Kongrelerine böylesi bir hava vermek istediler.

Ne dediler? Ne diyorlar?

Genel Yönetim Kurulu raporunda bu adamlar soruyorlar: «1969 Moskova Danışma Toplantısı'nda alınan kararların altında imzası bulunanlar», nerededirler? «Yan gelmiş yatıyorlar» diyorlar. Arkasından da, böylesi bir danışma toplantısından haberleri bile olmadığını ekliyorlar. Böylesi bir çıkış, düpedüz dedikodudur. Bunun altında, aslında başka bir şey yatıyor. Komünist Partisi'ni gözden düşürmek. Sonra «TKP-R» provokasyonunu düzenliyenleri, sözün daha açıkçası kendilerini haklı göstermek istiyorlar.

Kongrede dediler ki: «... Türkiye'de işçi sınıfının politik örgüt sorunu 55 yıldır çözülmemiştir ... Dünya devrim süreci Türkiye'de savunulmamıştır ... «Türkiye'de böyle bir parti yoktur.» Biz kendi göbeğimizi kendimiz kesiyoruz. Bize 55 yıllık bir savaş geleneği aktarılmamıştır. Olsaydı, TSİP kurulmazdı» ve daha neler de, neler ... Bu demagoji ve yalanlarla uğraşmaya değmezdi. Bunlar, yel değirmenidir. Böyle diyenler de çıkabilir. Partimizin Merkez Komitesi üyesi, halkımızın ölümsüz ozanı Nâzım Hikmet'in dediği gibi: «Böylesi boş değirmen kafalarla da, yeldeğirmenleriyle de savaşmak, zorluk oluyor.»

Kaçmazlar, Moskova Danışma Toplantılarını bilmez değillerdir. Bunlar Türk basınında bol bol yayınlanmıştır. TKP, 1957, 1960 ve 1969 Danışma Toplantılarına aktif olarak katılmıştır. Bunlar da tarihsel belgelerle yayınlanmıştır. Bu yüksek komünist forumlarda yapılan önerilerde, alınan kararlarda başlıca günün en somut sorunları, halkları yakından ilgilendiren konular ele alınmıştır. Bu forumların kararlarında deniliyor ki: Sosyalist ülkelerin halkları, kapitalist ülkelerin proleterleri, bütün demokratik güçler, ezgi altında olan veya kurtulan, ulusal kurtuluş için savaşan halklar, birleşiniz! Emperyalizme karşı, barış, ulusal bağımsızlık, sosyal ilerleme, demokrasi ve sosyalizm uğrunda emperyalizme karşı, sömürgeciliğe karşı, faşizme, gericiliğe karşı savaşta birleşiniz!

Bu çağrı, bu belgiler, bugün de somut olarak, bizim için, Türkiyemiz için de geçerlidir. TKP'ye saldıranlar böylesi bir gerçeğe karşı yürüyorlar.

Bugün Demirel hükümetine, faşizme tırmanan işbirlikçi burjuvaziye, kanlı teröre karşı bütün devrimci, ilerici güçlerin, örgütlerin birliğini sa-

vunacağı yerde, baş düşmanı bırakıp, komünist partisine sataşmak, sendikaları parçalamak yoluna gitmek halkımıza, işçi sınıfına düşmanlıktır.

TİP'in ve TSİP'in içinde sendikaları bölmek, parçalamak yolundan yürüyenler vardır. Bunlar DİSK'e karşı yoğun bir savaşa geçtiler. TİP'liler, örneğin, Sosyal-İş Sendikasını, çeşitli düzenlerle, ayak oyunları ile, aldatmacalarla DİSK'ten kopardılar. Bu sendikayı soysuzlaştırdılar. Böylelikle hem burjuvaziye, hem sarı sendikacılara yardım ettiler, onların ekmeğine yağ sürdüler.

Biz, asıl konumuza gelelim: «TKP'nin varlığını inkâr edenler az değildir. Burjuvazi, daha baştan Türkiye'de işçi sınıfı yoktur, partisi de olamaz, diye tutturdu. Bunu yıllarca sürdürdü. Yani sözün açıkçası, Kaçmaz'lar burjuvazinin dediğini tekrarlıyorlar, yeni bir şey söylemiyorlar. Ama bununla başka amaç güdüyorlar: «TKP-R»yi reklâm etmek istiyorlar.

Burjuvazi ta baştan, daha 1920 yılında komünist hareketi baltalamak, işçi hareketini kontrolü altına almak için açık, sahte «Komünist Partisi» kurmuştur. Bu taktiği 56 yıldır yürütüyor. Komünist Partisini içinden yıkmak için çalışıyor. Bunu yapamayınca dışardan ajanlarının eliyle yapmak istiyor. TSİP kongresinde TKP'ye sataşanlar, arkasından da onu «yok» sayanlar burjuvazinin bu taktiğini uygulamaktan başka birşey yapmıyorlar. Burjuvazinin Komünist Partisini ezmek, onu parçalamak, onu Marksizm-Leninizm yolundan sapırmak için giriştiği bütün provokasyonlar, bütün oyunlar her zaman boşa çıkmıştır, yenilgiye uğramıştır. Bugün TKP'ye saldıranların akıbetleri de başka türlü olmayacaktır.

TKP'nin Birinci Kongresinin kapanış oturumunda Mustafa Suphi yoldaş kısa bir konuşma yapıyor. Bu konuşmasında özetle şu noktalar üzerinde duruyor: «TKP'nin önünde duran birinci görev, memleketimizde işçi ve yoksul köylüler arasında Marksizm ilkelerini yaymaktır. Onların savaşlarını örgütlemektir.» Partimiz Mustafa Suphi yoldaşın bu öğütünü sürdürmektedir. Yine bu konuşmasında Suphi yoldaş diyor ki: «Karşımıza çıkan kara düşünceli gericiler, burjuvazi Türkiye'de işçi sınıfı yoktur, örgütleri de olamaz» diyorlar. Oysa, İstanbul, İzmir, Ankara, Eskişehir ve daha birçok yerlerde işçi örgütleri ortaya çıkıyor, savaşıyor. Türkiye'de işçi adı altında devrimci bir sınıf yaşıyor.

Burjuvazi, gericiler: Türkiye'de komünist örgütü kurulamaz, dediler. Oysa Türkiye'de işçi ve köylülerden oluşan komünist örgütleri yer yer kuruluyor. Komünist Partisi güçleniyor ve kuvvet kazanıyor. Komünist Partisinin işçi sınıfına, emekçi halka, onun savaşlarına öncü olacağı hiç şüphe edilemez.»

Komünist Partisi savaşlarıyla, Şuphi yoldaşın dediklerini doğrulamıştır.

Komünist Partisinin karşısına dikilen ters akımlar, ona saldıran sapıklar, tarihine el atmak isteyen kalpazanlar az değildir. Son zamanlarda

bunların sayıları çoğalıyor. Bu da yukarda belirttiğimiz gibi, partinin yığınlara inmesi, onların savaşlarıyla bağlanması karşısında burjuvazinin her yandan, her araçla, bütün hertürlü ajanlarıyla saldırıya geçmiş olmasıdır.

İbrahim Topçuoğlu diye birisi atıldı ortalığa. TKP'nin kuruluşunu, tarihini koyuldu eşelemeye. Piyasaya bir kitapçık ta sürdü. Baştan aşağı yalan, uydurma, bir şey. TKP'nin tarihini, kuruluşunu kimi yerde tepe taklak ediyor, kimi yerde düpedüz yalan söylüyor. Uydurma kimseler ortaya çıkıyor. Ve en saçması ve en ipe-sapa gelmez yönü şudur: Rıza Keskin diye birisinin söylediklerine, uydurmalarına dayanıp ahkâm kesiyor. Baştan söyleyelim, TKP'nin tarihinde, hele onun kurucuları arasında Rıza Keskin diye birisi yoktur. Sonra, Mustafa Borklûce'yi, yani Sarı Mustafa adıyla tanınan karanlık bir kişiyi partinin «kurucusu» olarak gösteriyor.

Bu adamın kimliğini çok iyi biliyoruz. Öleli de epey oldu. 1915 yılında küçük subay olarak giriyor. Bir tümenin haberleşme servisinde çalışıyor. Bu tümen, Birinci Dünya Savaşı'nda Galiçya cephesinde ve Romanya'da bulunuyor. Sonra 1917'de Rusya'da devrim seli kopunca bu tümen Romanya'dan Kafkas'lara aktarılıyor. Bu tümen, o zamanlar Azerbaycan'a dalan Türk odularıyla birlikte Bakü'ye giriyor, Kafkaslar'da, Dağıstan'da Sovyetlere karşı, Kızıl Ordu'ya karşı, Beyaz orduların yanında savaşıyor. En sonunda Kızıl Ordu bunların hepsini darma dağın ediyor, eziyor. Azerbaycan kurtulduktan sonra bu Borklûce de yeniden ortaya çıkıyor. O, karışıklık zamanında partiye giriyor. Bu adamın parti içindeki bütün çalışmaları dedikoduculuk, bölücülük olmuştur. Ne hikmettir, ne keramet, bilinmez bu adam birçok defalar polisçe yakalanmış, ama her defasında hiçbir baskıya uğramadan salıverilmiştir. İşte böylesi bir adamdan, bu Topçuoğlu kaynaklanıyor. Üstelik bu Sarımustafa'yı partinin «kurucusu» diye gösteriyor. Bunu temellendirmek için Sarımustafa'yı Urallar'da, Sibiryalarda gösteriyor, Moskova'da, Suphi yoldaşın yanında gösteriyor. Tam bir esrarkeş dalgası.

Böylesine sorumsuz, tarihsel olayları altüst etme girişimi rasgele değildir. Partimizin şanlı savaş tarihini lekelemek, parti üyelerinin kafalarını şaşırtmak istemektir. Böyle olduğuna göre partimizin gerçek tarihini, gelişme ve savaş yollarını, savaş geleneklerini yeni kuşaklara öğretmek zorunluktur. Partimizin bir savaş programı, süregen Marksçı-Leninci bir politikası vardır. Partimizin tüzüğü vardır. Bu tüzüğün, bu programın dışındaki gevezeliklere, provokatörce çıkışlara her zaman gereken karşılığı vermek zorunluktur.

Partimiz illegal, gizli çalışıyor. Buna zorlanmıştır. Böylesi bir çalışmaya gönül hoşluğuyla gitmemiştir. Bunu bildikleri için kimi TIP'liler, TSİP'liler provokatörce, doğrudan doğruya polisin işine yanan bir biçimde sorular ortaya atıyorlar. Bunlar: «Eh, böyle bir parti varsa, ortaya çıkısın» diyor-

lar. Bu provokatörce soruyu daha da ileri götürüyor ve Komünist Partisine: «Protokol partisi», «anten partisi» ve daha bir sürü etiketler takıyorlar.

Bu tür sataşmalar polise ajanlıktan başka birşey değildir.

TİP'te, TSİP'te elbette akli başında, temiz üyeler yok değildir. Böylesini uyarmak komünistlerin görevidir. Komünist Partisi bütün ilerici, anti-faşist, anti-emperyalist güçleri, örgütleri bir savaş çizgisi üzerinde birlik kurmaya bütün gücüyle çalışıyor.

TİP'in, TSİP'in yönetiminde böylesi bir birliğe karşı gelenler vardır. Örneğin, «TSİP'in» görüşlerini yayan «Kitle» gazetesi «anti-faşist olanlar, anti-emperyalist olmayabilirler» diyorlar. Bu, kökünden yanlıştır, saçmadır. Halkımızın, işçi sınıfının faşizme karşı savaşını, Amerikan köleliğine, emperyalizme karşı savaştan ayırmak olanağı yoktur. Böylesi bir şey bölücüdür. Türkiye'de bugün faşizm tırmanışı Amerikan emperyalizmine, NATO'ya dayanıyor. Bu, Amerikan malıdır.

Başka bir örnek. TİP'in yöneticilerinden, ideologlarından kimileri: «Türkiye'de burjuvazi, küçük burjuvazi ve ara tabakalar ilerici vasıflarını yitirmişlerdir» dediler. Bunu yalanlamaya kalkabilirler. Ama, bir atalar sözüdür: «Kalemle yazdığını baltayla sökemezsin!» Üstelik bu konuda tutumları, programları bu yazdıklarına, söylediklerine uygundur. Böylece bütün ilerici güçlerin savaşta cephe birliğini kaldırıp kenara atıyorlar, bütün orta tabakaları, esnafta, ulusal burjuvaziye, hepsini, işçi sınıfının karşısına dikeyyorlar. Bu da bölücülüğün daniskasıdır.

Bugünkü gerici, faşist karması hükümet işçi sınıfına, komünistlere, ilerici güçlere, devrimcilere kudurmuşçasına saldırıyor. TKP'ne kirli ellerini uzatanlar, tarih kalpazanları, burjuvazinin bu saldırılarına destek oluyor. Bütün bu dedikodulara, saldırılara, ters akımlara karşı sürekli savaş Komünist Partisinin, bütün örgütlerin, bütün komünistlerin güncel görevidir. Bunu yaparken bütün güçleri uyarmak, tehlikeleri göstermek de görevimizdir.

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini ve TKP'nin diğer yayınlarını, listesini yayınladığımız kitapçılardan satın alabilirler.

1. «Yeni Çağ» 1,— DM
2. «Atılım» 0,50 DM
3. L. İ. Brejnev, «Lenin'in 100. yıldönümü, SBKP'nin XXIV. Kongresi, SSCB'nin 50. yılı» 5,— DM
4. Nazım Hikmet, Bütün Eserleri (8 cilt) cildi 7,50 DM
5. Bilimsel komünizm 7,— DM
6. Lenin (biyografisi) 5,— DM
7. Sovyetler Birliği Komünist Partisinin Programı 3,— DM
8. Büyük Ekim 50 yaşında 3,— DM
9. S. Üstünel, «Savaş Yolu» 10,— DM
10. S. Üstünel, «Günümüzde TKP» 5,— DM
11. S. Üstünel, «Güneşli Dünya» 5,— DM
12. S. Üstünel, «Türkiye Olayları – 1973» 1,— DM
13. A. Saydan, «Sınıf savaşında yeni aşama» 5,— DM
14. A. Saydan, «Alman Demokratik Cumhuriyeti» 3,— DM
15. A. Saydan, «Yedi Sosyalist Ülkede Dün-Bugün-Yarın» 3,— DM
16. A. Saydan, «Sovyetler Birliğinde 12 Gün» 2,— DM

Ayrıca dergimize abone olmak ve TKP'nin diğer yayınlarını edinmek isteyenler aşağıdaki adrese başvurabilirler:

1 BERLIN 10
Postfach 100229
Berlin (West)

Batı Berlin adresine ödemeler şu konto numarasına yapılır:

Buchhandlung
Postscheckkonto 342 441
Berlin (West)

«Yeni Çağ» dan Okurlara

Federal Almanya'daki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitap-
cılardan satın alabilirler:

Adam-Kuckhoff-Buchhandlung

5100 Aachen

Löhergraben 4

Buchhandlung Ludwig Feuerbach

8600 Bamberg

Obere Brücke 3

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

5070 Bergisch-Gladbach

Bensberger Straße 128

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

4800 Bielefeld

Feilen Straße 10

Progress-Buchhandlung

5300 Bonn

Oxford Straße 17

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

3300 Braunschweig

Adolfstraße 1

Dein Buch Volksbuchhandlung

2800 Bremen 1

Richtweg 4

Wissen und Fortschritt Buchhandlung

6100 Darmstadt

Leuteschläger 3

Büchershop Angela Davis

4600 Dortmund

Kampstraße 80

Heinrich-Heine-Buchhandlung

4000 Düsseldorf

Ackerstraße 3

Libresso-Buchzentrum Sabine Weber

8520 Erlangen

Schiffstraße 5

Karl-Liebknecht-Buchhandlung
4300 Essen 1
Viehofer Platz 14
Tat-Buchhandlung «Johanna Kirchner»
6000 Frankfurt/Main
Schumannstraße 56
Buchzentrum in der Goethestraße
6000 Frankfurt/Main
Goethestraße 56
Buchhandlung Walter Herbster
7800 Freiburg
An der Mehlwaage 2
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
6300 Gießen
Schiffenberger Weg 1
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3400 Göttingen
Burgstraße 24
Internationale Buchhandlung GmbH.
2000 Hamburg 13
Johnsallee 67
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
3000 Hannover-Linden
Limmerstraße 106
Buchhandlung kollektiv GmbH.
6900 Heidelberg
Plöck 64a
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
3500 Kassel
Werner-Hilpert-Straße 5
Kollektiv-Buchhandlung
2300 Kiel 1
Falckstraße 16
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
5000 Köln
Fleischmengergasse 31
Buchhandlung Rosa Luxemburg
4150 Krefeld
St.-Anton-Straße 86

Bücherzentrum Süd-West
6500 Mainz
Bilhildisstraße 15
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
6800 Mannheim
U 2, 3
Wissen und Fortschritt Buchhandlung GmbH.
3550 Marburg
Am Grün 56
Buchhandlung Libresso
8000 München 40
Türkenstraße 66
Karl-Liebknecht-Buchhandlung
4400 Münster
Steinfurter Straße 15
Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8500 Nürnberg
Weinmarkt 12a
Dein Buch Volksbuchhandlung
2900 Oldenburg
Am Damm 26
Libresso-Buchzentrum Sabine Weber
8400 Regensburg
Glockengasse 7
Lenchen Demuth-Buchladen
6600 Saarbrücken
Nauwieser Straße 13
Wissen und Fortschritt Buchhandlung
5900 Siegen
Freudenberger Straße 18
Buchhandlung Hornung und Steinbach
7000 Stuttgart
Wilhelmsplatz 1
Buchhandlung W. A. Bastigkeit
5500 Trier
Lindenstraße 10
Friedrich-Engels-Buchhandlung
5600 Wuppertal-Elberfeld
Gathe 55–57

«Yeni Çağ» dan Okurlara

İngiltere'deki okurlarımız «Yeni Çağ» dergisini aşağıdaki kitapçıılardan satın alabilirler:

Central Books Ltd.
37 Gray's Inn Rd.
London W.C.1.

Collet's London Bookshop
64—66, Charing Cross Rd.
London W.C. 2

Key Books
25, Essex St.
Birmingham B 5

«YENİ ÇAĞ» I

OKU

VE

OKUT!

«Barış ve Sosyalizm Problemleri» dergisi 30 dilde çıkıyor ve dünyanın her tarafında okunuyor.

Fiyatı 5 lira